

republika hrvatska
primorsko-goranska županija

---

grad kraljevica

URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA UPU 23 ŠMRIKA

---

knjiga 2.

PRIJEDLOG PLANA

C. PRILOZI PLANA

listopad, 2023.

urbanistički studio rijeka d.o.o.

---

prostorno i urbanističko planiranje, projektiranje i zaštita okoliša
rijeka, strossmayerova 3/2 tel 051 374 007 098 496 037 e-mail info@urb-studio.eu

PROSTORNI PLAN: **URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA UPU 23 ŠMRIKA**

FAZA: **PRIJEDLOG PLANA**

BROJ ELABORATA: 17/22

NOSITELJ IZRADE: REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD KRALJEVICA
UPRAVNI ODJEL ZA KOMUNALNI SUSTAV

ODGOVORNA OSOBA

ZA PRAĆENJE IZRADE

I DONOŠENJA PLANA: Pročelnik
DRAŽEN STRČIĆ, dipl.ing.građ.

IZRAĐIVAČ: **URBANISTIČKI STUDIO RIJEKA d.o.o.**

ODGOVORNI VODITELJ: TATJANA RAKOVAC, dipl.ing.arh.

STRUČNI TIM U IZRADI PLANA: TATJANA RAKOVAC, dipl.ing.arh.
MARA KUČAN, dipl.ing.arh.
ANA BRUSIĆ BATISTIĆ, mag.ing.arh.
LEON RUS, dipl.inž.arh.urb.
ZDENKA KRUŠIĆ KATALINIĆ, dipl.ing.građ.
MARIN SLUGA, dipl.ing.el.
DAVOR ŽANETIĆ, dipl.ing.stroj.
MILAN MATAIJA, ing.tel.

DATUM IZRADE: listopad, 2023. godine.

ODGOVORNA OSOBA

IZRAĐIVAČA: TATJANA RAKOVAC, dipl.ing.arh.

Županija Grad	PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA GRAD KRALJEVICA
Naziv prostornog plana:	URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA UPU 23 ŠMRIKA
Dio prostornog plana:	C. PRILOZI prijedlog plana
Odluka predstavničkog tijela o izradi plana (službeno glasilo): "Službene novine Grada Kraljevica" broj 07/21	Odluka predstavničkog tijela o donošenju plana (službeno glasilo): "Službene novine Grada Kraljevice" broj 00/00
Javna rasprava (datum objave): Novi list 00.00.0000. https://mgipu.gov.hr/ 00.00.0000. https://www.kraljevica.hr/ 00.00.0000..	Javni uvid održan: od: 00.00.0000. do: 00.00.0000.
Pečat tijela odgovornog za provođenje javne rasprave:	Odgovorna osoba za provođenje javne rasprave: DRAŽEN STRČIĆ, dipl.ing.građ. _____ (ime, prezime i potpis)
Suglasnost na plan Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja prema članku 108. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine" broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23), Broj suglasnosti: Klasa: 350-00/00-00/00, URBROJ: 000-00-00-00/00-00-0, datum: 00.00.0000.	
Pravna osoba/tijelo koje je izradilo plan: urbanistički studio rijeka d.o.o. prostorno i urbanističko, planiranje, projektiranje i zaštita okoliša rijeka strossmayerova 3/II tel 051 374 007 e-mail info@urb-studio.eu	
Pečat pravne osobe/tijela koje je izradilo plan:	Odgovorna osoba: TATJANA RAKOVAC, dipl.ing.arh. _____ (ime, prezime i potpis)
Odgovorni voditelj: TATJANA RAKOVAC, dipl.ing.arh.	
Stručni tim u izradi plana: 1. TATJANA RAKOVAC, dipl.ing.arh. 2. MARA KUČAN, dipl.ing.arh. 3. ANA BRUSIĆ BATISTIĆ, mag.ing.arh. 4. LEON RUS, dipl.inž.arh.urb.	5. ZDENKA KRUŠIĆ KATALINIĆ, dipl.ing.građ. 6. MARIN SLUGA, dipl.ing.el. 7. DAVOR ŽANETIĆ, dipl.ing.stroj. 8. MILAN MATAIJA, ing.tel.
Pečat predstavničkog tijela:	Predsjednik Gradskog vijeća: BOŽIDAR SOTOŠEK, v.r. _____ (ime, prezime i potpis)
Istovjetnost ovog prostornog plana s izvornikom ovjerava: _____ (ime, prezime i potpis)	Pečat nadležnog tijela:

SADRŽAJ ELABORATA

knjiga 1 PLAN

- O. DOKUMENTACIJA
- A. TEKSTUALNI DIO
- B. GRAFIČKI DIO

knjiga 2

C. PRILOZI PLANA

SADRŽAJ:

- I. OBRAZLOŽENJE PLANA
- II. POPIS SEKTORSKIH STRATEGIJA, PLANOVA, STUDIJA I DRUGIH DOKUMENATA PROPISANIH POSEBNIM ZAKONIMA U SKLADU S KOJIMA SE UTVRĐUJU ZAHTJEVI ZA IZRADU PLANA
- III. POPIS SEKTORSKIH DOKUMENATA I PROPISA KOJE JE BILO POTREBNO POŠTIVATI U IZRADI PLANA
- IV. ZAHTJEVI JAVNOPRAVNIH TIJELA IZ ČLANKA 90. ZAKONA
- V. SAŽETAK ZA JAVNOST
- VI. IZVJEŠĆE O JAVNOJ RASPRAVI
- VII. EVIDENCIJA POSTUPKA IZRADA I DONOŠENJA PLANA

I. OBRAZLOŽENJE PLANA

0.	UVOD	8
1.	POLAZIŠTA	15
1.1.	POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA NASELJA U PROSTORU GRADA.....	15
1.1.1.	Osnovni podaci o stanju u prostoru.....	15
1.1.1.1.	Položaj	15
1.1.1.2.	Prometna povezanost.....	15
1.1.1.3.	Prirodne karakteristike	15
1.1.2.	Prostorno razvojne značajke.....	18
1.1.2.1.	Naselje Šmrika u sastavu Grada Kraljevice.....	18
1.1.2.2.	Prostorni obuhvat i površina.....	19
1.1.2.3.	Stanovnici	19
1.1.2.4.	Kućanstva i stanovi	21
1.1.2.5.	Gospodarstvo	21
1.1.2.6.	Postojeće korištenje prostora	24
1.1.3.	Infrastrukturalna opremljenost	27
1.1.3.1.	Cestovna mreža	27
1.1.3.2.	Vodoopskrba.....	28
1.1.3.3.	Odvodnja otpadnih voda	28
1.1.3.4.	Elektroopskrba.....	28
1.1.3.5.	Plinoopskrba	29
1.1.3.6.	Elektronička komunikacijska infrastrukturalna	29
1.1.4.	Zaštićene prirodne, kulturno-povijesne cjeline i ambijentalne vrijednosti i posebnosti.....	30
1.1.4.1.	Zaštićene prirodne cjeline.....	30
1.1.4.2.	Zaštićene kulturno-povijesne cjeline i ambijentalne vrijednosti i posebnosti.....	30
1.1.5.	Obveze iz planova šireg područja (obuhvat, broj stanovnika i stanova, gustoća stanovanja i izgrađenosti)	39
1.1.6.	Ocjena mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje.....	41
2.	CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA	46
2.1.	CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA GRADSKOG ZNAČAJA	46
2.1.1.	Demografski razvoj	46
2.1.2.	Odabir prostorne i gospodarske strukture	46
2.1.3.	Prometna i komunalna infrastrukturalna	46
2.1.4.	Očuvanje prostornih posebnosti naselja	47
2.2.	CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA PODRUČJA NASELJA ŠMRIKA	47
2.2.1.	Racionalno korištenje i zaštita prostora u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, obilježja izgrađene strukture, vrijednost i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina	47
2.2.2.	Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture.....	48
3.	PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	55
3.1.	PROGRAM GRADNJE I UREĐENJA PROSTORA	55
3.2.	OSNOVNA NAMJENA PROSTORA.....	61
3.3.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU, NAČIN KORIŠTENJA I UREĐENJA POVRŠINA	67
3.4.	PROMETNA I ULIČNA MREŽA	70

3.5.	KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA	75
3.5.1.	Vodoopskrba	75
3.5.2.	Odvodnja otpadnih voda	77
3.5.3.	Elektroopskrba.....	81
3.5.4.	Javna rasvjeta	81
3.5.5.	Plinoopskrba	82
3.5.6.	Elektronička komunikacijska infrastruktura	83
3.6.	UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE POVRŠINA.....	85
3.6.1.	Uvjeti i način gradnje	86
3.6.1.1.	Opći uvjeti gradnje.....	86
3.6.1.2.	Uvjeti i način gradnje građevina gospodarskih djelatnosti	91
3.6.1.2.1.	Uvjeti i način gradnje građevina gospodarskih - poslovnih djelatnosti	91
3.6.1.2.2.	Uvjeti i način gradnje građevina gospodarskih-ugostiteljsko-turističkih djelatnosti	92
3.6.1.2.3.	Uvjeti i način gradnje građevina gospodarskih djelatnosti / poljoprivrednih gospodarskih građevina.....	94
3.6.1.3.	Uvjeti i način gradnje građevina stambene namjene.....	95
3.6.1.3.1.	Uvjeti i način gradnje stambene građevine	95
3.6.1.3.2.	Uvjeti i način gradnje višestambene građevine	98
3.6.1.4.	Uvjeti i način gradnje stambeno-poslovne građevine.....	98
3.6.1.5.	Uvjeti i način gradnje građevina javne i društvene namjene	100
3.6.1.5.1.	Uvjeti i način gradnje građevine predškolskog obrazovanja	101
3.6.1.5.2.	Uvjeti i način gradnje građevine osnovnoškolskog obrazovanja.....	101
3.6.1.5.3.	Uvjeti i način gradnje višenamjenske građevine javne i društvene namjene.....	102
3.6.1.5.4.	Uvjeti i način gradnje vjerske građevine	102
3.6.1.6.	Uvjeti i način gradnje infrastrukturnih građevina	102
3.6.1.7.	Uvjeti i način postavljanja montažnih građevina i kioska.....	102
3.6.1.8.	Uvjeti i način gradnje i uređenja groblja	103
3.6.1.9.	Uvjeti uređenja zelenih površina	103
3.6.1.9.1.	Uvjeti uređenja javnih zelenih površina.....	103
3.6.1.9.2.	Uvjeti uređenja zaštitnih zelenih površina.....	104
3.6.1.9.3.	Uvjeti uređenja zaštitnih zelenih površina s poljoprivrednim potencijalom	104
3.6.1.9.4.	Uvjeti uređenja ostalog poljoprivrednog tla, šuma i šumskog zemljišta (PŠ).....	105
3.6.2.	MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH I AMBIJENTALNIH CJELINA.....	105
3.6.2.1.	Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti	105
3.6.2.2.	Mjere zaštite kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina	105
3.6.2.3.	Mjere zaštite krajobraznih vrijednosti	107
3.7.	SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ.....	109
3.7.1.	Zaštita tla	109
3.7.2.	Zaštita zraka.....	109
3.7.3.	Zaštita voda	110
3.7.4.	Zaštita od buke	111
3.7.5.	Zaštita od svjetlosnog onečišćenja	111
3.7.6.	Zaštita od elektromagnetskog polja.....	112
3.7.7.	Postupanje s otpadom.....	112
3.8.	MJERE POSEBNE ZAŠTITE	113
3.8.1.	Zaštita od požara	113
3.8.2.	Mjere zaštite i spašavanja.....	114

4. KARTOGRAM

4.1. POSTOJEĆE KORIŠTENJE PROSTORA	1:2000
--	--------

0. UVOD

U skladu s Odlukom o izradi Urbanističkog plana uređenja UPU 23 Šmrika ("Službene novine Grada Kraljevice" broj 07/21), pristupilo se izradi Urbanističkog plana uređenja UPU 23 Šmrika (u daljnjem tekstu: Plan).

Obveza izrade i donošenja plana utvrđena je člankom 164. Odluke o donošenju Prostornog plana uređenja Grada Kraljevice («Službene novine Primorsko goranske županije» broj 01/03, 16/07, 12/11, 13/11 – pročišćeni tekst i „Službene novine Grada Kraljevice“ broj 03/17, 06/17 – pročišćeni tekst, 07/19, 08/19 – pročišćeni tekst, 09/19 – ispravak tehničke pogreške, u daljnjem tekstu: PPUG Kraljevice).

Nositelj izrade Plana u ime Grada Kraljevice je Upravni odjel za komunalni sustav.

Plan se izrađuje sukladno Zakonu o prostornom uređenju, Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova i sukladno odredbama za provedbu PPUG Kraljevice.

U tekstualnom dijelu i u obrazloženju Plana uz zakone i podzakonske akte ne navode se pripadajući brojevi službenih glasila već se isti navode na jednom mjestu, u obveznom prilogu Plana III. Popis sektorskih dokumenata i propisa koje je bilo potrebno poštivati u izradi Plana.

Grafički dio Plana se izrađuje na podlozi koju čini topografsko-katastarski plan u mjerilu 1:2000.

Odlukom o izradi plana se utvrđuju:

razlozi za izradu Plana:

Izradi Plana pristupa se radi:

- osiguranja preduvjeta za uređenje prostora naselja u skladu sa postojećim korištenjem, stupnjem uređenja i izgrađenošću građevinskog područja,
- omogućivanja kvalitetnijeg uređenja prostora i definiranja uvjeta rekonstrukcije i interpolacije građevina unutar izgrađenog dijela građevinskog područja naselja,
- omogućivanja kvalitetnijeg cjelovitog prometnog i komunalnog uređenja prostora u okviru uređenog dijela građevinskog područja naselja,
- omogućavanja uređenja prostora i definiranja uvjeta izgradnje na neizgrađenom dijelu građevinskog područja naselja.

Izradom plana potrebno je utvrditi uvjete smještaja i gradnje građevina stambene, mješovite, društvene te gospodarske namjene, prometne, komunalne i elektroničke komunikacijske infrastrukture (mreže, uređaji i građevine), groblja i drugih komunalnih građevina, zelenih i drugih javnih površina, sukladno uvjetima i smjernicama PPU Grada Kraljevice.

obuhvat Plana:

Plan obuhvaća građevinsko područje naselja Šmrika (NA 9 i NA 19), osim dijela neizgrađenog i neuređenog građevinskog područja na lokalitetu Barbina draga.

Obuhvat Plana određen je ovom Odlukom i prikazan grafičkim prilogom ove Odluke koji se ne objavljuje.

Područje obuhvata plana zauzima pretežni dio područja obuhvata UPU-a 23 Šmrika utvrđenog prema grafičkom dijelu Prostornog plana uređenja Grada Kraljevice, kartografskom prikazu 3b Uvjeti korištenja i zaštite prostora – područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite.

Površina obuhvata Plana iznosi približno 80 ha.

ocjena stanja u obuhvatu Plana:

U obuhvatu Plana se nalazi približno 44 ha izgrađenog i cca 36 ha neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja te površina groblja nešto manja od 1 ha. Veći dio neizgrađenog dijela građevinskog područja, približno 20 ha je neuređen.

Izgrađeni i uređeni dio građevinskog područja opremljen je osnovnom komunalnom infrastrukturom. Prometna mreža ne zadovoljava u cijelosti, a naselje nema sustav javne sanitarne odvodnje.

ciljevi i programska polazišta:

Ciljevi Plana su:

- definiranje uvjeta provedbe svih zahvata u prostoru unutar obuhvata plana,
- definiranje detaljne podjele područja na posebne prostorne cjeline s obzirom na njihovu namjenu i razgraničenje površina javne namjene,
- definiranje uvjeta za korištenje i uređenje prostora i izgradnju građevina unutar neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja,
- definiranje uvjeta za unapređenje razine uređenosti unutar uređenog dijela građevinskog područja naselja,
- definiranje uvjeta za rekonstrukciju i interpolaciju građevina te uređenje površina unutar izgrađenog dijela građevinskog područja naselja
- planiranje prometne, komunalne i druge infrastrukture naselja,
- osiguranje prostornih uvjeta za rekonstrukciju i izgradnju građevina javne i društvene namjene, komunalnih građevina, zelenih i drugih javnih površina u naselju.

Programska polazišta Plana sadržana su u planovima više razine:

- Prostorni plan Primorsko goranske županije («Službene novine» PGŽ broj: 32/13, 07/17, 41/18 i 04/19 pročišćeni tekst);
- Prostorni plan uređenja Grada Kraljevice („Službene novine Primorsko goranske županije“ broj 01/03, 16/07, 12/11 i pročišćeni tekst 13/11 i „Službene novine Grada Kraljevice“ broj 03/17, pročišćeni tekst 06/17, 07/19 i pročišćeni tekst 08/19).

popis sektorskih strategija, planova, studija i drugih dokumenata propisanih posebnim zakonima koja, odnosno u skladu s kojima se utvrđuju zahtjevi za izradu plana

Za potrebe izrade Plana koristit će se sljedeće stručne podloge:

- Izvješće o stanju u prostoru Grada Kraljevice Jedinštveni upravni odjel Grada Kraljevice.
- Programsko i idejno urbanističko-arhitektonsko rješenje centra Šmrike, Urbanistički studio Rijeka d.o.o., ožujak 2015.,
- Urbanistička programska analiza prostora naselja Šmrika Urbanistički studio Rijeka d.o.o., lipanj 2022.

popis tijela od kojih su zatraženi zahtjevi prema posebnim propisima:

1. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
2. Ministarstvo kulture i medija, Konzervatorski odjel u Rijeci
3. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za zaštitu prirode
4. Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Primorsko-goranska Rijeka, sektor upravnih, inspekcijskih i poslova civilne zaštite
5. Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured za zaštitu i spašavanje Rijeka
6. PGŽ, Županijska uprava za ceste
7. PGŽ, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša
8. JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ
9. Hrvatske vode, VGO za slivove sjevernog Jadrana, Rijeka
10. Hrvatske šume d.o.o. Zagreb, Uprava šuma podružnica Delnice
11. HEP operator distribucijskog sustava d.o.o., DP Elektroprimorje Rijeka
12. KD Vodovod i kanalizacija d.o.o. Rijeka,
13. Hrvatske ceste d.o.o. Zagreb, Sektor za studije i projektiranje
14. Hrvatske ceste d.o.o. Zagreb, Sektor za održavanje, Ispostava Rijeka
15. Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti Zagreb, HAKOM
16. Energo d.o.o. Rijeka,
17. MO Šmrika.

Unutar zakonskog roka pristigli su sljedeći zahtjevi za izradu Plana:

2. Ministarstvo kulture i medija, Konzervatorski odjel u Rijeci

4. Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Primorsko-goranska Rijeka, sektor upravnih, inspekcijskih i poslova civilne zaštite
6. PGŽ, Županijska uprava za ceste
9. Hrvatske vode, VGO za slivove sjevernog Jadrana, Rijeka
10. Hrvatske šume d.o.o. Zagreb, Uprava šuma podružnica Delnice
11. HEP operator distribucijskog sustava d.o.o., DP Elektroprimorje Rijeka
12. KD Vodovod i kanalizacija d.o.o Rijeka,
14. Hrvatske ceste d.o.o. Zagreb, Sektor za održavanje, Ispostava Rijeka
15. Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti Zagreb, HAKOM
16. Energo d.o.o. Rijeka.

2. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Rijeci

Klasa: 612-08/21-10/0296, ur.broj: 532-05-02-11116-21-2, od 20.10.2021.

sažetak:

Mišljenjem je utvrđeno da na prostoru obuhvata UPU 23 Šmrika nema registriranih kulturno-povijesnih cjelina niti pojedinačno registriranih kulturnih dobara upisanih u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Važeća prostorno planska dokumentacija, Prostorni plan uređenja Grada Kraljevice sadrži pojedine mjere zaštite kulturne baštine na prostoru naselja Šmrika, zabranjuje se rušenje suhozida izvan građevinskog područja, evidentiraju se etnološki objekti, stari zidani zdenci, označavaju se sakralni objekt, memorijalni spomenik te memorijalna ili povijesno područje. Navedene se odredbe prostornog plana višeg reda trebaju uvrstiti u UPU 23 Šmrika.

Daju se osnovni podaci o nastanku i strukturi naselja Šmrika te se usporedbom povijesnog katastarsa s današnjim stanjem u prostoru zaključuje se kakao su povijesni dijelovi naselja te dio zgrada i stambenih nizova u dobroj mjeri očuvani. Zbog očuvanosti matrice naselja i graditeljskog fonda, unatoč pojedinim neadekvatnim zahvatima reverzibilnog karaktera, predlaže se definiranje mjera očuvanja prostorne matrice naselja, očuvanje povijesnih struktura zgrada te njihova obnova sukladno konzervatorskim smjernicama u povijesnim dijelovima naselja. Predlaže se definiranje mogućnosti rekonstrukcija zgrada unutar postojećih gabarita, izvođenje korekcija izvedenog stanja i obnova građevina sukladno konzervatorskom mišljenju. Potonje se naročito odnosi na zapuštene ili oštećene zgrade i komplekse koji su u znatnoj mjeri sačuvali obilježja tradicijske arhitekture. Daju se osnovne smjernice za zaštitu karakterističnih elemenata građevina i okućnica, vrijednih pojedinačnih građevina i suhozida te zelenila u naselju.

Mišljenju je priložena karta inventarizacije kulturne baštine na području naselja Šmrika za potrebe izrade UPU 23 Šmrika.

implementacija u Plan:

Plan sadrži propisana poglavlja i mjere za zaštitu kulturne baštine na području obuhvata Plana u skladu s ovim mišljenjem.

4. Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite, Područni ured civilne zaštite Rijeka

Klasa: 350-01/21-01 /43, ur.broj: 511-01-372-21-2, od 07.12.2021.

sažetak:

Zahtjeva se da Urbanističkog plana uređenja UPU 23 Šmrika, treba sadržati sve mjere zaštite i spašavanja sukladno Procjeni rizika i Planu djelovanja CZ Grada Kraljevice. Potrebno je sukladno navedenim dokumentima precizno odrediti sve potrebne mjere zaštite u ovom urbanističkom planu i čim detaljnije ih razraditi do

provedbenih zadaća investitora. Sukladno navedenom Područni ured civilne zaštite Rijeka definira zahtjeve zaštite od prirodnih i drugih nesreća koje treba sadržavati urbanistički plan: 1. Sklanjanje ljudi, 2. Mjere koje omogućavaju lokalizaciju i ograničavanje dometa posljedica prirodnih opasnosti- potresi, 3. Mogući izvori tehničko-tehnoloških katastrofa i većih nesreća u gospodarstvu i prometu, 4. Mjere zaštite od poplava, 5. Mjere koje omogućavaju zaštitu od ekstremnih vremenskih uvjeta i erozije tla, klizišta, 6. Mjere koje omogućuju opskrbu vodom i energijom u izvanrednim uvjetima katastrofa ili nesreća (kritična infrastruktura) i 7. Mjere koje omogućavaju učinkovitije provođenje mjera civilne zaštite i 8. Mjere zaštite od epidemija i epizotija.

implementacija u Plan:

Plan sadrži propisana poglavlja i mjere zaštite i spašavanja na području obuhvata Plana u skladu sa zahtjevima.

6. Županijska uprava za ceste Primorsko-goranske županije

Klasa: 350-01/21-01/24, ur.broj: 2170-02/06-21-4, od 09.12.2021.

sažetak:

Zahtjevi se daju obzirom da se kroz promatranu zonu pruža javna cesta L 58057 Šmrika (D8-D501), a obzirom na definirane namjene prostora ili sadržaje koje će prostori pružati (npr. nove stambene ulice, benzinska pumpa, trgovački centar i drugo), potrebno je, razmotriti prometne tokove koji će se uređenjem definirane zone eventualno promijeniti ili povećati. Za definirane sadržaje (objekte) potrebno je prikazati i definirati pozicije priključaka preko kojih će ostvariti prometnu vezu što će, u kasnijim koracima biti osnova za izradu idejnih prometnih rješenja sukladno smjernicama iz zakonske regulative.

implementacija u Plan:

Plan sadrži prometno rješenje prikazano u tekstualnom i grafičkom dijelu, koje slijedi navedene smjernice o čemu će se davatelj zahtjeva očitovati u javnoj raspravi.

9. Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za slivove sjevernog Jadrana

Klasa: 350-02/21-01/0000269, ur.broj: 374-23-1-21-2, od 19.08.2021.

sažetak:

Utvrđuje se da je područje obuhvata izvan zona sanitarne zaštite prema Odluci o zaštiti izvorišta vode za piće u slivu izvora u Gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu (SN PGŽ 35/12, 31/13, 39/14).

Prema PP PGŽ sustav odvodnje je razdjelni, te je potrebno obraditi odvodnju oborinskih i sanitarno-tehničkih otpadnih voda sukladno propisima i planirati spoj na javni sustav odvodnje.

Navodi se Odluka o određivanju osjetljivih područja (NN 81/10, 141/15), na kojima je zbog postizanja ciljeva kakvoće voda potrebno provesti višu razinu ili viši stupanj pročišćavanja komunalnih otpadnih voda od propisanog Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisija u otpadnim vodama (NN 26/2020).

Navodi se Odluka o odvodnji otpadnih voda Grada Kraljevice (SN PGŽ 20/98) prema kojoj treba planirati postupanje s otpadnim vodama, a sukladno kojoj odluci su pravne i fizičke osobe dužne su otpadne vode ispuštati u građevine javne odvodnje ili u individualne sustave odvodnje otpadnih voda.

Za odvodnju oborinskih voda s javnih površina, nadležan je upravitelj sustavom za odvodnju oborinske vode s nerazvrstanih, lokalnih, prometnica odnosno JLS ili komunalno društvo.

Prije izrade tehničke dokumentacije za gradnju pojedinih građevina, ovisno o namjeni, investitor je dužan ishoditi vodopravne uvjete.

implementacija u Plan:

Planira se razdjelni sustav te se obrađuje odvodnja oborinskih i sanitarno-tehničkih otpadnih voda sukladno propisima i dokumentima navedenim u zahtjevu i planira spoj na javni sustav odvodnje.

Prema Odluci o određivanju osjetljivih područja, obuhvat Plana se nalazi unutar područja oznake 60. – područje namijenjeno zahvaćanju vode za ljudsku potrošnju, određeno kao osjetljivo prema kriteriju 2B, te se ograničava ispuštanje dušika i fosfora.

10. Hrvatske šume d.o.o. Zagreb, Uprava šuma Podružnica Delnice

Klasa: DE-21-01/521, ur.broj: 11-00-06/01-21-04, od 23.08.2021.

sažetak:

Utvrđuju da se izradom Plana ne smanjuje površina šuma i/ili šumskog zemljišta u vlasništvu RH kojima gospodare, te nemaju nikakvih mišljenja, prijedloga i primjedbi.

11. HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o., DP Elektroprimorje Rijeka

Broj i znak: 401200104--10020/21-NB, od 09.11.2021.

sažetak:

Dostavljaju se podatci o stanju elektroenergetske mreže i opskrbi električnom energijom s prikazom duljina i udjela elektroenergetskih vodova prema vrsti vodova.

Prema razvojnim planovima HEP, Operatora distribucijskog sustava d.o.o. na predmetnom području predviđena je izgradnja 6 novih trafostanica 20/0,4 kV.

implementacija u Plan:

Plan sadrži rješenje elektroopskrbe prikazano u tekstualnom i grafičkom dijelu, koje slijedi postojeće stanje i navedene smjernice o čemu će se davatelj zahtjeva očitovati u javnoj raspravi.

12. KD Vodovod i kanalizacija d.o.o. Rijeka

Klasa: 350-03/21-01/1, ur.broj: 2170/08-03-21-37, od 02.12.2021.

sažetak:

Dostavljaju se podatci o postojećem stanju javne vodoopskrbe u elektronskom obliku.

Zahtjeva se unutar novih prometnica, a s obzirom na planirane sadržaje predvidjeti javnu komunalnu infrastrukturu (vodovod i sanitarnu kanalizaciju).

U okviru rješenja vodoopskrbe i odvodnje sanitarnih otpadnih voda, Planom je potrebno dozvoliti mogućnost određenih odstupanja duljine ogranka, položaja trase i slično.

Plan potrebno je uskladiti sa zadnjom verzijom Studije izvodljivosti aglomeracije Kraljevica (izrađivač „Wyg savjetovanje“ d.o.o. Zagreb, Rijekaprojekt-vodogradnja d.o.o. Rijeka iPromacon d.o.o. Bjelovar) i ostalom projektnom dokumentacijom Investitora (Grad Kraljevica) koja je u izradi ili su ishodovane građevinske dozvole.

Navode se propisi i dokumenti kojih se potrebno pridržavati.

implementacija u Plan:

Plan sadrži rješenje vodoopskrbe i odvodnje prikazano u tekstualnom i grafičkom dijelu, koje slijedi postojeće stanje i navedene smjernice o čemu će se davatelj zahtjeva očitovati u javnoj raspravi.

14. HRVATSKE CESTE d.o.o. Zagreb, Sektor za održavanje i promet, Poslovna jedinica Rijeka, Tehnička ispostava Rijeka

Klasa: 350-02/21-01/173, ur.broj: 345-930-931/622-2021-02, od 24.08.2021.

sažetak:

1. Utvrđuju da se za bilo koji zahvat u cestovnom i zaštitnom pojasu državne ceste DC501 i DC8 projektna dokumentacija mora izraditi sukladno posebnim propisima i važećim normama te da je potrebno zatražiti Posebne uvjete od upravitelja javnih cesta.
2. Planskom dokumentacijom potrebno je planirati poboljšanje tehničkih elemenata i geometrije križanja.
3. Za razvoj i uređenje građevinskih područja mora se planirati sabirna ulica kojom će se pristupiti sa građevinskih parcela neposredno na javnu cestu. Radi osiguranja protočnosti prometa i svih sudionika u prometu predvidjeti gdje god je moguće prilaze na ceste nižeg reda. Jedinstveni kolni priključak na državnu cestu D501 i DC8 planirati na poziciji koja mora sadržati sve tehničke elemente i geometriju za kvalitetan i siguran pristup.
4. Planom dati smjernice za rješavanje oborinske odvodnje na način da se voda ne izlijeva na državnu cestu.
5. Hrvatske ceste d.o.o. mora biti uključeno u postupak utvrđivanja postojećih međa.

implementacija u Plan:

Plan sadrži prometno rješenje prikazano u tekstualnom i grafičkom dijelu, koje slijedi navedene smjernice o čemu će se davatelj zahtjeva očitovati u javnoj raspravi.

15. HAKOM - Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, Zagreb

Klasa: 350-05/21-01/267, ur.broj: 376-05-3-21-02, od 23.08.2021.

sažetak:

Zahtjeva se u skladu s propisima, Planom odredi sljedeće:

- uz točan položaj i kapacitet postojeće, utvrditi i ucrtati trase te način izvođenja (podzemno, nadzemno, mješovito, s jedne ili obje strane kolnika) za buduću elektroničku komunikacijsku infrastrukturu za postavljanje nepokretne zemaljske mreže,
- odrediti mjesta konekcije na postojeću elektroničku komunikacijsku infrastrukturu/mrežu kao i eventualno potrebno proširenje/rekonstrukciju postojeće elektroničke komunikacijske infrastrukture/mreže vodeći računa da se ne naruši integritet postojeće elektroničke komunikacijske mreže,
- uz postojeću i planiranu trasu elektroničke komunikacijske infrastrukture planom omogućiti postavu eventualno potrebnih građevina (male zgrade, vanjski kabinet-ormarića smještaj telekomunikacijske opreme) za uvođenje novih tehnologija odnosno operatora i rekonfiguraciju mreže,
- novu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu za pružanje javne komunikacijske usluge putem elektromagnetskih valova, bez korištenja vodova, odrediti ovisno o pokrivenosti područja radijskim signalom svih davatelja usluga i budućim potrebama prostora, planiranjem postave osnovnih postaja i njihovih antenskih sustava na antenskim prihvatima na izgrađenim građevinama i rešetkastim i/ili jednocjevnim stupovima, bez detaljnog definiranja (točkastog označavanja) lokacija vodeći računa o mogućnosti pokrivanja tih područja radijskim signalom koji će se emitirati antenskim sustavima smještenim na antenske prihvate (zgrade i/ili stupove) uz načelo zajedničkog korištenja od strane svih operatora gdje god je to moguće.

Podatke o postojećoj elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi kao i podatke o pokrivenosti područja radijskim signalom operatora pokretnih komunikacija, planer prikuplja od nadležnog ureda za katastar, operatora za pružanje elektroničkih komunikacijskih usluga uz uporabu radiofrekvencijskog spektra i operatora za pružanje elektroničkih komunikacijskih usluga putem elektroničkih komunikacijskih vodova, prema popisu u privitku.

implementacija u Plan:

Plan sadrži rješenje elektroničke komunikacijske infrastrukture prikazano u tekstualnom i grafičkom dijelu, koje slijedi navedene smjernice, o čemu će se davatelj zahtjeva očitovati u javnoj raspravi.

16. ENERGO d.o.o. Rijeka, za proizvodnju i distribuciju toplinske energije i plina

Broj dokumenta: UZ/OS/21-394-2, od 06.08.2021.

sažetak:

Utvrdjuje se da na pojedinim dionicama javne površine područja UPU 23 Šmrika postoji plinski distribucijski sustav.

Zahtjeva se za sve one javne površine gdje plinski distribucijski sustav nije izveden, predvidjeti plinske instalacije.

Sve detalje oko planiranja i uklapanja plinske distribucijske mreže na navedenom području potrebno je usuglasiti s već postojećim planovima razvoja plinske distribucijske mreže koje Energo ima na tom području.

Energo planira daljnje širenje plinske mreže kako bi omogućio što većem broju stanovnika mogućnost priključenja na plinsku mrežu kao koncesionar na ovom i svim područjima Primorsko-goranske županije.

implementacija u Plan:

Plan sadrži rješenje plinoopskrbe prikazano u tekstualnom i grafičkom dijelu, koje slijedi navedene smjernice, o čemu će se davatelj zahtjeva očitovati u javnoj raspravi.

1. POLAZIŠTA

1.1. POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA NASELJA U PROSTORU GRADA

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

1.1.1.1. Položaj

Naselje Šmrika se nalazi u Primorsko-goranskoj županiji, na prostoru Grada Kraljevice.

Smješteno je jugoistočno od naselja Kraljevica, u neposrednoj blizini Krčkog mosta i rotora na križanju državnih cesta D8 i D102, između državne ceste D8 i D501 te sjeverozapadno do trase magistralnog plinovoda i naftovoda koji polaze neposredno uz naselje.

Nalazi se ispod brda Mižolova, Lukićeva i Orljaka, na zračnoj udaljenosti oko 1.000 m od obale mora.

Obalni dio naselja smješten je izvan obuhvata plana, jugozapadno od trase državne ceste D8, kojom je ujedno u cijelosti odvojen od naselja.

Nalazi se na zračnoj udaljenosti od nešto više od 1,0 km od mora i isto toliko od centralnog naselja Kraljevica.

1.1.1.2. Prometna povezanost

Prostor karakterizira dobra prometna povezanost i dostupnost izravno osigurana s javnih prometnica višeg ranga.

Pogodnošću smještaja između državne ceste D501 i D8, nedaleko križanja s državnom cestom D102, a posebno blazinom autoceste A7 Rupa-Križišće, Šmrika je odlično povezana s Rijekom, Zagrebom i svim prostorima Hrvatske.

Javnim cestama nižeg ranga te nerazvrstanim cestama povezana je sa svim naseljima Grada Kraljevice i bližim okruženjem.

Zračni promet je dostupan je s aerodroma Rijeka koji je udaljen 7,5 km i aerodrom Zagreb koji je udaljen 162 km.

Najbliža veza željeznicom ostvaruje se s riječkog kolodvora, a pomorska putnička veza iz riječke luke.

1.1.1.3. Prirodne karakteristike

geotehničke karakteristike

Unutar obuhvaćenog područja se prema PPUG Kraljevice izdvajaju slijedeći tipovi terena:

- I. geotehnička kategorija - karbonatne stijene ili područje krša i
- Ia. geotehnička kategorija - crvenica na karbonatnim stijenama

Značajka karbonatnog kompleksa je česta ogoljelost, karbonatne stijene su vidljive na padinama i prostorno su dominantne na jugozapadnom dijelu područja Grada Kraljevice, između grada Kraljevice i naselja Šmrika. U tim zonama karbonatna stjenka masa je vidljiva na površini terena i mjestimično je pokrivena crvenicom. Stijene karbonatnog kompleksa imaju pukotinsko-disolucijski (kavernozni) tip poroziteta. Unatoč razlikama u vodopropusnosti, što je posljedica litološkog sastava kao i stupnja raspucanosti i okršenosti, upojnost terena je općenito velika, a koeficijent otjecanja općenito mali. Krška područja su gotovo potpuno bezvodna, bez površinskih tokova. Zato se erozija terena može smatrati općenito malom. Tereni oblikovani u naslagama karbonatnog kompleksa općenito imaju malu deformabilnost, pri čemu je ona znatno slabija na lokacijama pokrivenim crvenicom. Padine na karbonatnim stijenama imaju pretežito povoljnu stabilnost, osim dijelova na kojima se nalaze aktivni sipari.

Crvenica je najrašireniji tip pokrivača na karbonatnim stijenama. Po sastavu je prašinasto-glinoviti materijal. U depresijama (krškim uvalama i ponikvama) crvenica je najčešće bez krupnijih frakcija, dok na uzvišenjima i padinama sadrži odlomke podrijetlom iz stjenovite podloge. Debljina crvenice je različita: od vrlo tankih i nekontunuiranih nakupina na uzvišenjima i padinama do višemetarskih u depresijama. Lokacije gdje je prisutan pokrivač na karbonatnoj stijenskoj podlozi (prvenstveno crvenica) imaju u pravilu slabije geotehničke značajke, zbog veće deformabilnosti, od ogoljelih dijelova terena, gdje su izdanci nekih od tipova karbonatnih stijena vidljivi na površini terena. To odnosi samo na naslage crvenice veće debljine (najčešće > 2 m), koje nije moguće zanemariti prilikom izgradnje.

Na području obuhvata Plana ne nalaze se sipari niti vidljive speleološke pojave i rasjedne zone.

Teren je uglavnom pogodan za građenje, a manje pogodna mjesta su vrlo strme padine.

seizmičnost

Područje Hrvatskog primorja je seizmički aktivno. Istraživanja pokazuju da je uzrok seizmičke aktivnosti regionalno podvlačenje Jadranske ploče pod Dinaride u dubini, a bliže površini strukturne promjene u obliku navlačenja. Takve strukturne promjene odražavaju se na površini pojačanim neotektonskim pokretima.

Osnovna značajka seizmičnost u Kvarnerskom području je pojava većeg broja relativno slabijih potresa u seizmički aktivnim razdobljima. Hipocentri odnosno žarišta potresa nalaze se na dubini od svega 2 do 30 km, što je relativno plitko. Zato su potresi lokalni i obično ne zahvaćaju šire područje. Epicentralna područja su u Klani, samoj Rijeci, istočno od Omišlja i između Bribira i Grižana u Vinodolskoj udolini. Prema Seizmičkoj mikrorajonizaciji Rijeke, u sklopu koje je najdetaljnije obrađen priobalni dio Primorsko-goranske županije, u toj aktivnoj zoni osnovni stupanj seizmičnosti je 7° MCS ljestvice. Seizmički valovi mogu doći do teritorija grada Kraljevice i iz dva susjedna epocentralna područja: furlanskog i ljubljanskog, gdje se mogu očekivati potresi većih magnituda.

Na temelju dosadašnjih podataka područje Grada Kraljevice ima slijedeće maksimalne očekivane intenzitete seizmičnosti:

-lo = 7° MCS (Seizmotektonska karta iz 1974.);

-lo = 8° 0 MCS (Seizmološka karta iz 1982.);

-lo = 6° 0 MSK-64 (Seizmološka karta iz 1987. za period 50 g.);

-lo = 8° MSK-64 (Seizmološka karta iz 1987. za period 100 -500 g.

reljef

Naselje je smješteno na strmoj padini okrenutoj moru, jugozapadne orijentacije.

Najviša kota obuhvaćenog područja je oko 260 m nm uz sjeveroistočnu granicu, dok je najniža na približno 152 m nm uz jugozapadnu granicu, visinska razlika terena unutar obuhvata plana iznosi 108 m.

Nagib terena je na dijelu područja ujednačen, u sjeverozapadnom i središnjem dijelu se kreće do 15%. Znatno je veći na sjeveroistočnom i na južnom dijelu prostora, s nagibom od 15 do 30 % u smjeru SI-JZ, koji mjestimično i prelazi nagib od 30 %.

hidrografske karakteristike

Na području naselja i okolnog prostora brojni su kalci i lokve koji su nekad bili u uporabi za opskrbu vodom ili kao pojila za stoku, a danas su uglavnom zapušteni, obrasli vegetacijom, a neki i zatrpani. Oni koji su evidentirani pri obilasku terena ili su označeni na podlogama, označeni su na kartogramu plana broj 2. ....

Unutar obuhvaćenog područja nema površinskih vodotoka.

Područje se nalazi izvan zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće.

Isto tako, prema Karti opasnosti od poplava za 2019. ne nalazi se u blizini voda koje predstavljaju vjerojatnu opasnost od poplava.

klimatska obilježja

Prema Köppenovoj klasifikaciji kojom se klima klasificira prema dva prevladavajuća klimatska elementa: temperaturi zraka i padalinama, područje Grada Kraljevice, pripada u Cfa = umjereno toplu vlažnu klimu s vrućim ljetom u priobalnom pojasu i Cfb = umjereno toplu vlažnu klimu s toplim ljetom u zaleđu, a naselje Šmrika Nalazi se otprilike na granici ova dva klimatska tipa.

Srednja temperatura najhladnijeg mjeseca nije niža od -3 °C, a najmanje jedan mjesec ima srednju temperaturu višu od 10 °C. Srednja temperatura najtoplijeg mjeseca ≥ 22 °C.

Godišnja količina oborina je oko 1.220 mm. Najkišnije doba godine je jesen, osobito mjesec studeni te zima. Snijeg ne pada svake godine i rijetko nastaje snježni pokrivač.

Kvarnerski je prostor tipična regija bure pri čemu nepovoljni utjecaj vjetra ovisi o specifičnim mikroreljefnim i klimatskim okolnostima. Osim bure, koja je najčešća zimi, često se javlja jugo koji često nosi kišu, osobito u jesenskom razdoblju. Osim ovih vjetrova značajniji su još maestral, tramontana i levant. Maestral puše uglavnom ljeti i smanjuje vrućinu, godišnje petnaestak dana.

biljni pokrov

Područje Šmrike pripada u zonu staništa submediteranskih i epimediteranskih suhih travnjaka / Dračici. Na samoj lokaciji travnjak je prevladan makijom, koja prelazi u fazu niske šume.

Prema podacima Austrougarskog katastra iz 1862. godine, cijeli areal oko šmričkih zaselaka bio je agrarni prostor u kojem su u najvećoj mjeri bili zastupljeni vinogradi, što je i očekivano s obzirom na klimu, kraško tlo i južnu orijentaciju padine na kojoj su zaseoci smješteni. Na katastarskom planu označeni su vinogradi na više od 20 ha površine.

Prema iskazima kazivača na terenu, još do nedavno bile su u većoj mjeri zastupljene kulture mediteranskog voća kao što je badem, smokva i trešnja te masline. O blagoj klimi, pored tradicijski uzgajanih kultura, svjedoče grupe kaktusa opuncije, izrasle na više mjesta u naselju.

Danas su poljoprivredne površine u velikoj mjeri zarasle u autohtono raslinje niskih šuma. Na okućnicama se uređuju vrtovi za vlastite potrebe.

Zelenilo krajobrazza Šmrike odlikuje se cjelovitim gustim sklopom, na prvi pogled istovrsnog zelenila. Tipologije biljnih zajednica koje ovdje prevladavaju trenutačna su vrijednost, ali i datost za nove mogućnosti. Prisutne su:

- prirodne bjelogorične šume submediteranskog klimata na izvornom kamenitom tlu;
- prirodne bjelogorične šume i samonikli podrast na parcelama nekadašnjih kultura;
- postojeće bujne zajednice autohtonog raslinja u kojima dominira bjelogorica karakteristična za ovo područje;
- povoljna prirodna, a naročito kulturna staništa (ograđene parcele) koja su trenutačno ispunjena samoniklim biljem i kao takva dokazani kvalitetni tereni antropogenog tla;
- vrtovi antropogenog tla i domaćinskog plodoreda lokalnih kultura, uglavnom povrća i ukrasnog bilja;

- poluprirodni skverovi kao staništa ukrasnog i samoniklog bilja;
- rijetke stablašice ukrasnih vrsta uglavnom kopriivić, borova, čempresa i cedrova.

Prirodno raslinje na napuštenim plodnim parcelama i dominacija autohtone vegetacije, općenito je najzastupljenija krajobrazna i floristička struktura Šmrike.

1.1.2. Prostorno razvojne značajke

1.1.2.1. Naselje Šmrika u sastavu Grada Kraljevice

Šmrika je jedno od šest naselja Grada Kraljevice, a ostalih pet su: Bakarac, Kraljevica, Križišće, Mali Dol, Šmrika i Veli Dol.

Iako je prostor Šmrike naseljen već od davnina, povijesni zapisi i povijesne građevine koje o tome svjedoče nisu baš brojne, ali ima podosta ostataka etnološke graditeljske baštine počevši od „mirišća“ i gromača do kalaca i perila. Nekada skup zaselaka s pretežito poljoprivrednim stanovništvom te uz kasniji razvoj ribarstva, brodarstva i zidarstva, danas se razvija u sve elitnije rezidencijalno naselje. Takav karakter naselja planira se i razvojnim planovima Grada.

grafički prikaz 1. shema naselja Grada Kraljevice

Drugo je po veličini naselje u Gradu Kraljevici i centar Gornjeg kraja. Površina statističkog naselja iznosi 5,75 km² što čini 32,8 % površine Grada, a 988 stanovnika čini udjel od 21,56 % stanovnika Grada. Predstavlja privlačnu rezidencijalnu zonu i do 2011. bilježi blagi porast broja stanovnika prema službenim popisima, unatoč suprotnom trendu na razini Grada.

Pored naselja Šmrika, Bobuši, Plovančići i Grmani za koja su prostornim planom utvrđena građevinska područja naselja, na području statističkog naselja Šmrika nalaze se i izdvojena građevinska područja slijedeće namjene: Poslovna zona K3 Lukićevo, turistička zona T13 Šmrika, T11 i/ili T21A Uvala Marenska, sportsko – rekreacijska namjena R12 (Brda), infrastrukturne namjene (benzinska postaja s pratećim sadržajima G11, vodosprema G13 te luke otvorene za javni promet lokalnog značaja IS1 Črišnjeva i IS3 Uvala Dumboka i u Uvali Neriz.

Naselje Šmrika je državnom cestom D8 odvojeno je od svog primorskog dijela i zaselaka Plovančići, Bobuši i Grmani.

1.1.2.2. Prostorni obuhvat i površina

Područje obuhvata Plana zauzima površinu nešto veću od 80 ha, a grafički je određeno kartografskim prikazima Plana sukladno Odluci o izradi.

Područje obuhvata Plana uključuje pretežan dio građevinskog područja naselja Šmrika, izuzev neizgrađenog područja na lokalitetu Barbina Draga smještenog sjeveroistočno od državne ceste D501 Krasica (D3) – Hreljin – Jadranovo (D8).

Područje statističkog naselja razlikuje se od područja katastarske općine, površina katastarske općine iznosi 6,12 km² i nešto je veća od površina statističkog naselja, tako da dio Kovačića i Gornjeg sela pripada statističkom naselju Kraljevica. Urbanistički, ti su dijelovi sastavni dijelovi naselja Šmrika koja se sastoji od građevinskih područja: NA9 i NA19 koja uključuju zaselke Kovačići, Gornje selo, Dolnje selo, Turinovo, Burići i Dvori, Plovančići NA91, Bobuši NA10, Kuntija NA11, Grmani NA12 i Neriz NA13. Sva građevinska područja povezana su sa središtem Grada osim Neriza koji ima cestovnu vezu jedino preko Grada Crikvenice, odnosno preko Jadranova.

1.1.2.3. Stanovnici

Šmrika je demografski najpropulzivnije mjesto u Gradu Kraljevici i jedino uz Veli Dol, u kojem se konstantno do 2011. bilježio porast broja stanovnika. Od prvog popisa stanovnika 1857. godine, kad je u Šmriki živjelo 696 stanovnika, broj stanovnika je padao do 1880. godine kad je broj stanovnika iznosio 569, nakon toga broj raste do 1921. godine kad je zabilježeno 757 stanovnika, te ponovno pada na 555 stanovnika 1961. godine. Od tada broj stanovnika kontinuirano raste punih 50 godina i 2011. došire 988 stanovnika.

tablica 1.1. kretanje broja stanovnika u naselju Šmrika prema popisima 1857.-2021.

godina	1857.	1869.	1880.	1890.	1900.	1910.	1921.	1931.	1948.
Šmrika	696	671	569	585	720	741	757	644	582

godina	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.	2021.
Šmrika	565	555	575	647	758	894	988	963

izvor podataka: DZS

Prema službenim popisima u Šmriki je 1991. godine živjelo 758 stanovnika, 2001. godine 894, a 2011. godine 988 stanovnika. Indeks 2001/1991 iznosi 1,179, a indeks 2011/2001 iznosi 1,102. Istovremeno indeks za cijeli Grad iznosi 0,998, a za Županiju i Republiku 0,97.

Prema konačnim rezultatima popisa 2021. objavljenim od Državnog zavoda za statistiku, broj stanovnika Šmrike iznosi 963 osobe. Nakon 50, zabilježen je blagi pad broja stanovnika. Indeks 2021/2011 iznosi 0,97.

Istovremeno indeks za cijeli Grad iznosi 0,88 (4618 stanovnika 2011. godine, 4073 stanovnika 2021. godine).

Od popisa 2011. do popisa 2021. broj stanovnika naselja Šmrika smanjio se za 25 osoba što čini pad od 2,5%, što je mali pad u odnosu na trend na razini države koji iznosi približno 10% (9,25 %).

Gustoća naseljenosti je mala i iznosi 173 stanovnika/km² dok na razini Grada gustoća naseljenosti iznosi 261 stanovnika/km².

tablica 1.2. stanovništvo naselja Šmrika prema starosti i spolu, popis 2011. i 2021.

godina	spol	ukupno	Starost										
			0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	
2011.	svi	988	41	46	64	57	45	42	59	83	65	50	64
2021.		963	41	37	43	48	51	47	43	60	78	65	
2011.	m	468	23	27	25	29	19	24	29	38	32	32	25
2021.													
2011.	ž	520	18	19	39	28	26	18	30	45	33	18	39
2021.													

godina	spol	ukupno	Starost									
			50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	> 95
2011.	svi	988	72	99	93	41	48	41	20	15	5	2
2021.												
2011.	m	468	33	43	44	20	23	20	5	1	1	-
2021.												
2011.	ž	520	39	56	49	21	25	21	15	14	4	2
2021.												

izvor podataka: DZS

Uzimajući u obzir nastavak istog trenda 2031. godine u Šmriki bi živjelo 932 stanovnika. Međutim, s obzirom na razvoj prometne mreže i mogućnosti zapošljavanja u okruženju realno je planirati središnje funkcije na bazi 1000 do 1200 stanovnika 2031. godine.

Pri planiranju sadržaja svakako bi za pojedine funkcije trebalo uzeti u obzir i gravitacijsko područje koje se sastoji od Križišća te Velog i Malog Dola. Takvo gravitacijsko područje ima 400 stanovnika, 2011. bilo je 460 stanovnika, indeks 2021/2011 iznosi 0,87. 2031. godine bilo oko 350 stanovnika. Uz očekivani mehanički priliv računamo s oko 400 stanovnika što znači da bi Šmrika s gravitacijskim područjem 2031. imala oko 1500 do 1600 stanovnika.

Dobna struktura stanovništva prema prvim rezultatima popisa 2021. još nije objavljena.

Posebnu pažnju treba posvetiti sadržajima vezanim uz djecu: dječjem vrtiću i osnovnoj školi. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine u Šmriki je živjelo 41 dijete starosti 0 – 4 godine te 46-ero djece starosti 5 – 9 godina i 57-ero starosti 10 – 14 godina, ukupno 144.

1.1.2.4. Kućanstva i stanovi

tablica 1.3. kretanje broja stanovnika, kućanstava i stanova na području naselja Šmrika 2001./ 2011./2021.

naselje	stanovnici	kućanstva	stambene jedinice		
			ukupno	stanovi za stalno stanovanje	stanovi za druge namjene
Šmrika					
2001.	894	313		/	/
2011.	988	381	695	478	217
2021.	964	372	654	477	177
Razlika 2011. - 2021.	-24	-9	- 41	-1	- 40
	-2,5 %	-2,4 %	-5,9 %	-0,2%	- 18%

izvor podataka: DZS, Rezultati popisa 2011., Prvi rezultati popisa 2021.

Od popisa 2011. do popisa 2021. u Šmriki je smanjen je broj kućanstava za 9 što čini 2,4 %, dok je na razini države broj kućanstava smanjen je za 5,31 %.

Istovremeno, dok je na razini države povećan broj stambenih jedinica za 4,61%, u naselju Šmrika je smanjen za 41 stambenu jedinicu što čini 5,9%. Broj stanova za stalno stanovanje se neznatno smanjio.

Od ukupno 654 stana, 477 stanova ili 73 % se koristi za stalno stanovanje, a 177 stanova ili 27 % se koristi za povremeno stanovanje ili druge namjene.

Prema odnosu broja stanovnika i broja kućanstava, pojedino kućanstvo u naselju Šmrika ima prosječno 2,6 stanovnika.

Jedno kućanstvo ima prosječno 1,3 stana za stalno stanovanje.

1.1.2.5. Gospodarstvo

Najznačajnija gospodarska aktivnost proteklih razdoblja bila je poljoprivreda te uz nju djelatnosti vezane uz more: ribarstvo, eksploatacija morskog pijeska i prijevoz morem.

Danas se poljoprivreda svodi na vrtlarstvo za osobne potrebe te početke revitalizacije poljoprivredne djelatnosti kroz otvaranje OPG-ova.

Danas u gospodarskoj aktivnosti Šmrike prevladavaju tercijarne djelatnosti, prvenstveno turizam.

POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO

Prema podacima o broju zaposlenih u pravnim osobama za Grad Kraljevicu, u djelatnostima poljoprivrede, šumarstva i ribarstva nema zaposlenih u razdoblju od 2013. do 2020. godine.

U Upisniku poljoprivrednika APPRRR, kao dominantan oblik poljoprivrednih gospodarstava ističu se obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG), čiji broj je 2020. iznosio 6. Većina OPG-a je bez članova.

U naselju Šmrika nema registriranih poljoprivrednih obrta niti samoopskrbnih poljoprivrednih gospodarstava.

tablica 1.4. poljoprivredna gospodarstva na području naselja Šmrika 2020.

	OPG s 0 članova	OPG s 1 članom	OPG s 2 člana	ukupni broj OPG-a	ukupni broj članova
Šmrika	4	1	1	6	3

izvor podataka: Upisnik poljoprivrednika

Sve obradive površine nalaze unutar Vinodolske doline, no one su usitnjene i u privatnom vlasništvu. Većina poljoprivrednog zemljišta na području Šmrike je loše kvalitete i nepogodno za intenzivno obrađivanje, a vrlo je visok udio pašnjaka i livada.

U ovom iskazu nije uzeto u obzir poljoprivredno zemljište koje je uvršteno u građevinsko područje naselja.

UGOSTITELJSTVO I TURIZAM

Iz podataka DZS o dolascima, noćenjima i smještajnim kapacitetima koji su analizirani za razdoblje od 2013., vidljiv je porast turističke djelatnosti, s iznimkom pandemijske 2020. godine.

Strani gosti ostvaruju preko 90% aktivnosti i bilježe porast u apsolutnom broju, dok domaći čine manji dio, ali također u porastu.

tablica 1.5. dolasci i noćenja domaćih i stranih turista na području naselja Šmrika 2013.-2020.

godina/ vrijednost	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Šmrika								
DOLASCI								
domaći	10	56	38	266	303	285	240	202
strani	422	445	465	1.740	2.065	2.472	2.725	1.320
ukupno	432	501	503	2.006	2.368	2.757	2.965	1.522
NOĆENJA								
domaći	40	198	124	1.347	1.238	1.557	991	1.078
strani	1.714	1.862	2.473	12.136	14.721	18.671	19.026	11.218
ukupno	1.754	2.060	2.597	13.483	15.959	20.228	20.017	12.296

izvor podataka: DZS

Kapaciteti smještaja su uglavnom u porastu od 2013. godine. Ukupni broj postelja 2020. iznosio je 394 i pokazuje maksimalni kapacitet koji se približno i ostvaruje na vrhuncu sezone.

tablica 1.6. kapaciteti turističkog smještaja po vrstama i naseljima 2013.-2020.

godina / vrsta*	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Šmrika								
BROJ POSTELJA								
kućanstva/odmarališta	108	116	138	259	343	401	462	394

izvor podataka: DZS

*Do 2015. kućanstva uključuju podatke za sobe, apartmane, studio-apartmane, kuće za odmor u kućanstvima i seljačka kućanstva, a ostali objekti za kolektivni smještaj uključuju podatke za sobe za iznajmljivanje, apartman, studio-apartman, kuće za odmor, prenoćišta, odmarališta, hostele, planinarske domove, lovačke domove, objekte za robinzonski turizam, gostionice s pružanjem usluge smještaja, lječilišta, brodske kabine, spavaće i kušet-vagone, učeničke domove ili studentske domove te nekategorizirane objekte.

Od 2016. odmarališta i slični objekti za kraći odmor obuhvaćaju sobu, apartman, studio-apartman, kuću za odmor, ruralnu kuću za odmor, hostel, lječilište, prenoćište, odmaralište za djecu, gostionicu s pružanjem usluge smještaja, planinarski dom, lovački dom te učenički dom ili studentski dom, a ostali smještaj obuhvaća objekt za robinzonski turizam te nekategorizirani objekt.

PROIZVODNE I POSLOVNE GOSPODARSKE DJELATNOSTI

PPUG-om Kraljevice planirana su građevinska područja gospodarske namjene, proizvodne i poslovne te infrastrukturnih sustava:

tablica 1.7. planirana građevinska područja izvan naselja proizvodne, poslovne i infrastrukturne namjene

radni naziv	namjena	planska oznaka	površina građevinskog područja (ha)			ukupno
			izgrađeni dio	neizgrađeni dio		
				uređeni dio	neuređeni dio	
Šmrika: zona Lukićevo	poslovna	K ₃	0,30	1,39	/	1,69
benzinska postaja s ugostiteljsko-turističkim sadržajem u Šmriki	infrastrukturna	GI1	/	/	1,37	1,37
vodosprema u Šmriki	infrastrukturna	GI3	0,51	/	/	0,51

izvor podataka: PPUG Kraljevice

Za zonu K3, Lukićevo propisana je obveza donošenja detaljnog, odnosno urbanističkog plana uređenja, no on još nije donesen te će gradnja biti moguća nakon njegovog donošenja.

Zona GI1 u Šmriki te su rezervirane za benzinske postaje s ugostiteljsko-turističkim sadržajem (smještajna građevina tipa motel kapaciteta najviše 50 ležajeva). U Kraljevici su izgrađene dvije benzinske postaje, a u Šmriki područje još nije privedeno namjeni.

Zona GI3 u Šmriki je planirana za vodospremu.

RAZLIČITE TERCIJARNE DJELATNOSTI

Prema podacima s internetske stranice „Moja tvrtka“, Popis poduzeća Šmrika - Stranica 6. u Šmriki je registrirano 78 poslovnih subjekata.

(<https://www.mojatvrtka.net/lokacija/primorsko-goranska/51263-smrika/51263-smrika/6/>)

1.1.2.6. Postojeće korištenje prostora**OSNOVNA STRUKTURA POVRŠINA PREMA NAČINU KORIŠTENJA**

Unutar građevinskog područja naselja Šmrika ukupne površine oko 101 ha izgrađeno je oko 52 ha ili nešto više od pola površine. Neizgrađenog, a uređenog područja ima oko 25 ha i isto toliko neizgrađenog i neuređenog građevinskog područja.

Unutar dijela građevinskog područja naselja Šmrika koje je u obuhvatu Plana i ukupne je površine oko 80 ha izgrađeno je oko 43 ha ili nešto više od pola površine. a neizgrađeno je oko 36 ha građevinskog područja. U obuhvatu Plana je i nešto manje od 1,0 ha kontaktnog negrađevinskog područja.

Najveći dio prostora naselja, u površini od 35 ha koristi se za individualnu stambenu izgradnju, što čini gotovo 44 % površine. Za javne i komunalne sadržaje koristi se oko 1,1 ha, odnosno manje od 1,5% površine naselja. Za različite kategorije prometnih površina koristi se oko 7,3 ha što čini 9 % površine naselja. Površina namijenjenih samo poslovnim sadržajima nema, već se manji broj poslovnih sadržaja nalazi u sklopu prizemlja i drugih dijelova stambenih građevina.

Neizgrađene zelene površine, u prošlosti kultivirane poljoprivredne površine razmještene između zaselaka Šmrike, a danas livade i niske šume zauzimaju nešto više od 36 ha sa znatnim udjelom koji iznosi preko 45% površine naselja. Zaključna bilanca pokazuje da je, uključujući površine na okućnicama, danas oko 70% površine naselja je zeleno.

Kontaktno negrađevinsko područje je kraški teren mjestimično pokriven niskim raslinjem u okviru kojeg su probijeni makadamski putovi.

Ovakva struktura korištenja prostora pokazuje na dominantno rezidencijalno naselje, skromno opremljeno javnim i društvenim sadržajima unutar kojeg su u velikoj mjeri prisutni zeleni neizgrađeni prostori.

tablica 1.8. iskaz površina prema načinu postojećeg korištenja

br.	NAČIN KORIŠTENJA PROSTORA	m ²	ha	%
UNUTAR GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA I POVRŠINE ZA IZDVOJENU NAMJENU IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA				
1.	područje individualne stambene izgradnje	286.421	28,64	35,88
2.	područje evidentirane izgradnje	34.555	3,46	4,33
3.	izgrađeno zemljište - evidentirano	414	0,04	0,05
4.	izgrađeno zemljište - neevidentirano	27.707	2,77	3,47
5.	područje višestambene izgradnje	998	0,10	0,13
1.-5.	POVRŠINE STAMBENIH GRAĐEVINA	350.095	35,01	43,85
6.	područje javnih sadržaja	7.806	0,78	0,98
7.	područje komunalnih i infrastrukturnih sadržaja	2.538	0,25	0,32
8.	javni park	693	0,07	0,09
6.-8.	JAVNI I KOMUNALNI SADRŽAJI	11.037	1,10	1,39
9.	državna cesta D501	2.772	0,28	0,35
10.	županijska cesta Ž58057	8.769	0,88	1,10

br.	NAČIN KORIŠTENJA PROSTORA	m ²	ha	%
11.	nerazvrstane ceste	46.675	4,67	5,85
12.	putovi	10.501	1,05	1,32
13.	uređeno zemljište - evidentirano	3.693	0,37	0,46
14.	uređeno zemljište - neevidentirano	904	0,09	0,11
9.-14.	PROMETNE POVRŠINE	73.314	7,33	9,18
15.	NEIZGRAĐENE POVRŠINE (pašnjaci, livade, šume, vrtovi i drugo)	362.338	36,29	45,46
1.-15.	UKUPNO UNUTAR GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA I POVRŠINE ZA IZDOJENU NAMJENU IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA	796.784	79,83	100

IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA				
16.	PROMETNE POVRŠINE			9,18
17.	NEIZGRAĐENE POVRŠINE (pašnjaci, livade, šume, vrtovi i drugo)		36,29	45,46
16.-17.	UKUPNO IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA	10.862	1,09	1,34

1.-16.	UKUPNO OBUHVAĆENO	807.834	80,78	
--------	-------------------	---------	-------	--

POSTOJEĆI CENTRALNI I JAVNI SADRŽAJI NASELJA

Mjesna samouprava ostvaruje se preko mjesnog odbora (MO) na čelu kojeg je Vijeće MO Šmrika sa 7 članova i predsjednica.

U naselju djeluje područna škola PŠ Šmrika, koja je u sastavu Osnovne škole Kraljevica. Područna osnovna škola je organizirana za nastavu od I. do IV. razreda s ukupno 40-tak učenika. Kako su samo dvije učionice, nastava se odvija u dvije smjene. Škola ima školsko igralište, dimenzija košarkaškog igrališta, nema potrebne prateće prostorije niti dvoranu za tjelovježbu. Bile bi potrebne minimalno četiri nove prostorije. S obzirom da se radi o vrlo staroj zgradi, nadogradnja nije moguća.

Šmrička pučka škola osnovana je 1894. godine kao Niža pučka škola. Iste godine osnovane su župa i Narodna čitaonica i knjižnica. Svojevrsni fenomen Šmrike je i brojnost odgojno-obrazovnih djelatnika kojima je barem jedan roditelj šmričkog podrijetla. Unatrag 150 godina iz Šmrike je poteklo više od 80 učiteljica, učitelja i odgojiteljica.

U Šmriki djeluje Narodna čitaonica i knjižnica „Šmrika“.

Kulturne i društvene djelatnosti odvijaju se i u društvenom domu u Šmriki, koji ima dvoranu, prostore za rad mjesnih odbora i udruga te ugostiteljski sadržaj. Građen je samodoprinosom mještana Šmrike od 1979. do 1991. godine, prema projektu izrađenom od strane „Opatija projekta“. Ishođeni su uvjeti gradnje te podnesen zahtjev za građevinsku dozvolu, koji je zbog nepoznatih razloga (vjerojatno potrebe izmjena projekta) povučen.

Izgrađena je prva faza projekta i Dom se kontinuirano koristi. Tijekom 2013. godine Dom je legaliziran. Poslovni prostor ima uporabnu dozvolu, dok dvorana, zbog nedostajućih sadržaja i protupožarnih mjera nema. Izrađen je idejni projekt proširenja za potrebne sadržaje.

Sportska infrastruktura na području naselja Šmrika obuhvaća građevine za sport i rekreaciju javnog i klupskog karaktera, kao i objekte vezane uz turističku ponudu. Stanje sportske infrastrukture 2020. godine prikazano je u tablici:

tablica 1.9. građevine za sport i rekreaciju i udruge za sport i rekreaciju na području naselja Šmrika 2020.

izvor podataka: Izvješće o stanju u prostoru PGŽ PP PGŽ za razdoblje od 2013. do 2016. godine, Grad Kraljevica, Registar udruga RH

*manja rekreacijska, dječja i slična igrališta nisu navedena

kategorija sportskog objekta	opis
nogometno igralište približne dimenzije 60x100 i više	nogometno igralište NK Primorac
školsko igralište	igralište PŠ Šmrika - košarka
automotodrom	karting staza na k.č. 89/2, 89/3 i dijelu 89/1 k.o. Šmrika - u privatnom vlasništvu
sportski ribolov	Ribarski športski klub RŠK Jastog vezovi - luka Črišnjeva
Nogometni klub „Primorac“	u kojem trenira većina šmričke mladeži
Ribarski športski klub „Jastog“	djeluje u Črišnjevoj, svake godine održava 2 klupska natjecanja u ribolovu
Karting klub - Rijeka	naveden je i kao udruga za tehničku kulturu
Društvo sportske rekreacije	
„Atletico team“	
Moto klub „Šmrika racing team“	
Plesni klub „Dance queen“	

Od centralnih funkcija, u naselju su još poštanski ured, vrste redoviti poštanski ured, smješten u neadekvatnom prostoru, dječje igralište, dvije trgovine mješovitom robom i četiri ugostiteljska lokala.

Groblje Šmrika ima površinu od 2.482 m² i ukupno 428 grobnih mjesta od čega je slobodno 20 klasičnih grobnih mjesta i 38 pretinaca za urne. Iako ima relativno najviše slobodnih mjesta obzirom na broj stanovnika, tijekom promatranog razdoblja ocijenjeno je da je potrebno planirati njegovo proširenje te se pristupilo izradi projektne dokumentacije prema kojoj su radovi proširenja u tijeku.

Na području naselja Šmrika djeluje 14 udruga građana, među najaktivnijima su "Šmričke mačkare" i "Udruga za očuvanje i njegovanje starih običaja". Po pisanim materijalima možemo reći da su Šmričke mačkare osnovane 1997. godine, otkako službeno gostuju na Riječkom karnevalu, ali je tradicija "mačkanja" ovdje mnogo starija, seže od kraja 19. st. Svake godine Šmričke mačkare odlaze na Riječki karneval, ali tijekom godine i na druge karnevale, u Ivanić Gradu, Novom Vinodolskom, Senju, Crikvenici i ostalim mjestima koji imaju karnevalsku tradiciju. Mačkare svake godine običu cijelu Šmriku po tradiciji "tjeranja zime i zla" te se na pusti utorak u pola noći čita "šetenca", optužnica mesopustu i događaji koji su obilježili vrijeme između dva karnevala razdoblja te pali mesopust, krivac za sve nedaće koje su zadesile mjesto i mještane kroz "pasano leto". Udruga za očuvanje i njegovanje starih običaja primila je 2019. godine Godišnju nagradu Grada Kraljevice za osobit značaj u očuvanju i širenju šmričke maškarane tradicije među pučanstvom, a posebice mladima.

1.1.3. Infrastrukturna opremljenost

Prostor naselja je u znatnom dijelu infrastrukturno opremljen cestovnom mrežom, mrežom vodopskrbe i elektroopskrbe te u pretežnom dijelu neadekvatnom mrežom elektroničkih komunikacija. Dio naselja je opremljen plinoopskrbnom mrežom dok mreža odvodnje otpadnih voda u naselju nije izgrađena.

1.1.3.1. Cestovna mreža

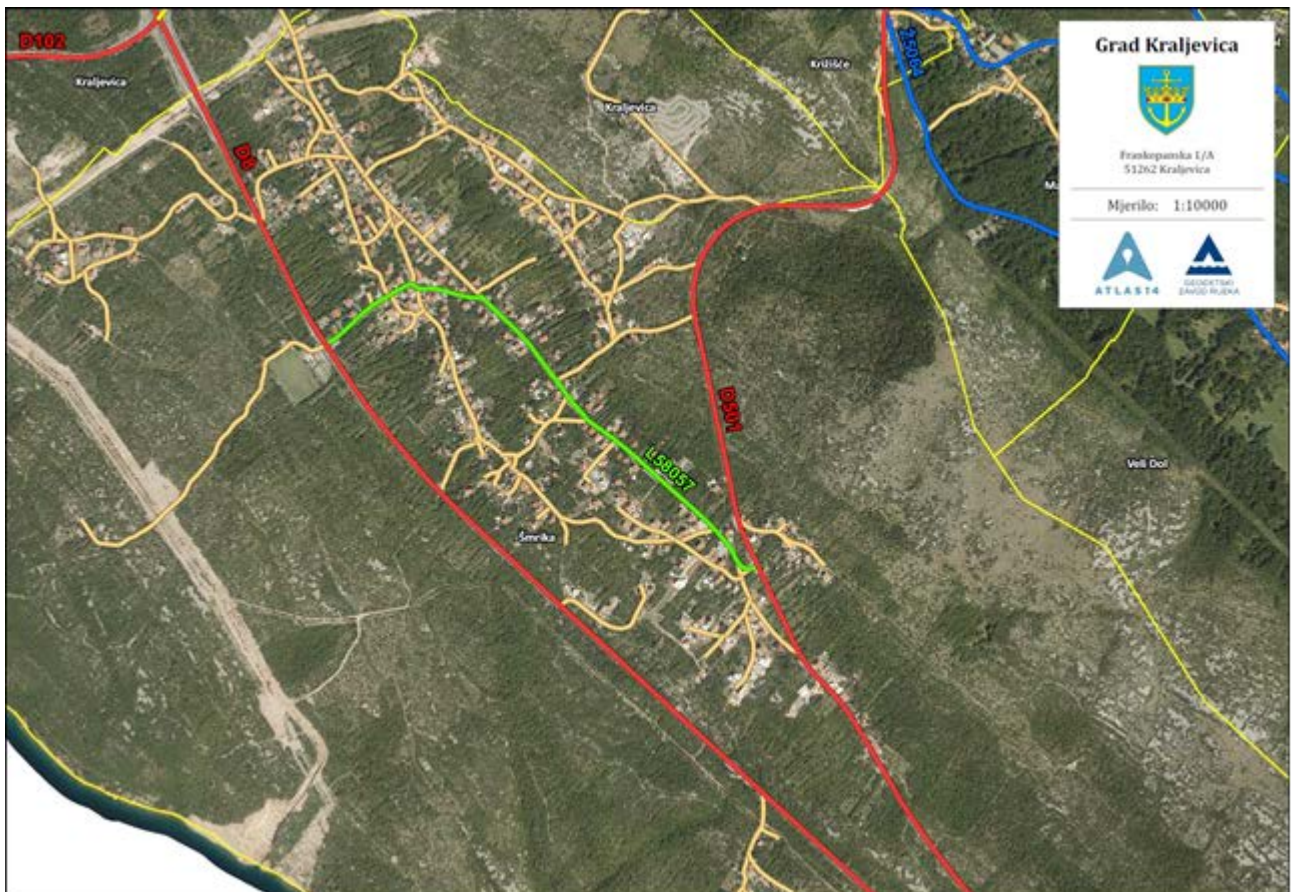
Cestovnu mrežu na području naselja Šmrika čini sustav razvrstanih državnih, županijskih i nerazvrstanih cesta, te ostalih prometnih površina naselja Šmrika (prilazni putevi, pješačke staze i sl.).

Područje naselja omeđeno je dvjema državnim cestama: državnom cestom (D8): Granični prijelaz Pasjak (Slovenija) - Šapjane - Rijeka - Zadar - Split -Dubrovnik – Granični prijelaz Karasovići Jug (Jadranska turistička cesta) i državnom cestom (D501): Oštrovica (D3) -Meja -Križišće – Šmrika (D8).

Dionice državnih cesta prolaze kroz ili uz naselje i većim dijelom su izvan granica građevinskog područja naselja i izvan obuhvata Plana. Na tim su dionicama širine 6-7 metara. Unutar građevinskog područja naselja se nalazi se cca 283m državne ceste D501.

Ceste unutar naselja su na su izravno ili posredno povezane na državne ceste. Povezivanje je ostvareno većim brojem odvojaka, priključenja i raskrižja u razini.

Državne ceste D8 i D501 povezuje lokalna cesta (L58057). Pod nadležnošću je Županijske uprave za ceste. Ukupnom duljinom koja iznosi 1652m prolazi kroz centralni dio naselja Šmrika te predstavlja glavni prometni pravac naselja. Širina kolnika iznosi 6,0m, a nogostup je izgrađen samo na dijelu trase te je djelomično postavljen kao jednostrani, a djelomično dvostrani. Nogostup se nalazi izvan čestice prometnice na uređenom zemljištu i neujednačene je širine. Uzduž ulice samo je dijelom uređena površinska odvodnja.

Lokalnom cestom kroz naselje prometuje prigradski autobus (linija 29). Ova autobusna linija povezuje Rijeku i Kraljevicu sa Šmrikom, te dalje vozi prema Križišću, Ožlaku i Triblju. Na povratku autobus ponovo prolazi kroz naselje Šmrika. Unutar naselja autobus prolazi lokalnom cestom, Modrčinskim putom, Školskom ulicom i Burićevom ulicom do spoja na državnu cestu D501.

Ostale ceste u naselju su pretežno nerazvrstane ceste, evidentirane u registru nerazvrstanih cesta Grada Kraljevice. Pored toga u naselju postoje i druge prometne površine evidentirane katastrom, koje su u funkciji kolnog i pješačkog prometa. Nerazvrstanim cestama i ostalim prometnim površinama dostupni su svi izgrađeni i uređeni dijelovi naselja Šmrika.

Nerazvrstane ceste i ostale prometne površine priključene su na sustav razvrstanih cesta.

Od kad je naseljen, ovaj je prostor bio premrežen nizom pješačkih puteva koji su se tradicionalno nazivali „progoni“ i koristili su se kao komunikacijski putevi na području naselja i u okolnom prostoru. Na području naselja su ovi putevi često proširivani i asfaltirani te su izgubili svoj nekadašnji izgled. Neki od preostalih puteva su prohodni, te se i dalje koriste kao pješački, dok je dio istih zapušten i zarastao.

1.1.3.2. Vodoopskrba

Područje obuhvaćeno planom snabdijeva se pitkom sanitarnom vodom iz vodospreme VS Šmrika kapaciteta 1500 m³. Kota vodnog lica je 288/283 m n.m. Sama vodosprema smještena je sjeveroistočno od naselja, izvan obuhvata plana.

Na većem dijelu područja izvedena je mreža javnih vodoopskrbnih cjevovoda. Glavni dovodni cjevovod iz VS Šmrika do naselja je ACC DN 200 mm. Unutar naselja je izvedeno cca 6.542 m cjevovoda. Cjevovodi su izvedeni od različitih materijala (azbest cement (ACC), polivinil klorid (PVC), nodularni lijev (NL) ili lijevano željezo) i različitih profila (DN 200 mm - DN 80 mm).

Na cjevovodu su izvedeni nadzemni hidranti.

Uzdug glavne prometnice kroz naselje, Burićeve ulice, prolazi glavna vodoopskrbna cijev ACC DN 200mm, koja prema istoku prelazi u PVC 200 mm, te PVC 150 mm.

Burićeva ulica se proteže od zapada prema istoku naselja, te je visinski smještena od apsolutne kote 182 do 213 m n.m. Hidrostatski tlak u ovom cjevovodu iznosi od 7-10 bara i prevelik je za uporabu u kućanstvu. Iz tog razloga, svi vodoopskrbni cjevovodi smješteni južno od Burićeve ulice (na nižim kotama), spajaju se na glavni cjevovod u Burićevoj ulici preko reducir stanica. Izvedene su tri reducir stanice: RS Bobuši (ulazni tlak 10,3 bara – izlazni tlak 3,1 bar) , RS Šmrika Donje Selo (ulazni tlak 10,5 bara – izlazni tlak 3,7 bar) i RS Šmrika Hrustina (ulazni tlak 7,5 bara – izlazni tlak 2,8 bar).

1.1.3.3. Odvodnja otpadnih voda

Unutar granica obuhvata plana nije izgrađena mreža javne odvodnje otpadne sanitarne ni oborinske vode.

Za šire područje, uključujući područje naselja Šmrika, izrađena je Studija izvodljivosti aglomeracije Kraljevica, izrađivač "Wyg savjetovanje" d.o.o. Zagreb, Rijekaprojekt - vodogradnja d.o.o. Rijeka i Promacon d.o.o, Bjelovar.

1.1.3.4. Elektroopskrba

Unutar područja obuhvata nema izgrađenih elektroenergetskih objekata prijenosnog naponskog nivoa (110 kV i više).

Napajanje obuhvaćenog, kao i šireg područja osigurano je iz TS 35/20 kV Kraljevica, koja je smještena izvan granice obuhvata plana. Trafostanica je izgrađena za kapacitet 2x8 MVA, a što odgovara snazi danas ugrađenih transformatora 35/20 kV. Vršno opterećenje trafostanice iznosi 6,5 MVA, što znači da ima dovoljno rezervnog kapaciteta za razvoj područja koje se iz nje napaja. Trafostanica je siguran izvor napajanja, s izvedenim osnovnim napajanjem na 35 kV iz TS 110/35 kV Krasica i rezervnim napajanjem iz TS 110/35 kV HE Vinodol preko otoka Krka (TS 35/6 kV Naftovod Omišalj).

Napajanje električnom energijom područja unutar obuhvata plana osigurano je niskonaponskim vodovima iz postojeće TS 20/0,4 kV Šmrika 1 (tip: seosko – zidana), TS 20/0,4 kV Šmrika 2 (tip: gradska, zidana), TS 20/0,4 kV Šmrika 3 (tip: KTS, montažno -betonska), koje su smještene unutar obuhvata plana, te TS 20/0,4 kV Dvorine (tip: stupna), koja je smještena izvan obuhvata plana.

Postojeća srednjenaponska mreža 20 kV naponskog nivoa izvedena je s podzemnim kabelima.

Niskonaponska mreža zadovoljava postojeće potrebe, a izvedena je u većem dijelu kao nadzemna sa samonosivim kabelskim snopom, a u manjem dijelu podzemnim kabelima.

Javna rasvjeta je izvedena u sklopu nadzemne niskonaponske mreže, a samo djelomično kao zasebna na metalnim stupovima, napajana preko podzemnih kabela. Javna rasvjeta zadovoljava današnje potrebe.

1.1.3.5. Plinoopskrba

Na području Grada Kraljevice postoji izgrađen srednjetačni distributivni plinovod miješanog plina (smjesa propan-butan plina i zraka), kao međufaza plinifikacije do dolaska prirodnog (zemnog) plina.

Distribucija se u ovom trenutku vrši iz skladišno-isparivačke regulacijske stanice UNP-a Kraljevica, koja se nalazi izvan obuhvata ovog plana.

Izgradnjom magistralnog plinovoda Zlobin - Omišalj koji prolazi sjeverno, neposredno uz područje obuhvata plana, ostvarila se mogućnost spajanja na sustav prirodnog plina.

Preduvjet je izgradnja planirane mjerno redukcione stanice M.R.S.– Bobuši.

Tlak u postojećem distributivnom plinovodu iznosi 400 mbara, dok će nakon spajanja na MRS Bobuši, ukoliko bude potrebe, biti moguće povećanje tlaka na 4 bara.

1.1.3.6. Elektronička komunikacijska infrastruktura

U obuhvatu Plana izgrađena je elektronička komunikacijska infrastruktura koja obuhvaća spojnu i pristupnu komunikacijsku mrežu za pružanje komunikacijskih usluga putem elektroničkih komunikacijskih vodova, kao i pružanje komunikacijskih usluga putem elektromagnetskih valova.

Spojna komunikacijska mreža građena je kao spojna svjetlovodna pristupna mreža, korištenjem svjetlovodnih kabela, povezujući pritom komunikacijske čvorove na višu prometnu razinu. Svjetlovodni kabeli uvučeni su u cijevi kabelske kanalizacije koja je izgrađena uglavnom za te potrebe. Kabelska kanalizacija izgrađena je iz pravca Križišća, mjesta račvanja trase prema Rijeci i Crikvenici, kroz naselje Šmrika do lokacije rotora na državnoj cesti, jugozapadno od naselja, gdje ista nastavlja prema Kraljevici i prema Krčkom mostu, odnosno Krku. U obuhvatu Plana njena ukupna duljina iznosi 1.011 m.

Svjetlovodni kabeli u kabelskoj kanalizaciji, u ovom slučaju koriste se za magistralno i međunarodno povezivanje a u Planu su prikazani kao vod TK VIŠE RAZINE. Prikazana trasa pripada dijelu trase obrađene u Prostornom Planu Grada Kraljevice kao međunarodni TK kabeli I razine: Rijeka-Krk-Senj/Rab-Novalja i alternativno: Rijeka-Senj.

U obuhvatu Plana je u najvećoj mjeri zastupljena pristupna komunikacijska mreža. Od lokalne centrale Šmrika prema korisnicima proslijeđen kapacitet iznosi 700 pretplatničkih parica koristeći pritom četiri pristupna podzemna pretplatnička kabela. Aktivno je 480 pretplatničkih parica, a ostale su neaktivne i ostavljene u rezervi.

Ukupno je ugrađeno 3.540,7 m podzemnog kabela. Direktno u zemlju položeno je 70% kabela, a preostalih 30% ugrađeno je u cijevi kabelske kanalizacije. Riječ je o bakrenim kabelima koji su korišteni u pristupnoj mreži, za danas ograničenih mogućnosti u korištenju, čime je kvaliteta pružanja komunikacijske usluge nedovoljna. Kabeli su ugrađeni u više navrata, 1976., 1984., 1994. i 1995. godine.

Podzemni pristupni kabeli, u kartografskom prikazu podzemne komunikacijske infrastrukture, prikazani su kao TK PODZEMNI VOD.

Podzemni kabeli završavaju u priključnim izvodnim ormarićima postavljenim uglavnom na stupu. Od izvodnih ormarića do korisnika postavljeni su nadzemni pretplatnički kabeli. Nadzemni pretplatnički kabeli pri tome su ovješeni na drvene (vlasništvo HT-a d.d.) i betonske stupove (vlasništvo HEP-a), te stupove javne rasvjete (vlasništvo JLS). Ukupna duljina nadzemnih kabela u obuhvaćenom prostoru iznosi 14.150 m, koristi se 146 betonskih stupova i stupova javne rasvjete te 119 drvenih stupova.

Nadzemni pretplatnički kabeli, u kartografskom prikazu nadzemne komunikacijske infrastrukture, prikazani su kao TK NADZEMNI VOD.

1.1.4. Zaštićene prirodne, kulturno-povijesne cjeline i ambijentalne vrijednosti i posebnosti

1.1.4.1. Zaštićene prirodne cjeline

Na području naselja Šmrika, nema dijelova prirode zaštićenih temeljem Zakona o zaštiti prirode, kao ni površina obuhvaćenih ekološkom mrežom Natura 2000.

Zaštićen je pojedinačni speleološki lokalitet u ekološkoj mreži Natura 2000 - Škabac Špilja (HR2000131) - stanišni tip špilje i jame zatvorene za javnost. Nalazi se na vrhu brijega Škabac iznad Šmrike.

1.1.4.2. Zaštićene kulturno-povijesne cjeline i ambijentalne vrijednosti i posebnosti

Na području obuhvata plana nema registriranih kulturno-povijesnih cjelina niti pojedinačnih kulturnih dobara upisanih u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Prostor je bogat etnološkom baštinom, a u najstarijim jezgrama zaseoka sačuvani su i primjeri povijesnih zgrada s izvornim arhitektonskim obilježjima.

Ambijentalne vrijednosti i posebnosti prostora izražene su u vidu specifičnih morfoloških obilježja naselja dominantno karakteriziranih tipologijom obiteljskih stambenih građevina, smještenog na južnoj padini obrasloj autohtonim zelenilom s vizurama na more.

MORFOLOŠKA OBILJEŽJA PROSTORA NASELJA

Naselje Šmrika je izgrađeno na idealnoj lokaciji, na jugozapadnoj padini okrenutoj i nagnutoj prema moru, u padu koji omogućuje osunčanje i vizure, što je posebna prostorna vrijednost. Karakteristični krški krajolik prošaran je mrežom suhozida, prirodne primorske šume, makije i kamenjar izmjenjuju se s izgrađenim zonama, obrađenih površina gotovo da i nema. Na području obuhvata očuvane su pejzažne vrijednosti koje čine njegov prostorni identitet i: postojeće autohtono zelenilo, konfiguracija terena, progoni, gromače, kalci.

Urbanizacija prostora naselja Šmrika započela je vjerojatno krajem ranog novog vijeka (18. stoljeće). Osnovni nukleusi strukture naselja su jezgre desetak povijesnih zaselaka ruralne strukturne matrice. Na povijesnim kartama su označeni zaseoci Kovačići (Travalje), Gornje selo, Bribirske kuće*, Aurelćeve sela*, Plovančići (Jurelćeve sela), Dolnje selo, Šmrika, Turinovo, Haraminsko, Burići (Burićevo selo), Dvori (Dvorine), Kukuljansko*, Bobuši*, Grmani* i Kuntija* (* - označena na području izvan obuhvata plana).

Današnja matrica naselja dominantno je longitudinalnog karaktera, bez izražajne centralne točke. Na prostoru naselja još uvijek se razaznaju najstariji dijelovi s karakterističnom strukturom zgusnutih i nanizanih građevina manje površine i visine, koji su kroz mjerilo građevina i površina te autohtone arhitektonske elemente sačuvali ruralne ambijentalne vrijednosti. Građevine s vrtovima na manjim okućnicama, često sa zajedničkim dvorištima, formiraju zgusnute nizove organizirane uz prilazne putove. Ta se karakteristična urbanistička morfološka matrica ruralnih jezgri još uvijek prepoznaje u prostoru i u slučajevima kad su građevine arhitektonski potpuno izmijenjene i preoblikovane.

U drugoj polovici 20. stoljeća, u razdoblju intenzivne izgradnje na prostoru naselja gradilo se na prostorima između povijesnih jezgri, nizanjem u pravilu jednokatnica s većim okućnicama, u jednom redu uz postojeće longitudinalne putove. Zaseoci su na taj način spajani, gubeći dijelom svoju prepoznatljivost i čitljivost u prostoru. Istovremeno su postojeći putovi proširivani, a kako bi se dobila dovoljna širina puta često su

obostrane gromače srušene. Prostor izgrađen ovim tipom građevina u pravilu ostavlja dojam urednog stambenog susjedstva s građevinama utonulim u zelenilo na okućnici i na prostoru oko nje.

Naselje je postupno doživjelo svoj preobražaj, prvenstveno zbog napuštanja poljoprivrede djelatnosti što je uzrokovalo postepeno zapuštanje poljoprivrednih površina i ali i zbog intenzivne izgradnje.

U posljednjih dvadesetak godina gradi se pretežno na rubnim dijelovima naselja i u njegovom istočnom dijelu, na istaknutim pozicijama s veličanstvenim, otvorenim pogledom na more. Grade se građevine znatno većih gabarita od ostalih građevina u naselju, često predimenzionirane, na velikim okućnicama na kojima se uređuju popločene terase i bazeni uz minimalno očuvanje prirodnog terena i minimalnu zastupljenost visokog zelenila. Građevine se i dalje nižu uz nekadašnje pješačke putove, koji se u pravilu šire tako da se ruše gromače uz njih, ali sada uglavnom uz poprečne putove položene okomito na slojnice terena, pa su slijedom toga strmiji, većeg uzdužnog nagiba. Nekoliko se građevina, organizira kao grozdovi uz proširene slijepe prilaze, bez okretišta. Pri izgradnji kolnih prilaza ne vodi se računa o okolnom prostoru i nastavku izgradnje, te su uređivani samo za lokalni prilaz, blokiranjem mogućnosti nastavka trase novom građevinom, prevelikim nagibima i nasipavanjem do nekoliko metara iznad prirodnog terena. Još je gora situacija kad se putovi ne šire nego se ogradni zid, najčešće betonski izvodi na samoj granici građevne čestice čime se onemogućava minimalno potreban profil i nastavak puta. Radi se o pretežno doseljenom stanovništvu veće platežne moći, pa su i kuće znatno veće od dosadašnjih. Kako se te veće građevine uglavnom grade na strmim terenima građevine, unutar tlocrta imaju i veći broj nadzemnih etaža. Usprkos pretencioznom oblikovanju i izvedbi nekih od građevina, koje se mogu klasificirati i kao vile, cijeli prostor u koji su smještene ostavlja dojam neuređenog i devastiranog prostora. Nove građevine, uz rijetke izuzetke, u prostor su smještene bezobzirno, uz velike građevinske zahvate u prirodni teren. Grade se neplanski i to je u prostoru vidljivo.

Nekvalitetna nova izgradnja umanjuje vrijednost postojećeg stambenog fonda. Tradicionalna matrica izdvojenih zaselaka gubi na čitljivosti i prepoznatljivosti. Rekonstrukcijama građevina a posebno širenjem nove gradnje prisutna je tendencija povezivanja u jedinstveno izgrađeno područje.

Još uvijek, s obzirom na veliki udio neizgrađenih i zelenih površina koji iznosi oko 45 % ukupne površine građevinskog područja, u slici naselja i dalje dominira zelenilo koje se provlači između izgrađenih struktura dajući prostoru dimenziju i izričaj ruralnog naselja.

TIPOLOGIJA POSTOJEĆIH STAMBENIH GRAĐEVINA

U naselju Šmrika bilježimo tri osnovna, bitno različita tipa stambenih građevina, koji su karakteristični za vrijeme u kojem su građevine nastale te za način njihovog korištenja. Sva tri tipa predstavljaju obiteljske stambene građevine s jednim do tri stana. U Šmriki postoji samo jedna višestambena građevina, izgrađena prema programu POS-a, završena ove godine.

GRAĐEVINE TIP 1

Najstarije građevine su nastale u zaseocima od kojih je formirano naselje. Zabilježene su na katastarskom planu iz 1862. godine. Karakterizira ih manja izgrađena površina, izduženi pravokutni tlocrt s dužom stranicom orijentiranom na osunčanu stranu, paralelnu sa slojnicama terena. U pravilu imaju prizemlje ili suteren i jedan kat, jednostavan dvovodni krov pokriven kupom kanalicom i karakteristične dimnjake. Zatvorene su prema burnoj, sjeveroistočnoj strani, s otvorima prema južnoj strani. Među tim se najstarijim građevinama prepoznaju dva osnovna tipa, jedan izvorni pretežno s elementima autohtone ruralne arhitekture, a drugi nastao nešto kasnije, s elementima i nekim stilskim obilježjima građanske kuće 19 stoljeća.

Ogradni zidovi čestica su u pravilu od kamena, suhozid ili od klesanaca.

U Donjem selu / Šmriki sačuvano je više primjera vrijednih, izvornih zidanih dimnjaka.

građevine tip 1	najčešći prostorni parametri
površina građevne čestice	50 m ² - 600 m ²
izgrađena površina osnovne građevine	30 m ² - 120 m ²

broj etaža	u pravilu 2 etaže (P, P+1 ili S+1)
visina	6 m - 7 m
kig (osnovne građevine)	0,2 - 0,6
kis (osnovne građevine)	0,4 - 1,2
pomoćne građevine	10 m ² - 30 m ²
napomena	<ul style="list-style-type: none"> - izvorne građevine su često dograđivane i nadograđivane te preoblikovane - u građevnu česticu je naknadno često pripojen dio poljoprivredne površine, livada, pašnjak i sl.

- postojeće stambene građevine tip 1, Donje selo

- postojeće stambene građevine tip 1, Donje selo

- postojeće stambene građevine tip 1, Gornje selo

- postojeće stambene građevine tip 1, Gornje selo

GRAĐEVINE TIP 2

Veliki broj građevina izgrađen je u razdoblju između pedesetih i devedesetih godina prošlog stoljeća. U pravilu se radi o slobodnostojećim ili dvojnim građevinama, nepretencioznog arhitektonskog izraza, izgrađenim na većim građevnim česticama, čije se okućnice uređuju kao ograđeni vrtovi i dvorišta. Karakterizira ih u pravilu kvadratni tlocrt, uz prizemlje ili suteren imaju još jednu ili dvije etaže. Krov je dvovodni ili složen, pokriven kupom kanalicom i drugim pokrovima, pročelja su najčešće žbukana s dijelovima obrađenim u kamenu. Otvori su orijentirani prema svim stranama, dominantno prema južnoj. Najčešće imaju balkone i terase na južnoj ili ulaznoj strani.

Prostor izgrađen ovim tipom građevina u pravilu ostavlja dojam urednog stambenog susjedstva s građevinama utonulim u zelenilo na okućnici i na prostoru oko nje.

građevine tip 2	najčešći prostorni parametri
površina građevne čestice	500 m ² - 1200 m ²
izgrađena površina osnovne građevine	80 m ² - 150 m ²
broj etaža	2 -3 etaže (P+1, P+1+ Pk, P+2)
visina	oko 7 m - 9 m
kig (osnovne građevine)	0,15 - 0,35

kis (osnovne građevine)	0,3 - 1,2
	20 m2 - 50 m2

- postojeće stambene građevine tip 2

- postojeće stambene građevine tip 2

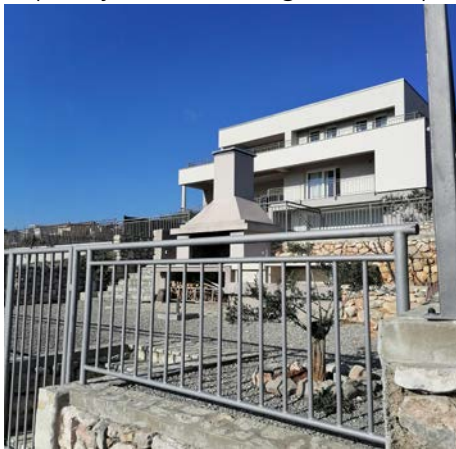
GRAĐEVINE TIP 3

Najnovije građevine se, radi atraktivnog pogleda na more, smještaju na istaknutim pozicijama. Radi se isključivo o slobodnostojećim građevinama, u pravilu na građevnim česticama većih površina. U pravilu su velikih i horizontalnih i vertikalnih gabarita, suvremeno oblikovane, često uz uporabu neprimjerenih arhitektonskih elemenata i izvedbi, često neprimjerenog kolorita. Otvori su orijentirani prema svim stranama, dominantno prema južnoj s pogledom na more, s balkonima i terasama koje su razvedene i po površini okućnice.

U pravilu su isključivo stambene namjene, s velikim garažama i bazenima u okolišu bez visokog zelenila.

građevine tip 3	najčešći prostorni parametri
površina građevne čestice	800 m2 - 1200 m2
izgrađena površina osnovne građevine	150 m2 - 250 m2
broj etaža	2 - 4 etaže (P +1, P+2, S+P+2, P+2+Pk, P+3)
visina	7 m - 14 m
kig (osnovne građevine)	0,2 - 0,3
kis (osnovne građevine)	0,6 - 1,2
	30 m2 - 50 m2
Napomena	-u pravilu je u okućnici izgrađen vanjski bazen površine oko 50 m2

- postojeće stambene građevine tip 3

- postojeće stambene građevine tip 3

- postojeće stambene građevine tip 3

- postojeće stambene građevine tip 3

TIPOLOGIJA POVIJESNIH GRAĐEVINA

U zaseocima su kuće položene uz prometnice ili do njihovih okućnica vode posebni putevi. Glavna pročelja su mahom okrenuta prema jugozapadu, odnosno, Jadranskom moru, a ispred ili iza osnovnih zgrada, zavisno o poziciji prema cesti, formirane su okućnice s pomoćnim objektima i poljoprivrednim zemljištem. Osim samostojećih kuća, ističu se stambeni nizovi od dvije i više kuća koje se i danas mogu raspoznati u prostoru. Tipološki je riječ o jednostavnim jednokatnicama koje imaju prozore i vrata oblikovane s kamenim ertama, žiđe izvedeno od kamene građe i cigle, žbuku od pigmentiranog vapna i dvostrešne krovove s tradicionalnim dimnjacima. Na pročelju mogu imati shodove i cisterne s kamenim popločenjem i krunom. Karakteriziraju ih još i nepravilna artikulacija pročelja gdje otvori nisu u vertikalnim osima, a gdje god niti u horizontalnim osima. Njihove su okućnice ograđene suhozidima.

Primjer jednostavne jednokatnice, k.č. 337, k.o. Šmrika

Primjer očuvane povijesne kuće – kuće sa shodom i cisternom, k.č. 1370, k.o. Šmrika

Drugu kategoriju kuća građenih tijekom 19. stoljeća čine jednostavne građanske kuće – prizemnice ili jednokatnice s otvorima u pravilnim vertikalnim i horizontalnim osima. Najčešće je riječ o kućama s tri vertikalne osi, a gdje su u središnjoj osi prizemlja formirana ulazna vrata. Građene su od kamena i cigle te žbukane pigmentiranim vapnom, a redovito imaju i žbukane arhitektonske dekorativne elemente poput uglovnih profilacija, urezane rustike, razdjelnih vijenaca ili ukrasnih vijenaca ponad prozora. Njihove su okućnice također ograđene suhozidima, a početkom 20. stoljeća i betonskim ogradama s vertikalnim elementima.

Primjer građanske kuće, k.č. 401, k.o. Šmrika

Primjer ruševne dvokatnice – građanske kuće, k.č. 253, k.o. Šmrika

Građanske kuće su češće građene u nizovima uz prometnice no, između pročelja i ceste redovito imaju ograđena manja dvorišta u kojima se nalaze cisterne.

Primjer stambenog niza građanskih jednokatnica, k.č. 1295, 1296 i 1297, k.o. Šmrika

Zaseoci prostora naselja Šmrika imaju značajan broj primjera očuvanih povijesnih kuća koje su zadržale gotovo sve navedene karakteristike. Osim njih, u graditeljskom fondu područja mogu se prepoznati povijesne kuće koje su tijekom 20. stoljeća neadekvatno rekonstruirane ili dograđene no, u osnovi su one zadržale visinske gabarite te pojedina arhitektonska obilježja. Zajedno oni čine vrijednu sliku ambijenta zaseoka koja je u posljednjih nekoliko desetljeća narušena neprimjerenim rekonstrukcijama, dogradnjama i nadogradnjama preostalih povijesnih kuća ili novogradnjama koje gabaritima i oblikovanjem nisu usklađene s postojećim kućama.

KRAJOBRAZNE VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI

Krajobrazne vrijednosti i posebnosti prostora naselja Šmrika koje treba valorizirati i zaštititi na razini urbanističkog plana uređenja te kroz buduću izgradnju i uređenje prostora, izražene su u reljefnim osobitostima s padinom na kojoj je naselje smješteno, otvorenim vizurama na more i izgrađenim strukturama manjih zaselaka odvojenih velikim kompaktnim površinama autohtonog zelenila.

Konfiguracija terena i pozicija Šmrike zaslužni su za povoljnu klimu uz puno sunca. Povišen teren istovremeno je najbolji vidikovac s vizurama prema moru što ujedno daje mogućnost da se naselje panoramski doživljava iz šire krajobrazne pozicije. Frontalni i cjeloviti scenski doživljaj naselja otkriva kako i samo naselje horizontalno prati izohipse ovog terena. Naselje je izduženo i jednolično prati longitudinalnu krajobraznu liniju. Unutar prirodnog okruženja, naseljem dominiraju nizovi obiteljskih kuća smještenih u pravilnom ritmu velikih okućnica i vrtova te gušći sklopovi tradicijske gradnje.

Šmrika se značajno razlikuje od okolnih mjesta upravo po krajobraznoj slici, koja je ovdje specifična, scenski i ambijentalno. Razlikuje se po većoj zastupljenosti zelenila zbog prisutnosti prirodnog zelenila koje ulazi u naselje i potpuno ga okružuje, a isto tako izuzetnom reljefnom pozicijom samog naselja.

Naselje na padini iznad obale, a ne na obali, uzorak je davnih priobalnih naselja koja su koristila more i obalu, ali stanovnici nisu gradili i živjeli uz more. Taj davno postavljeni smještaj naselja, stoljećima je bio uzorak življenja na našoj obali. Naselje Šmrika još baštini ovu krajobraznu organizaciju i danas je naselje odvojeno od obale, okruženo zelenilom priobalnog kontinentalnog karaktera. Naglašen horizontalni smještaj kuća, prati longitudinalno konfiguraciju terena i konačno i obalu. Scenska krajobrazna izloženost i pozicija naselja, razlog je da su i najmanje promjene vidljive i utječu na postojeći postavljeni ritam naselja i njegovih struktura. Zahvaljujući ovoj reljefnoj poziciji i konfiguraciji terena, naselje je osunčano tokom cijelog dana, izloženo vjetrovima i posolici, ali bez jačih mrazova i zadržavanja hladnog vlažnog zraka.

Prirodno raslinje koje potpuno okružuje naselje i dio je naselja samog, zapravo je i razlog da ne možemo utvrditi da je naselje zadržalo svoju izvornu sliku, da je očuvana tradicijska slika i povijesni krajobraz. Ipak, ovo je danas potpuno drugačiji krajolik i razlikuje se sadržajno i scenski, od povijesne stoljetne slike kada je naselje živjelo i razvijalo se u okruženju poljoprivrednih kultura, otvorenog kulturnog krajolika mediteranskih tradicijskih kultura. Danas je šumovit, zeleni krajolik, prirodan i neočekivan u vizurama jednog priobalnog naselja. U scenskom doživljaju krajolik ovog naselja je izuzetno slikovit i atraktivan Zajedničku karakteristiku, a

istovremeno i odliku ovog krajolika čini prevladavajuća prirodnost. Trenutačno nije potrebno suditi da li je ta prirodnost rezultat pozitivnih ili negativnih procesa zadnjih desetljeća. Snažna i sveprisutna naturalizacija pripadajućeg prostora naselja, danas je definitivno njegovo temeljno obilježje koje nosi krajobraznu sliku, boju, strukturu, ugođaj... Logično je da već u krajobraznoj slici možemo slutiti i precizno otkrivati mogućnosti ili nemogućnosti mnogobrojnih prošlih događanja i budućih procesa, bilo prirodnih ili društvenih.

Ovdje se kriju slojevi čovjekova djelovanja, a snaga prirodnih promjena i razvoja vegetacije, stvara svoje vremenske i godišnje promjene i mijene. Općeniti krajobrazni i ambijentalni doživljaj naselja temeljno ostaje u njegovoj prostornoj komociji, prirodnosti i neočekivanoj samodovoljnosti.

Osnovne krajobrazne karakteristike prepoznajemo:

- u različitosti krajobraza i smještaju naselja u odnosu na ostala mjesta ovog dijela obale i okolnih otoka;
- u krajobraznoj poziciji koja omogućava cjelovitu vedutu, frontalnu krajobraznu scenu cijelog ovog područja i to iz vizura obale, mora i sjevernog dijela otoka Krka;
- u slikovitom smještaju naselja koje prati longitudinalni obalni oris, ali daleko od obale, na reljefno povišenoj poziciji koja se krajobrazno scenski cjelovito doživljava;
- u smještaju naselja gdje je manje mrazova, a puno više sunca, vjetra i morske soli (možda nam je cvatnja badema koji ovdje procvjetaju među prvima na Kvarneru i otocima, najbolji dokaz da ovdje prevladava više mediteransko, a manje submediteransko klimatsko obilježje.

Prevladava biljna zajednica submediteranskog klimata: hrast medunac, jasen, grab uz samonikli podrast dretna, zelenike, lovora, smrče i drugih biljaka karakterističnih za područje ovog dijela priobalja. Nedostatak pravih šuma ukazuje na razvoj vegetacije na prostoru koji prethodno nije bila šuma, a pogodnosti terena i klime, doprinijeli su brzom i uspješnom razvoju samoniklog bilja međusobno isprepletenog jednolikog uzrasta. Gusto raslinje većim dijelom nije omogućilo razvoj stabala do svoje potpune zrelosti, a ni grmova do svoje prirodne forme i habitusa. Važno je naglasiti da uz florističku zbirku, ovdje su idealni uvjeti i za različite životinje.

kulturni krajobraz

Autohtono raslinje koje prevladava krajolikom, čini ovaj pejzaž prirodnim, međutim to je samo izvanjski pogled nadzemnog dijela vegetacije. Površina ovog krajolika, njegov prizemni dio zapravo je filigranski kameni vez tradicijske gradnje i djelo stoljetnog čovjekova rada. Vidljivi tragovi kamenih međa, gromača- suhozida ovdje su dosegli jedinstveni ritam.

Tragovi tradicijskog kulturnog krajobraza ovdje su još vrlo snažni bez obzira na prirodno raslinje koje prevladava. Samoniklo bilje je preuzelo nekadašnje poljoprivredne parcele i ispunilo zelenilom površinu kamenog rastera, većih i manjih graničnih suhozida.

Neobično gusti raster zemljišnih parcela transversalno smješten u krajobrazu strukturira prostor u logičnom ritmu, ravnopravno i pravilno, prema suncu i moru. Ukazuje na pedološke, klimatske i općenito prirodne površinske mogućnosti krajolika kojega su korisnici upoznali, slijedili i obradili. Vrijednost ove tradicijske gradnje, otkiva se u značaju gradnje uskih plodnih parcela, često veličine za najviše dva-tri reda vinove loze koje su i ovako uske imale gospodarsku opravdanost, ukazuju na vrijednost svakog metra zemljane površine, na dragocjenu vrijednost zemlje i njen značaj za svakog vlasnika. Kao posebnosti i vrijednosti, izdvajaju se kamene gradnje, kameni tragovi svjedoci nekadašnjoj stabilnosti života u ovom kraju i održivom suživotu mještana s krajolikom, potvrda su izgubljenoj ravnoteži koja je stoljećima postojala između prirode i njenih korisnika. Ovdje nalazimo tragove agrarnih i stočarskih kamenih gradnji kao što su pojilište za stoku, ograde i kameni prolazi za ovce, zakote i druge strukture.

Prema povijesnim katastarskim kartama koje potvrđuju oris kamenih gradnji i uzgajanih kultura, možemo precizno pratiti ovaj kameni agrarni trag.

Premda su ove površine obrasle samoniklom vegetacijom, natkrivene zelenilom, potpuno je očuvana njihova kamena struktura koje danas podsjeća na prikladno uređeni prirodni park za druženje i užitek u prirodi, kako je to danas na vrtači na Kalcima.

vrtovi privatnih kuća

Najstariji sklopovi kuća nemaju većih vrtova i ukrasno bilje ovdje prati objekte u tradicijskom obliku, minimalnim vrtovima iz kojih se penje koja otporna penjačica ili grm ružmarina.

Privatni vrtovi, zapravo tipične okućnice nastale u drugoj polovici dvadesetog stoljeća kada su se domaći stanovnici odmicali izvan starog naselja i gradili samostalne kuće, danas su jedine površine privedene poljoprivrednim kulturama. Vrtovi su uglavnom veći i raspored povrća i voća u odnosu na ukrasno bilje i cvijeće, ukazuje na još očuvanu tradiciju ovog uspješnog vrtlarenja. Ovo su zapravo najstabilniji, a time i najuzorniji vrtovi, možemo reći rijetko već viđeni primjeri hortikulturnog uspješnog odnosa korisnog i ukrasnog bilja. Ovakve primjere se na primjer na otoku Krku moglo sresti prije više od trideset godina, a danas ih više nema jer su nestali zbog bazena, parkirališta, ili čak travnjaka koji se navodnjavaju. Posebno se mora naglasiti značaj i vrijednost ovih vrtova, većih površina koje nose smjenu krumpira i kupusa s mediteranskim mirisnim grmovima. Rubno postavljene grmove ružmarina, jorgovana, ruža koji su okvir plodnoj crvenici, površini za povrće, zapravo su najpoželjniji prizori priobalja, a koji su potpuno nestali u turističkim naseljima. Posebno je zanimljiv uspješan uzgoj i artičoka u privatnom vrtu, što ukazuje na raznolikost korisnog bilja i osobito povoljne uvjete koje ovdje nalazimo baš na pozicijama privatnih vrtova. Tradicijski uzgoj i godišnja smjena cvijeća i povrća, točnije prirodna mijena, u ovim vrtovima, predstavljaju veliko osvježanje nakon sveprisutnijih modernih vrtova natapanih travnjaka i rijetkog raslinja čudesnih formi i oblika. Ova uzorna hortikultura u punom smislu riječi, trebala bi se sačuvati, jer ovakvi primjeri su najbolji svjedoci stabilnosti naselja.

Sve navedeno ukazuje na veliki značaj prisutnih privatnih vrtova u naselju, okućnica koje nisu ni tradicijske, a niti nova moderna turistička zdanja, a kojih još ima mnogo u naselju.

U naselju evidentiramo pojavu novih gradnji koje izmiču postavljenom horizontalnom rasteru. Recentne, nove gradnje nemaju takav pristup organizaciji okoliša jer novi sadržaji kao što su parkirališta, garaže i bazeni, potpuno troše dvorišni prostor i vrtova više nema.

Rijetko se gdje vidi tako neposredan kontakt šume i vrta, bez ograda i granica povrtne kulture uz jasenove i grabove. Zanimljive su i rijetko viđene površine šumskih cvjetnica (visibabe, ljubice...) u nastavku okopane vrtne crvenice koja čeka povrće ili tradicijsko cvijeće, ukrasno grmlje i ruže. Raznolikost vrsta u privatnim vrtovima, dokazuje povoljne uvjete lokacije i vještinu vrtlarenja mještana.

javne zelene površine

U centru naselja se nalazi lijepi park koji ima veliki prostorni i spomenički značaj. Blizina škole i vrtića dodatno povećavaju značaj ove parkovne površine. Park prostorno i društveno ima veliko značenje za naselje i samom mjestu daje urbani karakter. Zelenilo parka se razlikuje od okolnog jer ovdje nalazimo cedrove i borove, crnogorične vrste priobalnih naselja koje su se intenzivno sadile na javnim površinama tokom druge polovice dvadesetog stoljeća.

U naselju se nalazi još nekoliko samostalnih stabala koprivića bez kojih je inače nezamislivo naselje ovog dijela priobalja.

toponimi

Toponimi nam najbolje upućuju u vrijednost ovog pejzaža ispisanog kamenom gradnjom, trenutačno napuštenom ali prisutnom: Hrtina, Draga, Veli Umejok, Gaj, Za njive, Umejčina, Pod Hrušta, zatim Pregraje, Travalje.

Navedeni nazivi slikovito opisuju značaj i kvalitetu pojedinog lokaliteta. Ostali nazivi povezuju se s vlasnicima pa sve to ukazuje na gospodarski i općenito veliki značaj i vrijednost ovog kulturnog krajolika.

1.1.5. Obveze iz planova šireg područja (obuhvat, broj stanovnika i stanova, gustoća stanovanja i izgrađenosti)

Plan šireg područja s kojim je potrebno uskladiti ovaj Plan je Prostorni plan uređenja Grada Kraljevice. Istim je planom određeno građevinsko područje naselja Šmrika koje se sastoji od izgrađenog dijela i neizgrađenog dijela, unutar kojega se utvrđuje uređeni i neuređeni dio.

Planom je obuhvaćeno građevinsko područje oznake NA9 koje je dio građevinskog područja naselja Šmrika i obuhvaća dio je područja statističkog naselja Šmrika. Pored toga, obuhvaćeno je i građevinsko područje oznake NA19 koje je dio građevinskog područja naselja Šmrika-Kraljevica i dio je područja statističkog naselja Kraljevica.

Površine građevinskih područja naselja Šmrika (NA9 i NA19), razgraničene prema navedenim kriterijima prikazane su u sljedećoj tablici.

tablica 1.10. površine građevinskih područja naselja u obuhvatu Plana

naselje	planska oznaka građevinskog područja	površina građevinskog područja (ha) i udio %						ukupno
		izgrađeni dio		neizgrađeni dio				
		površina	udio	uređeni dio	neuređeni dio	površina	udio	površina
ŠMRIKA	NA9	43,22		11,16		22,40		76,77
Šmrika - Kraljevica	NA19	0,38		0,80		1,72		2,91
OBUH VAT ANALIZE		43,59	55%	11,96	15%	24,12	30%	79,68

izvor podataka: PPUG Kraljevice

Od ukupno 79,68 ha površine građevinskog područja u obuhvatu Plana 43,59 ha ili 55 % je izgrađeni dio. 36,08 ha ili 45 % je neizgrađeni dio, unutar kojeg 11,96 ha ili 15% iznosi uređeni dio i 24,12 ha ili 30% neuređeni dio. Na neuređenom dijelu (grafički prikaz 2 - označeno plavom šrafurom) gradnja je dozvoljena isključivo temeljem urbanističkog plana uređenja.

PPUG Kraljevice predstavlja osnovno programsko polazište za izradu UPU-a 23 Šmrika.

Najveći dio područja obuhvata Plana površine približno 80 ha (79,71 ha) prema PPUG Kraljevice nalazi se unutar građevinskog područja naselja Šmrika NA9 i NA19, dok je manji dio površine približno 0,94 ha dio zemljišta izvan građevinskog područja, unutar površina ostalog poljoprivrednog tla, šuma i šumskog zemljišta.

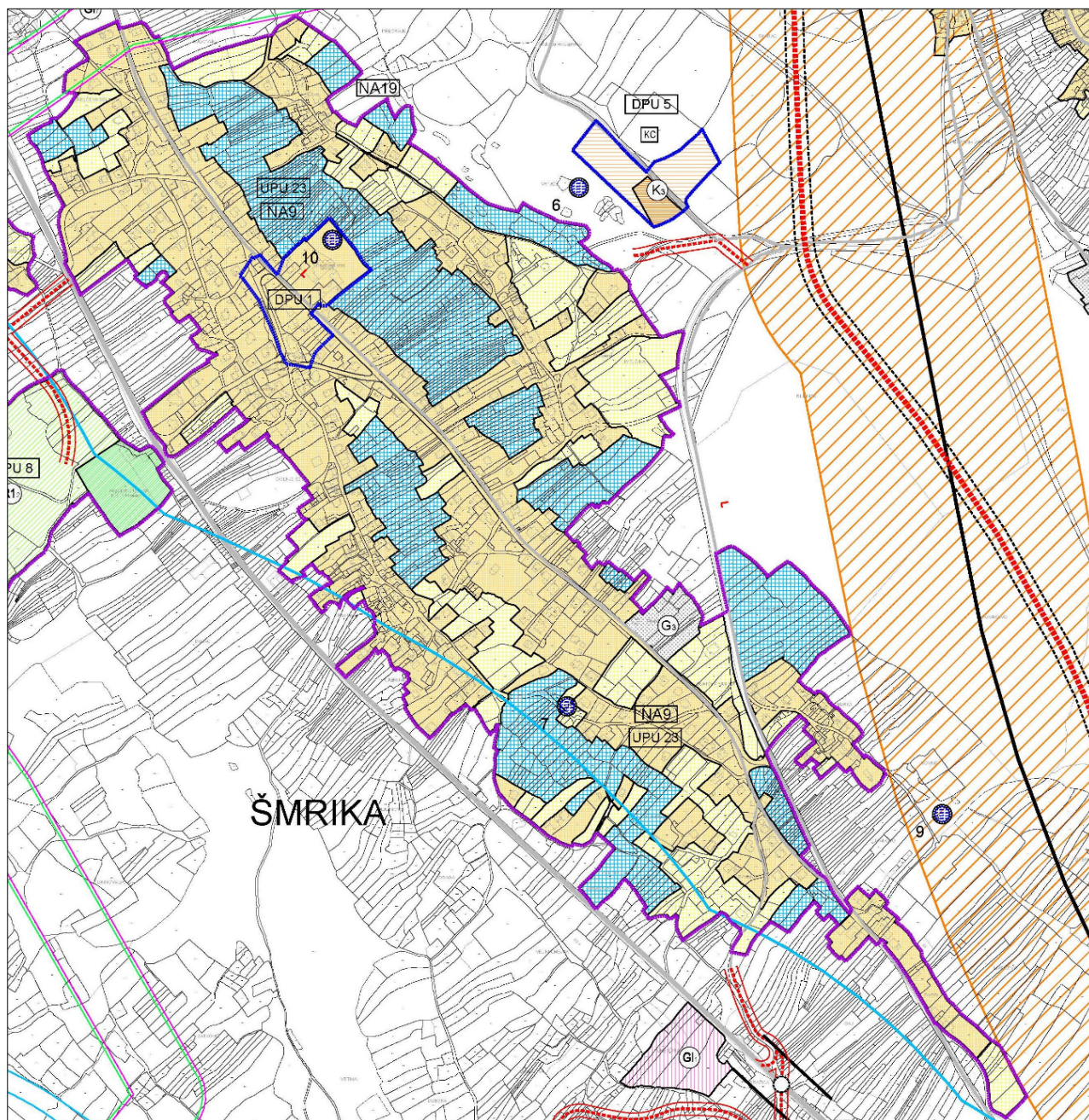
Građevinska područja naselja planiraju se za stambene, centralne i prateće funkcije.

Člankom 6. utvrđuje se građevinsko područje naselja NA9 – Šmrika i NA19 Šmrika - Kraljevica kao građevinsko područje naselja izvan ZOP-a (zaštićenog obalnog područja mora).

Člankom 16. pobliže se određuju namjene koje se planira u građevinskim područjima naselja: „građevine stambene namjene, građevine mješovite namjene, građevine društvene namjene, građevine gospodarske namjene, prometnu, komunalnu i elektroničku komunikacijsku infrastrukturu (mrežu, uređaje i građevine), groblja, uređene plaže i druge komunalne građevine, zelene i druge javne površine kao i druge građevine i površine sukladne rangu ili značenju pojedinog naselja.“

Člankom 164. propisana je izrada UPU-a 23 Šmrika – obuhvaća naselja NA9 i NA19, s obuhvatom prikazanim na kartografskom prikazu 3b. Uvjeti korištenja i zaštite prostora – Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite u mjerilu 1:25000.

Sukladno članku 81. izvan građevinskog područja može se planirati izgradnja građevina infrastrukture (prometne, energetske, komunalne itd.) te druge namjene.

grafički prikaz 2. - građevinsko područje naselja Šmrika

izvor podataka: grafički dio PPUG Kraljevice kartografski prikazi 4.2. Građevinska područja K.o. Šmrika u mjerilu 1:5000

Člankom 101. određeni su minimalni elementi za dimenzioniranje prometnih površina, a člankom 104. i 107. normativi za određivanje broja parkirališno-garažnih mjesta.

Na području koje obuhvaća UPU 23 Šmrika planira se zaštita vrijednih dijelova prostora te zaštita okoliša.

Člankom 28., stavak 2 ukazuje na nužnost očuvanja suhozida prisutnih na građevinskoj čestici kao i njihove „obnove korištenjem tradicionalne tehnike formiranja kamenih suhozida bez korištenja veziva“.

U članku 134, stavak 3 detaljnije se navodi: „Za područja izvan građevinskih područja u K.O. Kraljevica i K.O. Šmrika nije dozvoljeno rušenje suhozida (gromača) te se propisuje njihovo održavanje radi očuvanja preostalih elemenata primorskog ruralnog ambijenta.“ U istom članku, u stavku 4 definirana je namjera zaštite etnološke baštine - starih kamenih zidanih zdenaca (pojila, perila). Na području UPU 23 Šmrika nalaze se dva: Hrustina (oznaka 7) i Dolac (oznaka 10). Prostornim planom se predlaže njihova „rekonstrukcija, održavanje i turističko

vrednovanje uz konzultaciju nadležne konzervatorske službe i uz konzultaciju sa stručnom osobom za zaštitu biološke i krajobrazne raznolikosti.“

Prostornim planom je djelomično zaštićena samo etnološka baština u smislu očuvanja suhozida i zdenaca (pojila). Graditeljski fond starijih jezgri zaseoka naselja nisu valorizirani iako čine važan dio kulturne baštine područja Grada Kraljevice.

1.1.6. Ocjena mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

Šmrika je rezidencijalno naselje smješteno na blagom primorskom pristanu s prekrasnim pogledom prema Krku i Malim vratima, što je posebna prostorna vrijednost lokacije. Najbrže je rastuće mjesto u Gradu Kraljevici, a završetkom novih brzih prometnica prema Rijeci, može se očekivati i daljnji rast.

Prostor naselja je u znatnoj mjeri izgrađen i infrastrukturno opremljen.

S obzirom na brojne prednosti, područje je perspektivno za razvoj stambenih i centralnih sadržaja naselja.

Demografski podaci iz Izvješća o stanju u prostoru Grada Kraljevice 2013. godine (SN PGŽ 26/13) pokazuju kako se unutar gotovo istog broja stanovnika (indeks 0,998) znatno smanjuje naselje Kraljevica (indeks 0,937), a povećava naselje Šmrika (indeks 1,102). Kao razlog tome navode se prvenstveno imovinsko-pravni odnosi, a potom i urbanistički uvjeti, dok infrastrukturna opremljenost ima manji utjecaj i rezultirala bi suprotnim učinkom.

Prema rezultatima popisa stanovnika 2021. godine smanjuje se i broj stanovnika Šmrike, a li po znatno manjoj stopi od istog na razini grada, županije i države. U kontekstu pada stanovnika na nivou PGŽ i trenda starenja stanovništva, navodi se da bi mjere gospodarske politike trebale prvenstveno zaustaviti odljev mlađih i obrazovanijih naraštaja.

Na području Grada Kraljevice dominiraju djelatnosti turizma te brodogradnje, koje predstavljaju perspektivu gospodarskog razvoja, na koje se obzirom na blizinu i prometnu povezanost, oslanja i budući razvoj naselja Šmrika kao stambenog satelita središnjeg naselja Kraljevica.

Šmrika se razvija kao privlačne rezidencijalna zona udaljena svega 1 km od središnjeg naselja gdje se nalaze i razvijaju centralni sadržaji.

Povoljan položaj naselja uz državnu cestu omogućuje kvalitetno prometno povezivanje, dok se unutar novoformiranog stambenog susjedstva treba razviti vlastita mreža prometa, neopterećena tranzitnim i drugim prometom.

Postojeći i planirani centralni sadržaji naselja, komunalna opremljenost i povoljna orijentacija terena pridonosi mogućnostima razvoja kvalitetne naseljske strukture.

Vlasništvo zemljišta i postojeća parcelacija predstavljaju određeno ograničenje, jer je za optimalno formiranje građevnih čestica za stambenu i drugu izgradnju u pravilu potrebna preparcelacija.

Područje naselja Šmrika pogodno je za izgradnju stambenih građevina i stambenih građevina s ograničenim rasponom poslovnih djelatnosti primjerenih naselju, što u okolnostima pada broja stanovnika, svakako zadovoljava potrebe za stambenim prostorom u sklopu razvoja naselja i ukupnog prostora Grada.

Preduvjet realizaciji i uspjehnosti razvoja naselja u cjelini su početne investicije i klima povoljnih uvjeta gospodarskog razvoja.

Kompatibilna namjena stanovanju visokog standarda je svakako turizam istog standarda, baziran na iznajmljivanju vila i apartmana u naselju. U cilju razvoja primjerenih oblika turizma posebno je vrednovati prirodno okruženje naselja, posebno priobalni dio Šmrike.

U tom vrednovanju, velike površine neizgrađenih, nekad poljoprivrednih površina u naselju i njegovom okruženju ozbiljan su potencijal revitalizacije poljoprivrede, posebno u sklopu poljoprivrednih obiteljskih gospodarstava (OPG), čije skromne početke bilježimo i na području naselja Šmrika.

Uz revitalizaciju poljoprivrede i podizanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava otvara se pogodnost organiziranja specifičnog turističkog smještaja i druge ugostiteljske ponude i usluge.

Intenzitet gradnje na prostoru naselja Šmrika potrebno je u tom smislu planski usmjeriti izvan površina potencijalnog poljoprivrednog zemljišta.

Do donošenja UPU-a 23 Šmrika, unutar građevinskog područja naselja gradi se neposrednom provedbom prostornog plana uređenja grada.

U razdoblju od 2013. g. do kraja 2020. g. Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije izdao je za područje naselja Šmrika sljedeće akte provedbe prostornih planova i odobravanja gradnje:

tablica 1.11. izdana rješenja o izvedenom stanju, uporabnih dozvola za objekte do 2007. i do 1968. izdana rješenja o uvjetima građenja / rješenja za građenje / potvrda glavnog projekta / građevinskih dozvola i uporabnih dozvola

godina	rješenje o izvedenom stanju	uporabna dozvola za objekte do 2007. i do 1968.	rješenje o uvjetima građenja / rješenje za građenje / potvrda glavnog projekta / građevinska dozvola	uporabna dozvola
2013.	18	0	3	0
2014.	30	2	2	0
2015.	35	0	5	0
2016.	61	1	2	1
2017.	37	1	6	1
2018.	13	0	11	0
2019.	9	0	9	3
2020.	8	1	3	1
ukupno	211	5	41	6

izvor podataka: UO za prostorno uređenje PGŽ

Određena nedostatnost centralnih, javnih i uslužnih sadržaja rješava se kontinuirano ulaganjima Grada Kraljevice. Individualna poslovna inicijativa u tom smislu nije zabilježila rezultate.

Strategija razvoja Grada Kraljevice za razdoblje 2016.-2020. je izrađena kao temeljni dokument za utvrđivanje i provedbu gospodarskog i društvenog razvoja koji definira 27 ključnih projekata za period 2016-2020. , između kojih su na području naselja Šmrika slijedeći realizirani ili planirani:

tablica 1.12. provedba pojedinačnih projekata iz Strategije razvoja Grada Kraljevice 2016.-2020.

izvor podataka: SR Grada Kraljevice, Grad Kraljevica

redni broj (SR)	naziv projekta	nositelj	kratki opis – stanje 2016.	provedba – situacija 2020.
5	Uređenje središnjeg trga Šmrika	Grad Kraljevica	Glavni projekt u izradi.	Dijelom pripremljena projektna dokumentacija - glavni projekt izgradnje parkirališta te idejni projekt proširenja (dogradnje) društvenog doma.

redni broj (SR)	naziv projekta	nositelj	kratki opis – stanje 2016.	provedba – situacija 2020.
6	Proširenje groblja i uređenje staza na grobljima Kraljevica i Šmrika	Grad Kraljevica	Djelomično izrađena dokumentacija.	Realizirano je proširenje groblja Kraljevica te je izrađen glavni projekt za proširenje groblja Šmrika.
8	Proširenje društvenog doma Šmrika	Grad Kraljevica	Izrađen idejni projekt.	-
9	Stambeno-poslovna zgrada Šmrika (POS)	Grad Kraljevica	Izrađeno idejno rješenje.	U drugoj polovici 2020. započeta izgradnja.
1	Nogometni kampus u Šmriki	Grad Kraljevica	Djelomično izrađena dokumentacija.	-
4	Dječja igrališta	Grad Kraljevica	Izrađena dokumentacija. Uređeno dječje igralište u Kraljevici u ulici Filipa Pavešića.	Uređeno dječje igralište u Šmriki.
	djelomično provedeno			4
	nije provedeno			2

Za daljnji razvoj naselja važno je unaprijediti komunalni standard, odnosno infrastrukturnu opremljenost, posebno prometnom mrežom, kanalizacijskom mrežom i mrežom elektroničkih komunikacija.

Infrastrukturna opremljenost

cestovna mreža

Mrežu postojećih javnih i nerazvrstanih cesta u naselju Šmrika potrebno je obnoviti i poboljšati njihove prometno-tehničke i sigurnosne elemente.

Državne ceste D8 i D501, na dijelu kroz naselje Šmrika nisu primjereno uređene, raskrižja nisu uređena na način da je osigurano sigurno i efikasno odvijanje prometa i skretanje u naselje, nema oznake naselja niti primjerenog ograničenja brzine, nisu regulirani pješački prijelazi niti su uz prometnice izgrađeni pješački nogostupi. Također nije uređen sustav oborinske odvodnje.

Lokalna cesta L58057 ima kolnik dovoljne širine za dvosmjernan promet na cijeloj dužini koja iznosi 1.652 m. U dijelu lokalne ceste od spoja na državnu cestu D8 do Burićeve ulice nije izgrađen nogostup. Duž L58057 (Burićeve ulice) nogostup je djelomično izveden. Također nije uređen sustav oborinske odvodnje. Na trasi je smješteno sedam autobusnih stajališta (tri u smjeru Rijeka – Križišće i četiri u smjeru Križišće – Rijeka). Jedna od autobusnih stanica u smjeru Križišća, smještena je na spoju na državnu cestu D501, na samom raskrižju, što nije dobro za sigurnost prometa pješaka.

Potrebno je i od posebne je važnosti za naselje, putem nadležnih tijela i ministarstava realizirati zahvate izgradnje nogostupa, pješačkih prijelaza i rekonstrukcije raskrižja na državnim cestama, kao i zahvate izgradnje nogostupa i parkirališta duž lokalne ceste u naselju.

Nerazvrstane ceste su u pretežnom dijelu podstandardizirane. Sustav cesta nije pregledan, te su dijelovi naselja teže dostupni, a dio ulica ima slijepi završetak bez okretišta. Veći dio cesta je izgrađen bez nogostupa, te bez oborinske odvodnje. Tehnički elementi, uzdužni nagibi, širine kolnika, elementi raskrižja su različiti i ograničeni terenskim mogućnostima i već izgrađenim objektima i sadržajima. Širine iznose 3,0 - 6,0 metara, a često su neujednačenih širina na istoj dionici. Veliki dio nerazvrstanih cesta ima preveliki uzdužni nagib, preko 12% odnosno preko 16%, a na pojedinim dionicama i do 20%. Uglavnom su dvosmjerne, u pravilu nedovoljne širine za postojeći režim korištenja. Većim su dijelom asfaltirane, a samo na manjem dijelu završni sloj je makadam. Oborinska odvodnja na pretežnom dijelu prometnica nije izvedena.

Sigurnost prometovanja pješaka nerazvrstanim cestama uglavnom nije osigurana, u nedostatku nogostupa kreću se kolnicima, te možemo reći da su nerazvrstane ceste u naselju u stvarnosti kolno pješačke bez odvojenih traka za kretanje pješaka i vozila.

Samo manji broj nerazvrstanih cesta ima mogućnost rekonstrukcije proširenjem na neizgrađeni i neuređeni prostor uz cestu, dok smanjenje uzdužnog nagiba, obzirom na konfiguraciju terena i postojeću izgradnju u pravilu nije moguća.

Sve rečeno za nerazvrstane ceste odnosi se i na ostale prometne površine u naselju, uz napomenu da su uglavnom kolno pješačke ili samo pješačke, u pravilu manjih širina i sa slijepim završetkom.

U ocjeni stanja postojeće prometne mreže naselja bitno je napomenuti da su i u novije vrijeme nastale brojne konfliktne i problematične dionice prometnica kao posljedica legalizacije bespravno izgrađenih građevina i posljedica neposredne provedbe prostornog plana uređenja grada, pri čemu su građevne čestice utvrđivane na katastarskim česticama na način da istovremeno nisu primjenjivane odredbe plana koje se odnose na prometnicu kojom se građevini osigurava prometni priključak.

Takve problematične dionice karakteriziraju uzdužni nagibi veći od 12%, završetci slijepih cesta bez okretišta, završetci ceste na nasipu nivelete nekoliko metara iznad prirodnog terena, izgradnja ogradnih zidova građevnih čestica novih građevina ne poštujući propisane minimalne širine prilaznih prometnica te kao najproblematičnije, izgradnja novih građevina tako da je onemogućen, doslovno blokiran nastavak trase prema neuređenom dijelu građevinskog područja naselja.

U centralnoj zoni naselja gdje su koncentrirani javni i društveni te uslužni poslovni sadržaji, nema javnih parkirališta, a parkirališta za korisnike nisu uređena niti na površinama građevnih čestica s navedenim sadržajima.

Ne postoje uređene javne pješačke površine niti takve uređene površine uz javne sadržaje kao što su društveni dom, mjesna crkva, škola i slično. Ne postoje biciklističke staze.

Posebnu vrijednost ovog prostora predstavljaju očuvani tradicijski pješački putovi „progoni“ koji povezuju dijelove naselja i vode iz naselja u okolni, nekada agrarni prostor, do lučica Črišnjeva, Dumboka i Neriz na obali mora i do susjednih naselja.

komunalna infrastruktura

vodoopskrba

Veći dio naselja opskrbljen je vodom iz javne vodoopskrbne mreže, a preostale dijelove naselja je moguće povezati na javni vodoopskrbni sustav.

Postojeći vodoopskrbni sustav je zadovoljavajući, veći dio naselja je opskrbljen pitkom vodom u dovoljnoj količini s odgovarajućim tlakom. Postoje dijelovi naselja za koje je potrebno izgraditi vodovodne ogranke.

Na dijelovima vodoopskrbnog sustava zbog čestih puknuća dolazi do prekida u opskrbi pitkom vodom.

Predviđeno je unutar postojećih dijelova naselja izgraditi još cca 3000 m cjevovoda.

Kapacitet postojeće vodospreme VS Šmrika dovoljan za opskrbu postojećih i planiranih građevina i za potrebe hidrantske mreže za gašenje požara na cijelom području naselja.

odvodnja otpadnih voda

Unutar naselja nije izgrađen sustav odvodnje sanitarnih otpadnih voda, te je zbrinjavanje sanitarnih otpadnih voda prepušteno svakom kućanstvu za sebe. Velik broj kućanstava nema rješenju odvodnju na odgovarajući način: biološkim uređajima, nepropusnim septičkim jamama, sabirnim jamama ili slično. Otpadne vode se često direktno upuštaju u teren bez pročišćavanja, čime se ugrožava okoliš, podzemne vode, more, a time je ugroženo i zdravlje ljudi.

Komunalni standard u naselju, u znatnoj mjeri će se unaprijediti predstojećom izgradnjom kanalizacijske mreže.

Studijom izvodljivosti aglomeracije Kraljevica planirana je isključivo odvodnja otpadnih voda u okviru izgrađenih područja naselja Šmrika.

Na planirani sustav odvodnje otpadnih voda moguće je priključiti planirane građevine na neizgrađenim područjima, te je planiranu mrežu u tom smislu potrebno dopuniti.

U naselju nije izgrađen ni sustav odvodnje oborinskih otpadnih voda s prometnica – odnosno javnih površina. Oborinske vode se nekontrolirano slijevaju niz izgrađene prometnice te predstavljaju prijetnju okolnim izgrađenim građevinskim česticama. Izgradnjom i širenjem naselja povećavaju se i prometne površine. Veći dio prometnih površina je asfaltiran te samim time i vodonepropusan što remeti ravnotežu ekosustava. Uzduž prometnica uglavnom su ograđene građevne čestice te nema zelenih površina na kojima je moguće zbrinjavati oborinske vode.

elektroopskrba

Planovima višeg reda nije predviđena unutar obuhvaćenog područja izgradnja elektroenergetskih objekata prijenosnog naponskog nivoa.

Postojeće trafostanice 20/0,4 kv TS Šmrika 1, TS Šmrika 2, TS Šmrika 3 i TS Dvorine svojom lokacijom i kapacitetom za koji su izgrađene, zadovoljavaju današnje potrebe i imaju dovoljno rezervnog kapaciteta za porast potrošnje kod postojećih potrošača.

TS Šmrika 1 je tipa seosko – zidana instalirane snage 250 kVA i u istu nije moguće dograditi transformatorom većeg kapaciteta.

TS Šmrika 2 je tip zidana gradska, kapaciteta do 630 kVA, a danas je u njoj ugrađen trafo od 250 kVA.

TS Šmrika 3 je tip KTS, kapaciteta do 630 kVA, a danas je u njoj ugrađen trafo od 250 kVA.

TS Dvorine je stupna trafostanica, kapaciteta do 250 kVA, a danas je u njoj ugrađen trafo od 250 kVA.

Priključenje novih potrošača, ovisno o njihovim potrebama, izvoditi će se primarno iz postojećih trafostanica na svim područjima gdje kapacitet postojeće trafostanice to omogućuje.

Postojeći 20 kV vodovi za sve trafostanice 20/0,4 kV, uz osnovno omogućuju i rezervno napajanje.

Za one potrošače za koje nije moguće osigurati napajanje iz postojećih TS 20/0,4 kV potrebno je izgraditi novu trafostanicu s pripadajućim 20 kV priključkom.

Postojeća niskonaponska mreža zadovoljava potrebe današnjeg konzuma, a u najvećem dijelu svojim kapacitetom osigurava nesmetani porast kod postojećih potrošača i djelomično mogućnost priključenja dijela novih potrošača.

Javna rasvjeta zadovoljava današnje potrebe osvijetljenosti.

elektronička komunikacijska infrastruktura

Pretežan dio postojeće pristupne mreže u naselju Šmrika, oko 70 % od ukupno ugrađenih 3.540,7 metara podzemnog kabela, čine bakreni kabeli položeni direktno u zemlju. Ograničenih su mogućnosti u korištenju, te na području obuhvata plana nije osigurana dovoljna a kvaliteta pružanja komunikacijske usluge.

Razvojem informatičkih tehnologija postaje sve veća potreba za prijenosom podataka i komunikacijom. Samim tim se generira velika količina podataka koje treba prenesti u što kraćem vremenu, dakle, velikom brzinom na veliku udaljenost putem optičkih veza.

Korisnici usluga postavljaju velike zahtjeve na kvalitetu i očekuju širok spektar govornih i podatkovnih usluga. Deregulacija tržišta dovela je konkurenciju pa su se pojavili novi pružatelji usluga poput kablovske televizije, videa na zahtjev, mobilne telefonije, videofonije, prijenosa podataka, multimedije i dr.

Trend razvoja pristupne mreže ogleda se u povećanom opsegu korištenja optičkog i radijskog prijenosa, a u ograničavanju tradicionalnog žičnog prijenosa.

Iz navedenog proizlazi da bi u budućnosti, ne baš dalekoj, trebalo pronaći modele zamijene bakrenih kabela s optičkim kabelima, do samih korisnika. Dakle, bilo bi potrebno graditi svjetlovodne pristupne mreže, podzemno, a napustiti bakrene kabele i nadzemnu pristupnu mrežu.

Pokrivenost prostora elektromagnetskim valovima je zadovoljavajuća.

Bez obzira što se antenski stup smješten u naselju, radi funkcionalnosti komunikacijskog sustava, potrebno ga je do daljnjega zadržati na postojećoj lokaciji.

U sklopu predviđene generalne rekonstrukcije elektroničke komunikacijske mreže naselja i njenog proširenja na planirana građevinska područja, biti će potrebno antenski stup bazne stanice mobilne telekomunikacije s pripadajućom opremom izmjestiti na odgovarajuću lokaciju izvan naselja.

2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA

2.1. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA GRADSKOG ZNAČAJA

Područje naselja Šmrika planira se u cilju ispunjavanja općenitih zadanih ciljeva razvoja Grada Kraljevice i šireg područja. Uključuju ciljeve postavljene PPUG Kraljevice koji se odnose na demografski razvoj, odabir prostorne i gospodarske strukture te razvoj prometne i komunalne infrastrukture, a sve uz očuvanje prostornih posebnosti i vrijednosti prostora.

2.1.1. Demografski razvoj

Općeniti ciljevi demografskog razvoja na području Grada su:

- dugoročno povećavati natalitet,
- poticati migracije prema željenim odredištima,
- poboljšati određene demografske strukture pojedinih područja, itd.

U ovom smislu uređenjem predmetnog područja ciljevi se ostvaruju omogućavanjem privlačnog i kvalitetnog stanovanja.

2.1.2. Odabir prostorne i gospodarske strukture

Ciljevi razvoja Grada Kraljevice su:

- povećanje proizvodnje roba i usluga, i povećanje proizvodnosti rada,
- povećanje broja radnih mjesta i smanjenje stope nezaposlenosti,
- povećanje i poboljšanje kvalitete turističke ponude i prepoznavanje turističkog proizvoda ovog područja,
- uravnoteženje strukture gospodarstva i stvaranje preduvjeta za brži razvoj tradicionalnih gospodarskih grana, kao što su ekološki prihvatljiva industrija - brodogradnja i turizam, ali i novih djelatnosti kroz malo poduzetništvo,
- korištenje površina uz obalu isključivo za litoralne sadržaje,
- rješavanje proizvodnih i poslovnih prostora u okviru planirane zone poslovne namjene sjeverno od Šmrike, a manjih u okviru stambenih građevina,
- prilagođavanje novih gospodarskih sadržaja zahtjevima očuvanja okoliša kao i povijesnih i kulturnih vrijednosti ovog kraja,
- valoriziranje objekata povijesnog nasljeđa u funkciji turizma i održavanja kulturnih manifestacija,
- racionalno korištenje prirodnih dobara i unapređivanje stanja okoliša.

Posebno se kao cilj za naselje Šmrika, ističe se da je potrebno povećati udio stambenih, radnih, uslužnih i rekreacijskih funkcija i time utjecati na još povoljnija demografska kretanja i razvitak područja.

2.1.3. Prometna i komunalna infrastruktura

Ciljevi razvoja prometne i komunalne infrastrukture Grada Kraljevice relevantni za predmetno područje su:

1. Zbog kvalitetnijeg povezivanja planiranih sadržaja na području Grada, potrebno je utvrditi određeno povećanje gustoće prometne mreže, tj. uz postojeće planirati i nove prometnice, sukladno razvitku tog područja.
2. Obzirom da je glavni cilj programa vodoopskrbe na području Grada realiziran, tj. sva su naselja opskrbljena vodom za piće, u budućnosti će se u razvoju vodoopskrbe događati uglavnom tranziti vode u druga područja. Neprekidno treba ulagati napore i na smanjenju gubitaka vode u sustavu, kao i na daljnjem nadograđivanju i rekonstrukciji sustava.
3. Obzirom da je rješavanje pitanja vodoopskrbe u uskoj vezi sa zaštitom voda i mora od zagađenja, uspostava sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda nameće se kao imperativ. Osnovni cilj stoga je izgraditi sustav za odvodnju sa uređajima za pročišćavanje vode s ispuštima. Za čitavo područje Županije usvojen je razdjelni sustav kanalizacije, a oborinska voda rješava se parcijalno, kratkim ispuštima u more.
4. U budućnosti biti će potrebno i nadalje ulagati u dogradnju i izgradnju temeljne energetske infrastrukture (dalekovodi, plinovodi).

Na području naselja Šmrika potrebno je u skladu s navedenim ciljevima ostvariti lokalnu mrežu prometa i komunalne infrastrukture.

2.1.4. Očuvanje prostornih posebnosti naselja

Promišljenim pristupom, moguće je ostvariti kvalitetno korištenje, unapređivanje i zaštitu prostora s ciljem ostvarenja visoke kvalitete života stanovništva.

Organizacijom planirane gradnje, a naročito uređenjem čestica, potrebno je štititi ambijentalne vrijednosti i omogućiti uspostavu vizura na okolni prostor, posebno na more.

Osnovni cilj očuvanja krajobraznih vrijednosti postavljen PPUG Kraljevice jest da se zaštitom očuva identitet prostora Grada što će ujedno biti i osnova za razvitak turističke djelatnosti.

Očuvanje prostornih posebnosti dijela naselja u skladu s navedenim odnose se na:

- očuvanje prirodnog nagiba terena i uklapanje naselja u okoliš kontroliranom izgradnjom novih građevina,
- očuvanje i ostvarenje pojasa visokog zelenila prema javnoj prometnici u funkciji zaštite od utjecaja prometa i poboljšanje mikroklimatskih uvjeta na lokaciji te u funkciji oblikovanja prostora.

2.2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA PODRUČJA NASELJA ŠMRIKA

2.2.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, obilježja izgrađene strukture, vrijednost i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina

Racionalno korištenje i zaštita prostora sagledava se u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, obilježja izgrađene strukture kontaktnog prostora, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i ambijentalnih cjelina.

U sklopu izrade urbanističkog plana uređenja naselja Šmrika potrebno je ostvariti sljedeće ciljeve:

- odrediti organizaciju prostora i razgraničenje planiranih namjena,
- odrediti uvjete izgradnje i oblikovanja građevina individualne stambene izgradnje i drugih površina,
- odrediti prometnu, komunalnu i drugu infrastrukturu,
- ostvariti racionalno korištenje prostora te potpunije reguliranje imovinsko-pravnih, zemljišnih, prostornih i lokacijskih uvjeta,

- planiranje građevnih struktura treba provesti na način da se oblikuje nova izgrađena struktura koja će, u kombinaciji s uređenjem čestica, biti perceptivno prihvatljiva i neagresivna u prostoru,
- prije svega se naglašava potreba da se kroz uvjete gradnje te uvjete korištenja i uređenja prostora osigura sklad u prostoru,
- pripremom i uređenjem područja ispuniti osnovni preduvjet za realizaciju planiranih programa,
- održavanje ekološke stabilnosti i unapređenje stanja okoliša i životnih uvjeta.

2.2.2. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

Uređenjem područja potrebno je osigurati prostorne, prometne, infrastrukturne, ekološke i druge uvjete za usklađeni razvoj i organizaciju područja naselja.

Organizacija područja i planirane površine za građenje trebaju udovoljiti kriterijima očuvanja prostora i okoliša te istovremeno kriterijima organizacije planiranih sadržaja. Uz zadovoljavanje tehničkih i funkcionalnih zahtjeva, potrebno je također zadovoljiti i sigurnosne zahtjeve.

Gradnju na obuhvaćenom području je potrebno planirati u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima.

Kvalitetno stanovanje na predmetnom području podrazumijeva rahlu strukturu individualne stambene izgradnje višeg standarda te osnovne centralne funkcije koncentrirane u središtu naselja.

Na ukupnom području potrebno je ostvariti velik udio ozelenjenih površina što posebno uključuje ostvarivanje pojaseva visokog zelenila uz prometnice unutar naselja, kao i zeleni pojas prema državnim cestama D8 i D501.

Građevinsko zemljište je potrebno urediti sukladno odredbama PPUG Kraljevice, odnosno opremiti pristupnim prometnicama, vodovodnom mrežom, mrežom odvodnje otpadnih voda te elektroopskrbnom mrežom i mrežom EKI.

U sklopu obuhvaćenog područja je potrebno racionalno odrediti minimalne, nužno potrebne prometne površine i komunalne mreže.

Rješenjem vodoopskrbe treba osigurati redovitu opskrbu vodom za potrebe planiranih građevina i površina, kao i za protupožarnu zaštitu.

Sve otpadne vode koje će se pojaviti na obuhvaćenom području treba zbrinuti sukladno posebnim propisima.

Rješenjem elektroopskrbe je potrebno osigurati sigurnu dobavu i opskrbu i dovoljne količine električne energije za planirane potrošače u zoni.

Prometnice je potrebno opremiti ekološkom javnom rasvjetom.

prometna infrastruktura

Prometnu mrežu u naselju treba organizirati hijerarhijom prometnica unutar jedinstvenog prometnog sustava koji čine postojeće, rekonstruirane i planirane prometnice, rangirane kao glavne mjesne, sabirne i ostale ulice, te pješačko kolni prilazi, privozi i pješačke površine. Privozi se mogu uspostavljati i kao prometne površine u vlasništvu vlasnika građevne čestice.

Budući zahvati na prometnoj mreži naselja Šmrika trebaju uključivati rekonstrukciju postojećih cesta i izgradnju novih, koje će zajedno, uz optimalan režim prometa činiti funkcionalan prometni sustav naselja.

Prometnu mrežu naselja potrebno je razvijati tako da se postojeća mreža unapređuje i dograđuje kako bi se postiglo sigurno odvijanje prometa te priključivanje građevnih čestica na prometnicu javne namjene izravno ili posredno.

Pri tome se posredno priključivanje ostvaruje putem prometne površine, privoza u vlasništvu vlasnika građevne čestice ali ne i preko površine na kojoj je osnovano pravo služnosti prolaza.

Zahvatima na prometnoj mreži je potrebno::

- osigurati propisane tehničke uvjete prometnica,

- povećati sigurnost prometa pješaka, invalida, putnika, djece i starijih;
- osigurati zaštitu okoliša od štetnog djelovanja oborinskih voda njihovim pravilnim zbrinjavanjem kako bi se onemogućilo plavljenje okolnih terena,
- poboljšati dostupnosti sredstvima javnoga gradskog prijevoza.

1. Prometni sustav naselja optimizira se prije svega zahvatima na državnim cestama D8 i D501, na dionicama koje prolaze kroz naselje ili neposredno uz područje naselja. Ti zahvati uključuju postavu dodatne prometne signalizacije i oznaka, izgradnju nogostupa te kao najvažnije, rekonstrukciju neadekvatnih raskrižja s naseljskim cestama.

Glavne prometnice u naselju potrebno je povezati na državne ceste D501 i D8 putem uređenih raskrižja, a trase državnih cesta na dijelu uz naselje ili u naselju potrebno je urediti kao naseljske prometnice što uključuje smanjenje brzine, uređenje križanja, nogostupa i pješačkih prelaza.

Cijelom duljinom državne ceste D8 i D501 potrebno je osigurati najmanje jednostrani nogostup, u pravilu na strani prema naselju.

Rekonstrukcijom raskrižja i izgradnjom nogostupa potrebno je osigurati siguran prilaz za vozila i pješake, za što bi bilo potrebno planirati slijedeće zahvate:

- sve cestovne spojeve na državnu cestu izvesti s tehničkim karakteristikama koje odgovaraju uvjetima na obje prometnice: brzini kretanja vozila, preglednosti, gustoći prometa i drugom,
- na svim prilazima naselju postaviti prometni znak da se ulazi u naseljeno mjesto i sukladno tome regulirati i reducirati dozvoljenu brzinu vožnje,
- prvo raskrižje sa zapadne strane na državnoj cesti D8, na ulazu u naselje Šmrika, na kojem se ujedno priključuje prometnica za prilaz naseljima Bobuši i Plovančići, potrebno je rekonstruirati kako bi se povećala sigurnost prometa i za to osigurati traku za lijeve skretače prema naselju Šmrika, za lijeve skretače prema naseljima Bobuši i Plovančići te odvojiti trak za skretanje u desno prema naselju Šmrika i trak za skretanje u desno prema naselju Bobuši i Plovančići. Zbog sigurnosti pješaka, posebno školske djece, koja prilaze iz smjera naselja Plovančići i Bobuši potrebno je s južne strane D8, od raskrižja do sportsko rekreacijskog centra i autobusnih stajališta javnog prometa, izgraditi nogostup najmanje širine 1,5 m,
- potrebno je izvesti prijelaz za pješake s južne na sjevernu stranu D8, u blizini Sportsko rekreacijskog centra, semaforiziranim pješačkim prelazom u razini prometnice, odnosno na najprihvatljiviji način uz otvorenu opciju izvedbe pješačkog prelaza deniveliranog u odnosu na kolni promet,
- raskrižje ceste za naselje Burići na državnoj cesti D501 potrebno je rekonstruirati s odgovarajućim radijusima i predvidjeti pješačke prijelaze, kako bi stanovnici naselja Burići i Dvori na siguran način mogli prijeći državnu cestu D501.

2. Pored zahvata na državnim cestama, isto su tako nužni zahvati uređenja na lokalnoj cesti L58057 koja je glavna prometna okosnica naselja u funkciji sabirne ceste. Ovdje zahvati uključuju prije svega izgradnju nogostupa, uređenje autobusnih stajališta te eventualno proširenje i preregulaciju prometa radi osiguranja parkirnih mjesta javnog korištenja.

Uzduž lokalne ceste je u cijeloj duljini potrebno osigurati dvostrani nogostup, jedan najmanje širine 1,5 m.

3. Prometnom mrežom nerazvrstanih cesta treba omogućiti kvalitetan pristup do građevnih čestica u naselju za što je potrebna rekonstrukcija postojećih i gradnja novih prometnica.

Rekonstrukciju ili gradnju novih prometnica potrebno je izvesti sukladno važećim propisima i propisanim tehničkim uvjetima, u skladu s rangom pojedine prometnice, ovisno o lokalnim uvjetima te uz mogućnost etapne gradnje koja prati dinamiku pripreme građevinskog zemljišta za izgradnju građevina.

Koridore trasa novih prometnica potrebno je definirati kako bi se neuređeni dio građevinskog područja naselja priveo namjeni, odnosno kako bi na tom području bila moguća izgradnja novih građevina.

Sve planirane prometnice se moraju graditi sukladno važećim propisima, sa svim propisanim tehničkim uvjetima ovisno o rangu prometnice.

4. U naselju je potrebno ostvariti veću razinu sigurnosti pješačkog prometa prije svega odvajanjem pješačkog od kolnog prometa te osiguranjem pristupačnosti te izvedbom signalizacije.

Rekonstrukcijom i izgradnjom pješačkih nogostupa dovoljne širine te izgradnjom novih i uređenjem postojećih pješačkih putova postići će se fizičko odvajanje kolnog i pješačkog prometa, bolja pješačka dostupnost i ujedno veća razina sigurnosti prometa. Kad fizičko odvajanje nije moguće, radi sigurne komunikacije pješaka, signalizacijom obilježiti odvojeni dio kolnika ili pješačke staze.

Postojeće pješačke puteve potrebno je revitalizirati, osigurati prohodnost istih te kontinuirano održavati, a preostale tradicijske putove „progone“ i suhozide uz njih zaštititi u cjelini, kao posebnu vrijednost ovog prostora.

5. Nedostatak parkirališnih mjesta u naselju,

U centru naselja u blizini škole, mjesne trgovine i kafića potrebno je osigurati određeni broj parkirnih mjesta javnog korištenja. Kao jedno od mogućih rješenja, predlaže se preregulacija, uvođenjem jednosmjernog prometa na dijelu lokalne ceste L58057, od škole do spoja na Burićevu ulicu, kako bi se druga traka prenamijenila za uzdužno parkiranje.

Neizgrađen i neuređen prostor uz zgradu Društvenog doma Šmrika potrebno je planirati za uređenje javne pješačke površine i javnog parkirališta.

Potrebno je osigurati površinu za uređenje parkirališta u funkciji osnovne škole.

Ispred mjesne crkve je potrebno urediti pješački prostor a u blizini manje javno parkiralište. Danas je mjesna crkva sa svih strana okružena kolnim prometnicama koje prolaze uz sama pročelja zgrade. Zbog sigurnosti pješaka, kao i zbog poboljšanja kvalitete društvenog života predlaže se ispred crkve urediti manji pješački trg na kojem se mještani mogu okupljati, a promet preusmjeriti oko istočne strane crkve. Uz crkvu također treba planirati mogućnost parkiranja ili makar zaustavljanja vozila, što sve zahtjeva proširenje površina namijenjenih prometu.

6. Dostupnost sredstvima javnoga međugradskog i prigradskog prijevoza putnika treba poboljšati.

Stajališta u funkciji javnog prijevoza i puteve do istih potrebno je rekonstruirati na način da se ostvari siguran pristup pješacima te zaštita putnika od atmosferilija.

Potrebno je osigurati autobusnu stanicu u blizini groblja.

Za autobusnu stanicu u smjeru Križišća, smještenu na samom raskrižju s državnom cestom D501, potrebno je razmotriti mogućnost premještanja na sigurniju lokaciju, u blizini postojeće.

7. Ukoliko to prostorni uvjeti dozvoljavaju preporuča se planirati i graditi biciklističke staze i trake:

- kao odvojene površine u koridoru državne ceste,
- kao označenu površinu unutar profila lokalnih i nerazvrstanih cesta
- kao rekreacijske biciklističke staze minimalne širine 1,6 m.

8. Pored cjelovitog prometnog sustava naselja, urbanističkim planom je potrebno definirati osnovne elemente prometnica, posebno minimalne širine i maksimalne uzdužne nagibe novih, planiranih prometnica te uvjete za rekonstrukciju postojećih.

Time je potrebno osigurati sigurno prometovanje vozila, sigurno kretanje pješaka kao i poboljšati dostupnost sredstvima javnoga gradskog prijevoza te zaštitu prostora od štetnog djelovanja oborinskih voda.

Rekonstrukciju postojećih kao i gradnju novih cesta i pješačkih putova potrebno je uskladiti s lokalnim uvjetima.

Minimalne elemente za dimenzioniranje prometnih površina potrebno je utvrditi ovisno o njihovom značaju i funkciji u naselju, odnosno obzirom na planiranu namjenu i korištenje prostora, a sve u skladu s prostornim planom uređenja grada, koji određuje slijedeće:

- (1) Minimalna širina prometnog traka glavne i sabirne ulice i/ili javne ceste je 2,75 m.
- (2) Minimalna širina prometnog traka ostale ulice je 2,50 m.
- (3) Minimalna širina jednosmjerne ceste/ulice s jednim prometnim trakom je 4,50 m.
- (4) Ulice moraju imati nogostup barem jednostrano. Minimalna širina nogostupa je 1,50 m.
- (5) Minimalna širina pješačko-kolnog prilaza po kome je planiran dvosmjerni promet je 5,50 m. Minimalna širina pješačko-kolnog prilaza za jednosmjerni promet je 4,50 m. Maksimalna duljina pješačko-kolnog prilaza je 200 m.
- (6) Minimalna širina privoza je 3,00 m. Maksimalna duljina privoza je 50 m.
- (7) Maksimalni uzdužni nagib pješačko-kolnih površina je 12 %, iznimno na kraćim dionicama uzdužni nagib može biti i veći ako su zadovoljene mjere zaštite od požara.
- (8) Sve slijepe ceste, ulice i pješačko-kolni prilazi dulji od 100 m moraju na svom kraju imati okretište.
- (9) Duljina prometne površine se mjeri između križanja s prometnom površinom višeg ili istog ranga ili do njenog kraja.

Iznimno, kod rekonstrukcije već postojećih prometnih površina potrebno je dozvoliti da propisane širine cesta mogu bit manje samo ako položaj postojećih građevina onemogućava izvedbu propisane širine, dok je uzdužni nagib veći od propisanog iznimno dozvoljeno zadržati na postojećim prometnicama.

U pretežno izgrađenom dijelu naselja, gdje prometnice u pravilu nisu propisane širine, potrebno je prilikom rekonstrukcije ili interpolacije građevina osigurati prostor za proširenje prometnica. Ukoliko postojeći uvjeti na terenu ne omogućavaju širenje, potrebno je smanjiti rang ceste te prema potrebi i mogućnosti, promet organizirati kao jednosmjernan.

Sve postojeće prometne površine (osim pješačkih) potrebno je asfaltirati u punoj duljini i širini.

Ukoliko je uzdužni nagib ceste <16%, a okolna izgradnja dozvoljava širenje potrebno je prometnicu proširiti u skladu s rangom i duljinom ceste.

Ukoliko je uzdužni nagib ceste >16% i ukoliko postoji alternativni put, cestu je potrebno prenamijeniti u pješački put.

U svrhu osiguranja pristupačnosti osobama smanjene pokretljivosti, u zoni raskrižja, kao i na svim ostalim pješačkim prijelazima potrebno je predvidjeti izvedbu upuštenih rubnjaka ili rampi.

Prilikom gradnje ili rekonstrukcije građevina smještenih na građevnim česticama uz prometnicu nedovoljne širine, potrebno je osigurati prostor za proširenje prometnice. Ukoliko postojeći uvjeti na terenu ne dozvoljavaju širenje u skladu sa prostornim planom, potrebno je smanjiti rang ceste i promet organizirati kao jednosmjernan.

vodoopskrba

Rješenjem vodoopskrbe treba poboljšati javni vodoopskrbni sustav u naselju, osigurati redovitu opskrbu vodom za potrebe planiranih sadržaja, odnosno dovoljne količine kvalitetne pitke vode za potrebe stanovnika kao i dovoljne količine vode za protupožarnu zaštitu naselja.

Izgrađeni dio prostora opremljen je sustavom vodoopskrbe a njegova je rekonstrukcija potrebna na dionicama nedostatnih profila uz dogradnju mreže duž novih dionica pristupnih prometnica.

Izgradnju nove vodoopskrbne mreže potrebno je planirati na svim dijelovima naselja gdje ista nije izvedena i predvidjeti u trupu svih planiranih prometnih površina.

Iz istog vodoopskrbnog sustava s napajanjem iz vodospreme Šmrika, potrebno je osigurati i protupožarnu zaštitu sukladno posebnim propisima, izgradnjom nadzemnih hidranata.

U sustav vodoopskrbe je potrebno uključiti tradicijske građevine: šterne i kalce, kao rezervne i alternativne izvore vode. Racionalno je njihovo korištenje u funkciji poljoprivrede, održavanja zelenih površina i sličnog.

Time će biti osigurana njihova zaštita od devastacija i zatrpavanja, redovno održavanje i prezentacija u turističkoj ponudi mjesta.

Ciljevi poboljšanja javnog vodoopskrbnog sustava su:

- osiguranje dovoljne količine kvalitetne pitke vode,
- povećanje stope priključenosti stanovništva na javni sustav opskrbe pitkom vodom,
- povećanje učinkovitosti sustava vodoopskrbe smanjenjem gubitaka vode.

Postići će se:

- izgradnjom sustava vodoopskrbe na svim dijelovima naselja gdje ista nije izvedena,
- projektiranjem sustava javne vodoopskrbe u trupu svih planiranih prometnih površina,
- zamjenom dotrajalih cjevovoda kako bi gubici u sustavu bili što manji.

odvodnja

Za obalno područje Primorsko-goranske županije usvojen je razdjelni sustav kanalizacije, što znači da se posebno odvođe sanitarne otpadne vode, a posebno oborinske vode.

Posebno je značajna realizacija sustava odvodnje sanitarnih otpadnih voda te odvodnje oborinskih voda s prometnih površina zatvorenim sustavom.

Planiranim zatvorenim sustavom odvodnje sanitarnih otpadnih voda i sustavom odvodnje oborinskih voda s prometnih površina, veće količine otpadne vode će se pročišćavati na odgovarajućoj razini nakon prikupljanja.

Potrebno je također propisati mogućnost adekvatnog zbrinjavanja otpadnih voda do izgradnje sustava.

Rješenjem odvodnje sanitarne otpadne vode treba osigurati priključak svih građevina na javni sustav odvodnje.

Prikupljena sanitarna otpadna voda planira se zbrinjavati na centralnom uređaju za pročišćavanje UPOV Kraljevica uz ispuštanje pročišćene otpadne vode u more.

Sustav odvodnje sanitarne otpadne vode naselja Šmrika potrebno je uskladiti s prostornim planom grada Kraljevice i Studijom izvodljivosti aglomeracije Kraljevica (izrađivač "Wyg savjetovanje" d.o.o. Zagreb, Rijekaprojekt - vodogradnja d.o.o. Rijeka i Promacon d.o.o, Bjelovar).

Cilj izgradnje sustava odvodnje je očuvanje kakvoće voda i sprječavanje degradacije voda primarno u svrhu očuvanja ljudskog zdravlja i okoliša te postizanja i održavanja dobrog stanja voda. Ostvarivanje cilja postići će se izgradnjom razdjelnog sustava odvodnje otpadne vode i zbrinjavanjem otpadne vode na adekvatan način na području cijelog naselja Šmrika.

Glavni rezultati ostvarivanja ovog cilja bit će:

1. omogućavanje priključivanja na javne sustave odvodnje na cijelom području naselja,
2. prikupljanje što veće količine otpadne vode koja se pročišćava na odgovarajućoj razini.

Izgradnju kolektora odvodnje sanitarnih otpadnih voda, kao i kolektora oborinske odvodnje potrebno je predvidjeti u trupu, prilikom izgradnje novih kao i rekonstrukcije postojećih prometnica.

Rješavanje odvodnje oborinske vode planirati na građevnim česticama građevina upuštanjem oborinskih voda u tlo, na način da se spriječi plavljenje susjednih čestica.

Do izgradnje javnog sustava, zbrinjavanje otpadnih voda rješavati će se lokalno u skladu s Prostornim planom grada Kraljevice te važećim zakonima i propisima.

elektroopskrba

Planovima višeg reda nije predviđena unutar granica ovoga plana izgradnja elektroenergetskih objekata prijenosnog naponskog nivoa.

Novu distributivnu mrežu naponskog nivoa 0,4 kV i 20 kV potrebno je dograditi na način da se postojećim i budućim kupcima osigura kvalitetno i sigurno napajanje.

Nove 20 kV vodove za potrebe napajanja novih trafostanice unutar obuhvata plana treba graditi isključivo podzemnim kabelima, a trafostanice 20/0,4 kV za kabelski priključak na 20 kV i 0,4 kV kabelski rasplet.

Postojeću nadzemnu niskonaponsku mrežu treba kod uređenja prometnica planirati kao podzemnu svugdje gdje je to tehnički moguće izvesti i gdje je to moguće s obzirom na postojeće priključne nadzemne vodove.

Novu niskonaponsku mrežu treba razvijati podzemno, ili nadzemno na betonskim ili Fe stupovima s izoliranim kabelskim vodičima.

javna rasvjeta

Javna rasvjeta će se rekonstruirati kao samostalna, na zasebnim stupovima i dograđivati u skladu s novim potrebama osvijetljenosti i izvedbe, pretežno uz nove prometnice.

Javnu rasvjetu treba prvenstveno planirati kao ekološku na način da se spriječi svjetlosno onečišćenje i ostvari maksimalnu energetska učinkovitost te smanji potrošnja energije, troškovi održavanja i drugi. Ekološka javna rasvjeta mora biti energetska učinkovita, usmjerena, odgovarajuće "boje" svjetlosti te umjerenog intenziteta.

plinopskrba

Plinifikaciji područja pristupa se, osim zbog energetska, i zbog ekoloških i ekonomskih razloga. Prema predviđenim namjenama prostora zemni plin se može koristiti za tehnologiju i kao energent u domaćinstvima, i poslovnim sadržajima.

Gradnju građevina i postrojenja za promet zapaljivih tekućina i plinova potrebno je provoditi sukladno Zakonu o zapaljivim tekućinama i plinovima te prema propisima donesenim temeljem tog Zakona.

Do izgradnje plinovoda i dolaska zemnog plina cilj je upotreba ukapljenog naftnog plina kao komplementarnog energenta.

elektronička komunikacijska infrastruktura

Elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu potrebno je planirati na način da se njenom izgradnjom omogući pružanje moderne komunikacijske usluge putem svjetlovodnih kabela, odnosno da izgradnja svjetlovodne mreže završi u prostoru korisnika (FTTH), kao standardno rješenje.

Pri tome, radi racionalizacije troškova i prostora poticati izgradnju zajedničke integrirane infrastrukture, elektroničkih komunikacija i mreže komunalne infrastrukture.

Razvojem informatičkih tehnologija postaje sve veća potreba za prijenosom podataka odnosno elektroničkom komunikacijom. Samim tim generira se velika količina podataka koje treba prenijeti u što kraćem vremenu, dakle, velikom brzinom na veliku udaljenost. Ugradnjom i korištenjem modernije tehnologije u prijenosu, odnosno svjetlovoda, moguće je udovoljiti postavljenim zahtjevima upravo korištenjem optičkih veza.

Korisnici usluga postavljaju velike zahtjeve na kvalitetu i očekuju širok spektar govornih i podatkovnih usluga. Deregulacija tržišta dovela je, uz standardne i nove pružatelje usluga poput kablovske televizije, videa na zahtjev, mobilne telefonije, videofonije, prijenosa podataka, multimedije, nadzora i upravljanja i dr.

Trend razvoja pristupne mreže ogleda se u povećanom opsegu korištenja optičkog i radijskog prijenosa, a u ograničavanju tradicionalnog žičnog prijenosa.

Iz navedenog proizlazi da bi u budućnosti, ne baš dalekoj, trebalo pronaći modele zamjene bakrenih kabela svjetlovodnim kabelima, do krajnjih korisnika (FTTH). Dakle, trebale bi se graditi svjetlovodne pristupne mreže, podzemno do korisnika, a napustiti tradicionalne bakrene kabele i nadzemne priključne kabele.

U naselju Šmrika je potrebno izgraditi javnu mrežu elektroničke komunikacijske infrastrukture (EKI), koju je neophodno graditi kao distributivnu kabelsku kanalizaciju u sklopu javnih prometnih površina, koja će omogućiti pružanje moderne širokopojasne usluge putem svjetlovodnih kabela. Gradnjom svjetlovodne pristupne mreže treba omogućiti priključak svih korisnika tako da ista završi u prostoru korisnika – podzemno (FTTH), kao standardno rješenje.

Konačni cilj je izgraditi komunikacijsku infrastrukturu i mrežu sljedeće generacije što predstavlja osnovni infrastrukturni preduvjet koji omogućuje povećanje intenziteta i korištenja suvremenih usluga i aplikacija temeljenih na informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji.

Za ostvarenje ciljeva potrebno je projektirati i izgraditi distributivnu kabelsku kanalizaciju, DTK, do korisnika, cijevima predviđenim za svjetlovodne kabele i pripadajućim kabelskim zdencima, prema Pravilniku o tehničkim uvjetima za kabelsku kanalizaciju.

Također, u slučaju tehničkih mogućnosti, treba poticati izgradnju zajedničke integrirane infrastrukture gdje god je moguće i to već u fazi projektiranja, uz uvažavanje međusobne udaljenosti između pojedinih infrastrukture.

Pokrivenost područja mrežom mobilne telekomunikacije osigurati smještajem baznih stanica i njihovih antenskih sustava izvan građevinskog područja naselja, te razmotriti mogućnost izmještanja postojeće na odgovarajuću lokaciju također izvan naselja.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. PROGRAM GRADNJE I UREĐENJA PROSTORA

Program gradnje i uređenja prostora uključuje cjelovito uređenje naselja Šmrika te izgradnju danas neizgrađenog i neuređenog dijela građevinskog područja naselja, uz rekonstrukciju i izgradnju prometne i infrastrukturne mreže naselja te elektroničke komunikacijske mreže.

Programski elementi za gradnju i uređenje prostora utvrđeni su sukladno ciljevima prostornog uređenja i načelima razvoja naselja Šmrika, standarda višeg od minimalno propisanog PPUG Kraljevice.

Ukupna površina obuhvaćenog prostora iznosi približno 80 ha, a zemljište je pretežno u privatnom vlasništvu.

Izradi ovog plana prethodila je izrada Urbanističke programske analize prostora naselja Šmrika (Grad Kraljevica, Urbanistički studio Rijeka, broj elaborata 15/21, iz lipnja 2022.) kojom je, pored skeniranja stanja u prostoru dana ocjena mogućnosti i ograničenja te su postavljeni osnovni ciljevi i programske postavke prostornog rješenja. Programsku analizu su izradili urbanisti u stručnoj suradnji s konzervatorima, krajobraznim arhitektima i inženjerima suradnicima različitih struka, te u uskoj suradnji s Gradom Kraljevica i MO Šmrika.

Radi definiranja odgovornog odnosa prema prostoru, za kvalitetan i human razvoj uz zaštitu zajedničkog interesa, a posebno u okolnostima sveprisutnog pritiska na građevinska zemljišta, posebno na obali, bilo je nužno sudjelovanje mještana Šmrike u planerskom procesu, jer evidentno je da nitko ne može bolje i s većim pravom, ali i odgovornošću odlučiti o sudbini ovog naselja od ljudi koji u njemu žive.

Mještani su u izradi Analize aktivno uključeni putem svojih predstavnika u Vijeću MO Šmrika, provedbom ankete te završnom raspravom i donošenjem zaključka Zbora MO Šmrika.

Kroz provedbu ankete učesnici su se izjasnili o nekoliko pitanja ključnih za utvrđivanje osnova buduće prostorne organizacije, općenito za daljnje planiranje i očuvanje specifičnih prostornih obilježja naselja Šmrika. Isti su stavovi mještana potvrđeni izjašnjavanjem učesnika na Vijeću i na Zboru MO Šmrika. Izdvajaju se slijedeći rezultati ankete:

- 94 % učesnika smatra da je za kvalitetu stanovanja u naselju Šmrika važno sačuvati veliki udio zelenih površina,
- 90 % učesnika smatra da je vrijedno poljoprivredno zemljište potrebno sačuvati od izgradnje,
- za poljoprivredno zemljište unutar granica građevinskog područja naselja kojeg su vlasnici, optimalnim smatraju:
  - zemljište sačuvati u vlasništvu i predati ga slijedećim naraštajima - 54 %,
  - zemljište privesti poljoprivrednoj ili drugoj poslovnoj namjeni - 27 %
  - prodati zemljište kao građevinsko na kojem kupac gradi prema svom nahođenju - 19 %,
- 71 % učesnika smatra da je za razvoj i prepoznatljivost naselja Šmrika važno sačuvati povijesni način izgradnje sa zaseocima odvojenim zelenim površinama.

Iz navedenog slijede tri vrlo bitne postavke koje definiraju osnove buduće prostorne organizacije naselja Šmrika: zadržavanje / očuvanje velikog udjela zelenih površina u naselju, vrijedno poljoprivredno zemljište sačuvati od izgradnje uz privođenje poljoprivrednoj ili odgovarajućoj poslovnoj namjeni te sačuvati povijesni način izgradnje sa zaseocima odvojenim zelenim površinama a radi prepoznatljivosti specifične strukture i morfologije naselja.

Programski elementi koji slijede iz odgovora mještana na pitanje o tome što očekuju od donošenja Urbanističkog plana uređenja naselja Šmrika su, redom prema iskazanoj učestalosti:

- poboljšanje komunalne infrastrukture,
- planiranje društvenih sadržaja,
- uređenje centra naselja,
- nova izgradnja obiteljskih kuća,
- zaštita zelenih i poljoprivrednih površina,
- zaštita povijesnih struktura,
- utvrđivanje uvjeta za poboljšanje prometne mreže.

Nakon analize ključnih podataka o ovom prostoru, a suprotno prvotnim očekivanjima da će se na svim neizgrađenim područjima građevinskog područja naselja Šmrika planira nova komercijalna izgradnja, evidentno je da ovaj prostor specifičnih vrijednosti i karakteristika zaslužuje pažljivije i racionalnije planiranje te da ne bi bilo prihvatljivo, izradom UPU-a 23 Šmrika, neselektivno, sav raspoloživ prostor predvidjeti za građenje.

Posebno se to odnosi na neizgrađeni i neuređeni prostor unutar građevinskog područja, koji u naravi predstavlja integralnu površinu 8 ha zemljišta s poljoprivrednim potencijalom, a koji bi prostor prije bilo kakve izgradnje bilo potrebno opremiti kompletnom prometnom i komunalnom infrastrukturom.

U prilog dvojbi, da li i koliko tog prostora predvidjeti za građenje, ide činjenica da se u najvećoj mjeri radi o bivšim poljoprivrednim površinama velike vrijednosti, gdje su prije pošasti peronospore 1882. rasli prostrani vinogradi zabilježeni na katastarskom planu iz 1862. godine, na površini od preko 20 ha.

Ono što otežava gradnju na ovom prostoru je usitnjenost čestica koje su vrlo male širine, i ispod 5 m pa do 10 m što je apsolutno nedovoljno za gradnju. To ujedno znači da se u slučaju gradnje mora kupovati zemljište od više vlasnika, odnosno grupe vlasnika, jer je najčešće na jednoj čestici upisano više vlasnika, što cijeli zahvat u startu dovodi u pitanje.

Pored toga, da bi se na tom zemljištu moglo graditi potrebno je izgraditi pristupnu prometnicu dužine preko 1200 m, što bi značilo drastično zadiranje u zelenu padnu između Donjeg i Gornjeg sela, za koju prometnicu se cijena izgradnje, uključujući svu potrebnu infrastrukturu, kreće oko 2,5 miliona €.

Nakon izgradnje te prometnice, u optimalnim bi uvjetima bilo moguće uz nju izgraditi oko 60 stambenih građevina. Međutim, s obzirom na usitnjenost posjeda i strukturu vlasništva teško je procijeniti koliko se uopće zahvata izgradnje ovdje može realizirati.

Pitanje je i tko bi koristio te građevine, da li novi stalni stanovnici, ili što je prema aktualnom trendu vjerojatnije, povremeni stanovnici, kada bi činile još jedan mrtvi dio naselja, nenastanjen u većem dijelu godine. Sadašnji stalni stanovnici Šmrike nemaju znatnijih potreba za gradnjom novih stambenih kuća. Naime, prema rezultatima popisa stanovnika 2021. godine, u Šmriki 961 stanovnik živi u 372 kućanstava, a u naselju je evidentirano 654 stana, od toga je 477 stanova za stalno stanovanje, a 177 stana za neke druge namjene. Statistički, jedno kućanstvo ima prosječno 1,3 stana za stalno stanovanje.

Izgradnjom na drugim, neuređenim i još uvijek neizgrađenim površinama koje ne predstavljaju vrijedno poljoprivredno zemljište želi se postići stanovanje visoke razine, što, kad govorimo o izgradnji u naselju Šmrika znači, da se gradi na građevnim česticama veće površine uz nadstandardnu zastupljenost zelenila i reduciranu izgrađenost građevnih čestica. Ovi bi uvjeti morali biti zadovoljeni ako se želi dozvoliti građevine nešto većih gabarita, a istovremeno zadržati dominantno zelenu strukturu naselja.

S obzirom na sve navedeno, stanovnicima Šmrike je programsko prostorno rješenje je predloženo u 3 varijante.

VARIJANTA I.

Ovom varijantom su razmotrene okolnosti kad se cijelo građevinsko područje planira za izgradnju, pretežno stambenu, uključujući sve neizgrađene zelene površine između zaselaka i površinu s poljoprivrednim potencijalom, za koju bi bila nužna izgradnja nove prometnice dužine 1.200 m i okvirne vrijednosti 2,5 miliona €, čijom se izgradnjom uz nužne zemljane radove na strmom terenu potpuno devastirala zelena padina.

Na svim bi se neizgrađenim i neuređenim površinama planirala nova stambena izgradnja višeg standarda s većom zastupljenošću zelenila na česticama.

Ova varijanta otvara brojne mogućnosti za gradnju, ali na uštrb zelenih površina.

VARIJANTA II.

Prema ovoj se varijanti se u potpunosti čuva zelenilo, čime se u znatnoj mjeri gubi mogućnost gradnje. U cijelosti se isključuje izgradnja građevina na površinama s poljoprivrednim potencijalom, na oko 8 ha površine. Tu se planiraju zelene površine za revitalizaciju poljoprivrede i tome komparativne djelatnosti. Na drugom

dijelu koji je jednostavnije prometne dostupnosti i manje površine oko 2 ha, predlaže nova reducirana stambena izgradnja.

Na ostalim bi se neizgrađenim i neuređenim površinama planirala nova stambena izgradnja višeg standarda s većom zastupljenošću zelenila na cesticama.

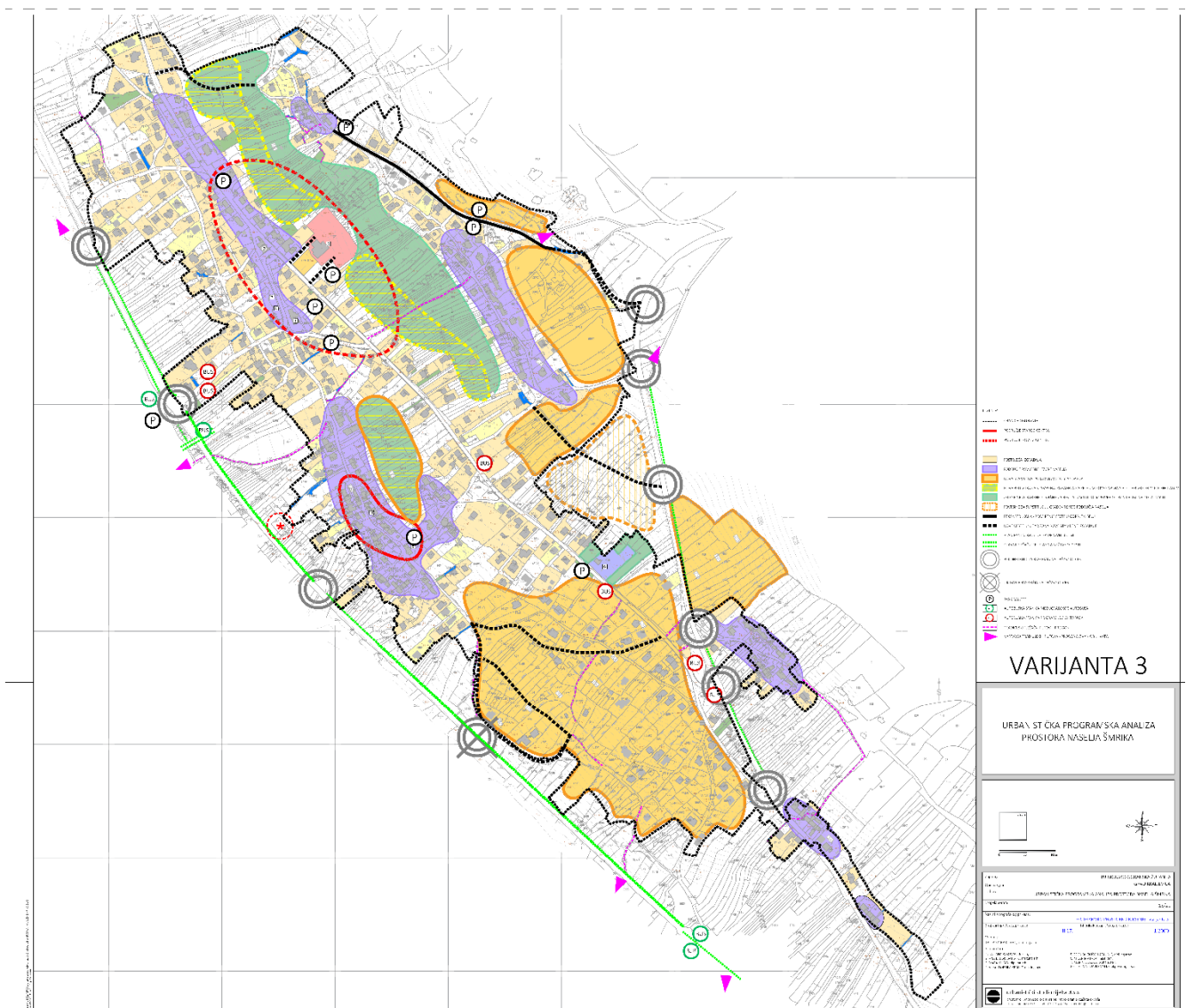
Prema potrebi, predlaže se nova površina za supstituciju građevinskog područja na lokaciji koja je pogodna za novu izgradnju.

VARIJANTA III.

Ovo je kompromisna varijanta prema kojoj se čuvaju zelene površine i istovremeno se dopušta kontrolirana gradnja, odnosno graditi se može ali ne svuda i ne sve

Prema ovoj se varijanti na površinama s poljoprivrednim potencijalom, na oko 8 ha u jednom i oko 2 ha u drugom dijelu, predlaže nova reducirana stambena izgradnja, u nižoj rubnoj zoni, interpolacijama drugog reda kuća koje prilaz mogu ostvariti s postojeće prometnice, privozima širine najmanje 3 m i dužine do 50 m.

Uvjeti gradnje bili bi približno isti onima za novu stambena izgradnju višeg standarda, s većom zastupljenošću zelenila na cesticama. Osiguranje potrebnih preduvjeta i izgradnja privoza bila bi obveza investitora.

Podno Kovačića i Gornjeg sela, se takva, reducirana izgradnja ne bi planirala i to zbog neadekvatnih prilaznih prometnica, zbog izrazitog nagiba terena i eksponiranosti lokacije uz povijesne zaseoke.

Na ostalim bi se neizgrađenim i neuređenim površinama planirala nova stambena izgradnja višeg standarda s česticama veće površine i većom zastupljenošću zelenila na cesticama, kako bi se dobio efekt zgrada utonulih u to zelenilo, ono što je Šmrika danas.

I u ovoj varijanti je moguće predložiti novu površinu za supstituciju građevinskog područja na lokaciji koja je pogodna za novu izgradnju.

Prema Zaključku Zbora MO Šmrika, 3. varijanta kojom je predloženo očuvanje neizgrađene padine s najvrjednijim poljoprivrednim zemljištem u naselju, reduciranjem izgradnje na njenu rubnu zonu kao i očuvanje specifičnih prostornih obilježja s visokim udjelom zelenila na prostoru između zaselaka Šmrike i unutar okućnica na neizgrađenim površinama u naselju, stanovnicima Šmrike je prihvaćena, predstavlja stručnu podlogu, odnosno postaje planerski zadatak za izradu UPU-a 23 Šmrika.

Mještani su donijeli odluku o svom prostoru., oni će tu živjeti i tu je njihova budućnost. Rekli su kakvo naselje žele, na vrijeme su dali svoj glas protiv „betonizacije i apartmanizacije“, žele da se planom ograniče i jasno definiraju uvjeti gradnje da Šmrika zadrži svoj integritet, kako se prostor ne bi prekomjerno izgradio predimenzioniranim zgradama, da se sačuva dominantno zeleno naselje, što je postojeća vrijednost Šmrike. Najbrže rastuće kraljevičko naselje tako će sačuvati svoj identitet za buduće generacije Šmričana.

Naselje Šmrika se namjerava razvijati kao atraktivna i održiva životna sredina za stanovnike svih dobnih skupina koju karakterizira visok životni standard, mogućnost ugodnog stanovanja i dobra prometna povezanost s centralnim naseljem Kraljevica i drugim većim naseljima u regiji, a čije je ishodište razvoja sadržano u sintezi turizma, poljoprivrede, društveno odgovornih sekundarnih djelatnosti proizvodnog obrta i sličnih, tercijarnih i kvartarnih djelatnosti prvenstveno u funkciji stanovnika naselja, te kreativnih industrija.

Odabir gospodarske strukture reflektira se u velikoj mjeri na uvjete korištenja, namjene i izgradnje prostora naselja.

O budućnosti ruralnih područja ilustrativni su rezultati istraživanja provedeni u 26 europskih zemalja koje je objavila ELARD (European Leader Association for Rural Development). Na pitanje da ocijene kakav će biti život u ruralnim područjima 2035. godine 59% ispitanika odgovorilo je da očekuje da će situacija biti bolja. Stanovnici ruralnih područja istaknuli su važnost ostvarivanja zaposlenja u ruralnim područjima te važnost pristupačosti uslugama, od kojih su posebno istaknuti važnost pristupa zdravstvenim uslugama, obrazovanju, uslugama pomoći starijima, internetskoj povezanosti te pristup priuštivom stanovanju (Izveštaj na poveznici: http://elard.eu/wp.../uploads/2020/09/ELARD_REDR_Report.pdf).

Revitalizacija ekološke poljoprivrede upućuje na zaštitu i unaprjeđenje poljoprivredno potencijalnih površina te otvaranje mogućnosti izgradnje pratećih građevina u funkciji poljoprivrede. To su prije svega sadržaji potrebni u okviru obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, spremišta za poljoprivredne alate i strojeve, staklenika i plastenika te manjih gospodarskih građevina npr. za sušenje ljekovitog bilja, za prodaju poljoprivrednih proizvoda na licu mjesta, za ugostiteljstvo vezano na autohtonu poljoprivredu i slično. Pored toga otvara se mogućnost primjene agrotehničkih mjera, prije svega izgradnja ekološki prihvatljivog, samoodrživog sustava za navodnjavanje poljoprivrednih površina.

Budući razvoj turizma usmjerava se na izgradnju reprezentativnih i prostoru naselja primjerenih građevina sa smještajnim sadržajima kao što su turističke vile, manji hoteli, smještaj u obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu i slično. Reprezentativniji ovdje znači primjereni okruženju, s manjom gustoćom izgrađenosti, gdje se valorizira znatna zastupljenost autohtonog zelenila, osunčanje i vizure na more. U turističkoj ponudi se ovdje nije moguće osloniti pretežno na sunce i more kao temeljni proizvod koji osigurava visoku popunjenost u ljetnoj sezoni, iako oslanjajući se na obalno okruženje, ni to nije isključeno. Jednako je važno omogućiti kreiranje palete dodatne turističke ponude, zasnovane na posebnostima i vrijednostima ovog prostora, kojima će se poticati aktivni odmor i omogućiti razvoj inovativnih proizvoda u svrhu produljenja sezone. Za produljenje sezone kreirati dijapazon turističkih proizvoda koji može uključiti: manifestacije / sportska, kulturna i vjerska

događanja, ponudu sporta i rekreacije, ruralnog ambijenta i gastronomije, touring, pješačenje,- biciklizam, wellness, mogućnost kratkog odmora i ponude za tranzit uz prijemni turistički punkt na magistrali i slično.

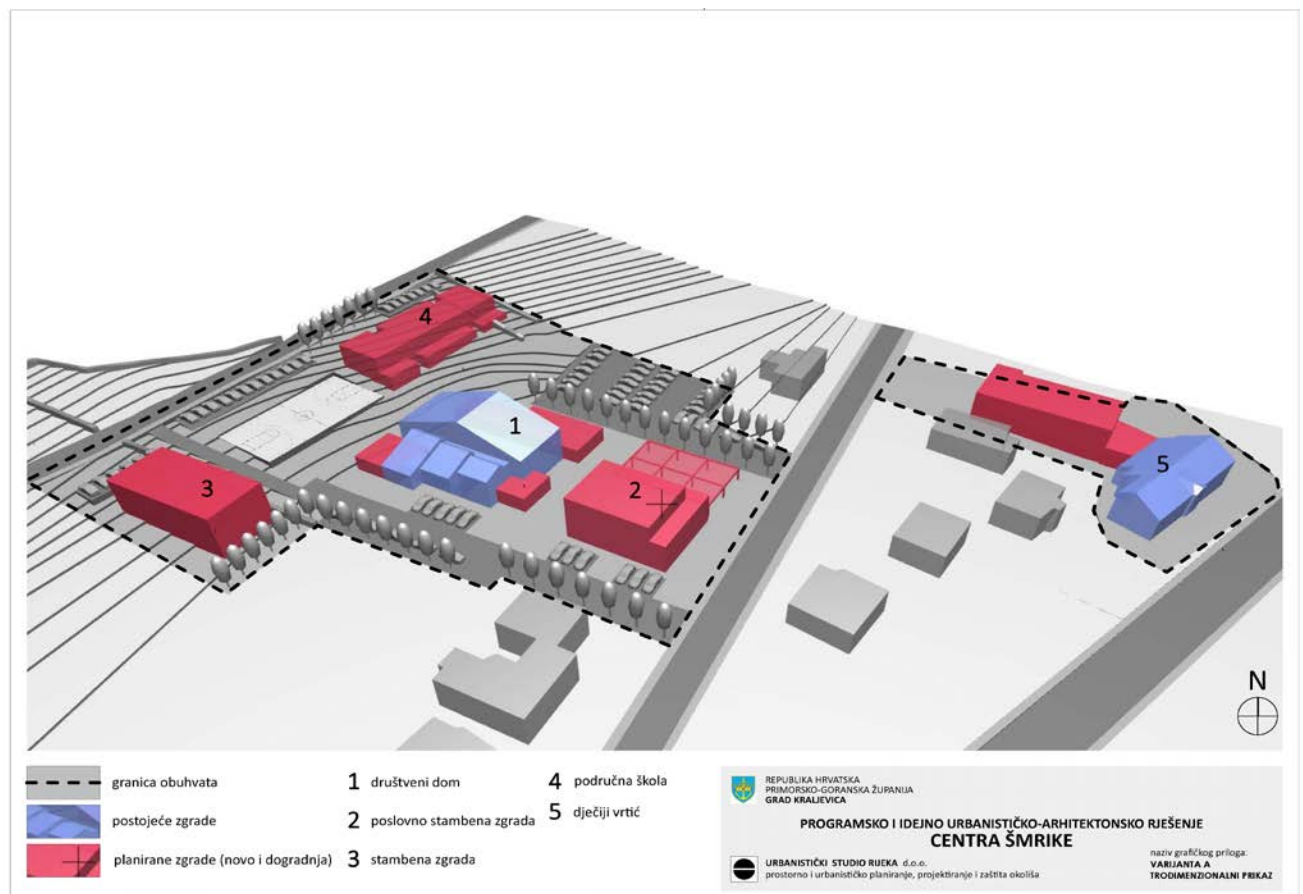
Za razvoj sekundarnih djelatnosti (proizvodni obrti) i tercijarnih djelatnosti (trgovina, promet, bankarstvo, turizam, ugostiteljstvo i uslužno zanatstvo) potrebno je u okviru naselja i građevina stambene namjene otvoriti mogućnosti poslovnih sadržaja u manjoj poslovnoj građevini, odnosno u dijelu građevine stambene namjene. Poslovne sadržaje treba planirati selektivno, što znači dozvoliti samo sadržaje koji ni na koji način neće remetiti ni stanovanje ni odmor u naselju.

Razvoj kreativnih industrija bio bi omogućen prema istim prostornim uvjetima kao tercijarne djelatnosti. Pod kreativnim industrijama podrazumijeva se niz gospodarskih aktivnosti koje se bave stvaranjem i/ili iskorištavanjem znanja i informacija, odnosno obuhvaćaju one industrije koje imaju svoje podrijetlo u kreativnosti, vještini i talentu pojedinaca i koje imaju potencijal za stvaranje bogatstva i otvaranje novih radnih mjesta kroz generacije i eksploataciju intelektualnog vlasništva. Konkretno, kreativne industrije obuhvaćaju: izradu software-a, računalnih igara i elektroničko izdavaštvo, glazbenu i vizualnu umjetnost te umjetnost osobnog performansa, izdavaštvo, oglašavanje, trgovinu umjetninama i antikviteta, uslužne obrte, dizajn, modu, snimanje filmova, videa i fotografija te proizvodnju televizijskog i radijskog programa (Department for Culture, Media & Sport, British Government, 2001., Creative Industries Mapping Document)

Sve navedeno treba otvoriti mogućnosti ostvarivanja zaposlenja u ovom ruralnom području.

Daljnijim uređenjem naselja potrebno je, u pravilu u zonama centra naselja, planirati sadržaje odgoja i obrazovanja, zdravstvenih usluga i usluga pomoći starijima te u cilju ostvarenja priuštivih stambenih programa za mlade planirati mogućnost još jedne višestambene građevine.

Vezano na pristupačnosti uslugama, posebno zdravstva, obrazovanja, pomoći starijima slijede se osnovne programskih elemenata iz PROGRAMSKOG I IDEJNOG URBANISTIČKO-ARHITEKTONSKO RJEŠENJA CENTRA ŠMRIKE (Grad Kraljevica, Urbanistički studio Rijeka, broj elaborata 03/15, iz veljače 2015.), kojim se program i prostorno rješenje centra naselja razmatra i provjerava kroz 3 faze: 1. faza: prijedlog programa, 2. faza: koncepcija urbanističkog rješenja i 3. faza: koncepcija arhitektonskog rješenja.

Navedeno prostorno rješenje novog centra naselja Šmrika se pri izradi UPU-a 23 usklađuje s koncepcijom urbanističkog rješenja cjeline naselja, uključujući i rješenje prometnog sustava.

Što se tiče pristupa priuštivom stanovanju, tu je Grad Kraljevica već učinio prve korake izgradnjom prve višestambene građevine prema programu POS-a. U centru je predviđen smještaj još jedne višestambene građevine, a u naselju su otvorene brojne druge mogućnosti ostvarenja priuštivih stambenih programa za mlade.

Potrebnu pažnju treba posvetiti zaštititi posebnosti kulturnog krajobraza naselja Šmrike, s većom zastupljenošću prirodnog zelenila i samoniklog raslinja koje ulazi u naselje i potpuno ga okružuje, sa specifičnom konfiguracijom terena i vizurama prema moru, kao i tradicijske pješačke putove - progone, zdence, pojila - kalce i suhozide - gromače.

Izgradnju stambenih građevina na građevinskom području naselja potrebno je planirati tako da se sačuvaju i unaprijede postojeće prostorne vrijednosti naselja, prema slijedećim načelima:

1. Na prostorima povijesnih jezgri nekadašnjih zaselaka Šmrike zaštititi i sačuvati preostale arhitektonske i ruralne ambijentalne vrijednosti zgusnutih i nanizanih građevina a novu gradnju planirati prema izvornim obrascima i mjerilima, građevinama manjih gabarita, manje površine i visine, uz korištenje karakterističnih autohtonih arhitektonskih elemenata.
  2. Na izloženim prostorima na višim kotama terena, između povijesnih jezgri nekadašnjih zaselaka Šmrike novu gradnju planirati građevinama manjih gabarita i manje površine, s najviše 2 nadzemne etaže.
  3. Na područjima izgrađenim pretežno u drugoj polovici 20. stoljeća, u pravilu jednokatnica s većim okućnicama, u jednom redu uz longitudinalne putove, novu gradnju planirati prema postojećem obrascu formirajući uredno stambeno susjedstvo s građevinama utonulim u zelenilo na okućnici i na prostoru oko nje.
  4. Na neuređenim i neizgrađenim površinama s poljoprivrednim potencijalom planirati novu reduciranu stambenu izgradnju, prilaz građevinama planirati s glavne mjesne ceste preko prometnih privoza širine najmanje 3 m i dužine do 50 m. Pored građevina za stanovanje planirati građevine za djelatnosti vezane na ekološku poljoprivredu, na građevnim česticama površine najmanje od 600 m² - 900 m², uz znatnu zastupljenost visokog zelenila i autohtonih poljoprivrednih kultura na najmanje 40 % površine građevne čestice, uz očuvanje prirodnog terena i tla, izgrađenost građevnih čestica do 25%, građevine s najviše 2-3 etaže.
- Podno Kovačića i Gornjeg sela se nova izgradnja ne bi planirala zbog neadekvatnih prometnica, zbog izrazitog nagiba terena i eksponiranosti lokacije.
5. Na ostalim neuređenim i neizgrađenim površinama, koje ne predstavljaju vrijedno poljoprivredno zemljište, planirati stanovanje visoke razine, na građevnim česticama najmanje površine od 600 m² - 900 m², uz znatnu zastupljenost zelenila, pretežno stablašica, na najmanje 40 % površine građevne čestice, izgrađenost građevnih čestica do 25% i najveću izgrađenu površinu zemljišta pod svakim pojedinim dijelom građevine do 250 m², građevine s najviše 2 - 3 etaže, ovisno o izloženosti lokacije.

Izradom plana je prostor naselja Šmrika potrebno planirati višeg standarda uređenja i manje gustoće stanovanja, izgradnjom pretežno individualnih građevina stambene namjene te višestambenih i građevina javne namjene uklopljenih u cjelinu naselja, adekvatno prometno i infrastrukturno opremljen, sve sukladno uvjetima i smjernicama PPUG Kraljevice.

Prostorna organizacija, izgradnja i uređenje područja u cijelosti planira se na način da se ostvari skladna cjelina graditeljske strukture što ujedno znači da je na obuhvaćenom području potrebno planirati arhitektonski kvalitetne zahvate nove gradnje i uređenja prostora.

Predviđa se izgradnju prometne, komunalne i druge i infrastrukture namijenjene opskrbi pitkom vodom, odvodnji i pročišćavanju otpadnih voda, opskrbi električnom energijom, dostupnosti elektroničkih komunikacija, uličnoj rasvjeti te održavanju čistoće naselja i sakupljanju komunalnog otpada.

Prometna infrastruktura uključuje izgradnju ulica te pješačkih putova i nogostupa i planiranje uvjeta za izgradnju pješačko-kolnih prilaza i privoza.

Prometna, elektronička komunikacijska i komunalna infrastruktura koja se planira graditi u području obuhvata u funkciji je isključivo predmetnog prostora te se adekvatno tome dimenzionira.

Način zbrinjavanja otpada treba biti predviđen sukladno sustavu koji je ustrojen na razini Grada Kraljevice.

Uz navedeni program gradnje i uređenja prostora, estetiku naseljskog prostora definirati na tragu načela oblikovanja vrtnog grada, ostajući pri tome na razini načela uređenja ekološki prihvatljive sredine s autentičnim, autohtonim primorskim ambijentalnim elementima.

Željenu estetiku prostora uz višu razinu urbanog standarda odnosno uređenosti naselja namjerava se postići primjenom sljedećih načela izgradnje i oblikovanja prostora:

- dizajn tematske strukture pojedinog stambenog susjedstva skladne i ujednačene strukture i tipologije gradnje postići izgradnjom građevina koje su usklađene veličinom i raščlambom nadzemnog volumena,
- rahlijom izgradnjom građevina utonulih u zelenilo, prije svega formiranjem većih površina građevnih čestica,
- smještajem građevina u odnosu na susjedne građevne čestice i građevine, isto tako u odnosu na prometnice na način da se izgradnja odredi u dubini građevne čestice tako da građevina bude primjereno udaljena od prometnice i od susjeda,
- izgradnjom nižih građevina, nivelacijskom kotom prizemne etaže prilagođenih topografiji prirodnog terena, broj etaža osnovne građevine ne bi trebao prelaziti dvije etaže koje su prizemlje i kat, a iznimno najviše tri etaže na česticama velike površine,
- većim površinama zelenila na građevnim česticama, posebno na dijelu prema susjedu te između regulacijskog i građevnog pravca i to korištenjem pretežno stablašica autohtonih vrsta i drugog mediteranskog bilja pogodnog za lokalnu klimu i tlo, kako bi uspijevalo bez prekomjerne njege i istovremeno se uklopilo u krajobraz,
- očuvanjem postojećih suhozida gdje je to moguće i izgradnjom ograda pretežno u kamenu sлагanom na način tradicionalnog suhozida odnosno podizanjem živica,
- unificiranim načinom rješavanja instalacijskih priključaka i komunalnog bloka sa spremnicima za otpad, u sklopu ogradnog zida građevne čestice,
- u javnom prostoru koji čine prometne površine, razlučiti kolne od pješačkih i kolno-pješačkih površina i naglasiti ih drugim materijalom i strukturom,
- propisivanjem uvjeta usklađenog i kvalitetnog oblikovanja i izvedbe građevina i površina što je za ovaj prostor od posebne važnosti, pri čemu osnovne tehnike i materijali koji će biti korišteni pri građenju trebaju biti suvremeni, kvalitetni i estetski primjereni,
- primjerenim oblikovanjem svih građevina u obuhvatu plana, propisivanjem vrste krovova, određivanjem materijala i boja pročelja u određenom rasponu koji će omogućiti autorsku kreaciju uz istovremeno odmjeren i uravnotežen izgled cjeline naselja,
- izvedbom svih zahvata u prostoru na način da se u najmanjoj mogućoj mjeri utječe na okoliš te da se štite vrijednosti krajobraza, što se jednako odnosi na planirane građevine i uređene površine kao i na elemente prometne i komunalne infrastrukture.

Uvjetima gradnje je potrebno omogućiti etapno građenje koje podrazumijeva građenje pojedinih građevina od kojih se sastoji složena građevina određenih lokacijskom dozvolom, a za koje se građevine izdaje jedna ili više građevinskih dozvola.

Isto tako potrebno je omogućiti fazno građenje koje podrazumijeva građenje građevine po njezinim dijelovima određenim lokacijskom dozvolom, a za koje se dijelove izdaje jedna ili više građevinskih dozvola.

3.2. OSNOVNA NAMJENA PROSTORA

Definirana namjena prostora proizlazi iz elemenata postojećeg stanja, planskih postavki planova višeg reda te ciljeva i programskih elemenata definiranih ovim planom.

Razgraničavanje namjena površina prikazano je u kartografskom prikazu broj 1. *Korištenje i namjena površina.*

Namjena površina unutar području obuhvata plana određuje se za površine građevinskog područja naselja, površine za izdvojenu namjenu izvan građevinskog područja naselja i površine izvan građevinskog područja, koje se razgraničuju na površine za javne namjene te na površine za druge namjene kako slijedi:

a. površine unutar građevinskog područja naselja

Namjena površina unutar građevinskog područja naselja razgraničena je na površine za javne namjene i na površine za druge namjene, kako slijedi:

a.I. površine javne namjene:

- javna i društvena namjena - predškolska (D3),
- javna i društvena namjena - školska (D4),
- javna i društvena namjena - višenamjenska (D6),
- javna i društvena namjena - vjerska (D7),
- javne zelene površine - park (Z1),
- javne zelene površine - etnološki park (Z2),
- zaštitne zelene površine (Z),
- infrastrukturna namjena (IS),
- prometne površine:
  - pješačke površine (PP),
  - glavne mjesne ulice (GMU),
  - sabirne ulice (SU),
  - ostale ulice (OU),
  - kolno-pješački prilazi (KPP),
  - privozi (PR),
  - javna parkirališta (P),

a.II. površine druge namjene:

- stambena namjena (S),
- mješovita namjena - pretežito stambena (M1),
- mješovita namjena - pretežito poslovna (M2),
- zaštitne zelene površine s poljoprivrednim potencijalom (ZP),

b. površine za izdvojenu namjenu izvan građevinskog područja naselja

b.I. površine javne namjene:

- groblje (G),

c. površine izvan građevinskog područja

Izvan građevinskog područja planira se izgradnja pojedinačnih građevina na građevinskom zemljištu. Namjena površina izvan građevinskog područja razgraničena je kako slijedi:

c.I. površine javne namjene:

- prometne površine:
  - pješačke,
  - pješačko-kolne,
- infrastrukturna namjena

c.II. površine druge namjene:

- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište (PŠ).

a. površine unutar građevinskog područja naselja

a.I. površine javne namjene

JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA - PREDŠKOLSKA (D3)

planira se za smještaj građevine predškolskog obrazovanja, dječjeg vrtića i jaslica i uključuje postojeću građevinu (danas područne škole) koja se planira rekonstruirati, prostor za uređenje vanjskih prostora za igru djece i prostor za uređenje parkirališta.

JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA - ŠKOLSKA (D4)

planira se za smještaj građevine osnovnoškolskog obrazovanja, za izgradnju građevine područne škole s odjeljenjima razredne nastave i svim pratećim prostorima, igralištima i vanjskim prostorima škole i parkiralištem, te uključuje izgradnju tople veze za povezivanje s građevinom javne i društvene namjene (D6) unutar koje je višenamjenska dvorana.

JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA - VIŠENAMJENSKA (D6)

planira se za smještaj višenamjenske građevine s javnim kulturnim, rekreacijskim, društvenim i pratećim sadržajima a uključuje postojeću građevinu koja se planira rekonstruirati, vanjske prostore javne namjene i prostor za uređenje parkirališta.

Dozvoljen je poslovni sadržaj ugostiteljske i uslužne namjene.

U funkciji ovih javnih sadržaja i ostalih sadržaja centra naselja se planira javno parkiralište oznake P2.

JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA - VJERSKA (D7)

planira se za površinu postojeće građevine mjesne crkve.

U funkciji crkve je planirano javno parkiralište oznake P4.

JAVNE ZELENE POVRŠINE - PARK (Z1)

planira se na površini mjesnog parka sa spomeničkim obilježjem i na površinama dovoljnim za uređenje integralne javne zelene površine namijenjene boravku i odmoru na otvorenom prostoru, u sklopu koje je dozvoljeno urediti dječje igralište, manji rekreacijski i sličan sadržaj.

JAVNE ZELENE POVRŠINE - ETNOLOŠKI PARK (Z2)

planira se na površini ambijentalnih vrijednosti s postojećim zelenilom, kalcem (bunarom) i gromačama (suhozidima).

Uređuje se kao integralna javna zelena površina s potrebnom opremom, namijenjena edukaciji, rekreaciji i poljoprivrednoj namjeni, za voćnjak, vinograd, povrtnjak i/ili drugu poljoprivrednu površinu..

ZAŠTITNE ZELENE POVRŠINE (Z)

planiraju se za uređenje zelene površine u funkciji oblikovanja naselja, međuprostora između različitih namjena i u funkciji zaštite okoliša, u okviru koje je moguće planirati primjeren sadržaj komunalne, prometne i infrastrukturne namjene.

INFRASTRUKTURNA NAMJENA (IS)

planira se za rekonstrukciju i gradnju trafostanice, telefonske centrale i za smještaj drugih infrastrukturnih građevina u funkciji naselja.

PROMETNE POVRŠINE

Planiraju se za rekonstrukciju i izgradnju prometnih površina i građevina u funkciji odvijanja pješačkog i kolnog prometa, osiguranja prilaza i priključivanja građevnih čestica na javnu prometnu površinu.

Planom se određuju javne prometne površine: pješačke površine i pješačko-kolne površine te parkirališta.

PJEŠAČKE POVRŠINE (PP) namijenjene su prometovanju pješaka, a iznimno mogu služiti za prometovanje biciklima prema posebnoj regulaciji i odluci Grada.

PJEŠAČKO-KOLNE POVRŠINE namijenjene su prometovanju pješaka i vozila, a ovisno o značaju u prometnom sustavu naselja planiraju se kao: glavne mjesne ulice (GMU), sabirne ulice (SU), ostale ulice (OU), kolno-pješački prilazi (KPP) i privozi (PR).

JAVNA PARKIRALIŠTA (P) su u funkciji rješavanja parkirnih potreba, planiraju za smještaj vozila u centralnoj zoni naselja i uz građevine javne i društvene namjene, a dio kapaciteta može biti rezerviran za potrebe građevine javne i društvene namjene, kad propisan ili nužan broj parkirališnih mjesta nije moguće osigurati na građevnoj čestici te građevine.

Prometne površine se pored prometnoj funkciji, namjenjuju izgradnji mreže i uređaja infrastrukturnih sustava za opremanje građevinskog područja naselja.

Dijelovi površina prometnih i drugih infrastrukturnih sustava koji sukladno projektnoj dokumentaciji nisu nužni za zadovoljenje osnovne namjene i minimalnih tehničkih uvjeta uređuju se kao zelene površine, te za smještaj komunalne opreme i sl. građevina.

a.II. površine druge namjene:

POVRŠINE STAMBENE NAMJENE (S)

Stambena namjena (S) obuhvaća građevne čestice postojećih i novih građevina namijenjenih stanovanju.

Stambena namjena uključuje stanovanje kao osnovnu namjenu, pomoćne namjene stanovanja i gospodarsku namjenu - poslovni sadržaj koji ne narušava uvjete stanovanja, kao i manji sadržaji društvenih djelatnosti (dječji vrtić i sl.) veličine i uvjeta gradnje do propisanih za stambene građevine.

Gospodarska - poslovna namjena uključuje uredske, trgovačke, uslužne, ugostiteljsko turističke, medicinske, djelatnosti sporta i rekreacije i druge poslovne djelatnosti koje količinom prometa, bukom i štetnim imisijama u zrak, vode i tlo neće narušiti kvalitetu stanovanja, rada i okoliša.

Na površinama stambene namjene (S) dozvoljeno je graditi građevinu ugostiteljsko-turističkih djelatnosti sa smještajem koja se planira, na za tu namjenu odgovarajućim površinama.

Na površinama stambene namjene dozvoljeno je graditi prometnu, komunalnu i drugu infrastrukturnu mrežu s pripadajućim građevinama i površinama te uređivati dječja i sportska igrališta, pješačke i zelene površine.

Prometne površine unutar stambene namjene mogu se graditi kao pješačke, pješačko kolne i parkirališta.

POVRŠINE MJEŠOVITE NAMJENE - PRETEŽITO STAMBENE (M1)

Mješovita namjena - pretežito stambena (M1) obuhvaća građevne čestice postojećih i novih građevina stambene namjene, stambeno-poslovnih građevina, građevina poslovne namjene i ugostiteljsko-turističke namjene sa smještajem.

Uključuje stanovanje kao osnovnu namjenu, gospodarsku namjenu - poslovne sadržaje koji ne narušavaju uvjete stanovanja, kao i manje sadržaji društvenih djelatnosti (dječji vrtić i sl.) veličine i uvjeta gradnje do propisanih za stambene i stambeno-poslovne građevine te pomoćne namjene stanovanja i poslovnog sadržaja.

Gospodarska - poslovna namjena uključuje uredske, trgovačke, uslužne, ugostiteljsko turističke, medicinske, djelatnosti sporta i rekreacije i druge poslovne djelatnosti koje količinom prometa, bukom i štetnim imisijama u zrak, vode i tlo neće narušiti kvalitetu stanovanja, rada i okoliša.

Na površinama mješovite - pretežito stambene namjene (M1) dozvoljeno je graditi građevinu ugostiteljsko-turističkih djelatnosti sa smještajem.

Na površinama mješovite namjene - pretežito stambene (M1), dozvoljeno je graditi i prometnu, komunalnu i drugu infrastrukturnu mrežu s pripadajućim građevinama i površinama te uređivati dječja i sportska igrališta, pješačke i zelene površine.

Prometne površine unutar mješovite namjene - pretežito stambene (M1), mogu biti pješačko-kolni prilazi, privozi, parkirališta i pješačke površine.

POVRŠINE MJEŠOVITE NAMJENE - PRETEŽITO POSLOVNE (M2)

Mješovita namjena - pretežito poslovna (M2) obuhvaća građevne čestice postojećih i novih poslovno-stambenih građevina.

Uključuje gospodarsku-poslovnu namjenu kao osnovnu i stanovanje te pomoćne namjene poslovnog sadržaja i stanovanja. Isključene su isključivo poslovne građevine na izdvojenoj građevnoj čestici.

Gospodarska - poslovna namjena uključuje primjerene poslovne djelatnosti koje neće narušiti kvalitetu stanovanja, rada i okoliša u naselju, bilo intenzitetom prometa, prometom teških vozila, bukom, štetnim imisijama u zrak, vode i tlo ili na drugi način.

Na površinama mješovite namjene - pretežito poslovne (M2), dozvoljeno je graditi i prometnu, komunalnu i drugu infrastrukturnu mrežu s pripadajućim građevinama i površinama te uređivati igrališta, pješačke i zelene površine.

Prometne površine unutar mješovite namjene - pretežito poslovne (M2), mogu biti pješačko-kolni prilazi, privozi, parkirališta i pješačke površine.

Postojeće stambene građevine unutar površina mješovite namjene - pretežito poslovne (M2) mogu se rekonstruirati u skladu s uvjetima gradnje stambenih građevina.

ZAŠTITNE ZELENE POVRŠINE S POLJOPRIVREDNIM POTENCIJALOM (ZP)

Planiraju se na neizgrađenim površinama pogodnim za privođenje poljoprivrednoj namjeni.

Dozvoljeno je graditi poljoprivredne gospodarske građevine, izvan zaštićenog obalnog područja mora. Postojeće pomoćne građevine mogu se zadržati.

Dozvoljeno je graditi nužnu infrastrukturu te ekološki prihvatljiv, samoodrživ sustav za navodnjavanje poljoprivrednih površina i slično.

b. površine unutar izdvojenog građevinskog područja izvan naselja

b.1. površine javne namjene:

GROBLJE (G)

Površina groblja (G) se planira za uređenje i rekonstrukciju s proširenjem postojećeg groblja, za potrebe naselja Šmrika, Grmani i Bobuši, u skladu s dugoročnim potrebama naselja.

Na površini groblja dozvoljeno je graditi i urediti različite tipove mjesta za ukop, prateće građevine, pješačke i pješačko-kolne površine javnog korištenja, potrebnu komunalnu infrastrukturu i zelene površine.

c. površine izvan građevinskog područja

c.I. površine javne namjene:

PROMETNE POVRŠINE

Planiraju se za rekonstrukciju, proširenje i izgradnju prometnih površina u nastavku prometne mreže naselja, u funkciji povezivanja na mrežu javnih cesta i međusobno.

Prometne površine se pored prometnoj funkciji, namjenjuju izgradnji mreže i uređaja infrastrukturnih sustava za opremanje građevinskog područja naselja.

Planom se određuju javne prometne površine: pješačke površine i pješačko-kolne površine.

PJEŠAČKE POVRŠINE namijenjene su prometovanju pješaka, a iznimno mogu služiti za prometovanje biciklima prema posebnoj regulaciji i odluci Grada.

PJEŠAČKO-KOLNE POVRŠINE namijenjene su prometovanju pješaka i vozila, a ovisno o značaju u prometnom sustavu planiraju se kao: ulice, kolno-pješački prilazi i privozi prema istim uvjetima kao istovrsne prometne površine unutar građevinskog područja naselja.

INFRASTRUKTURNA NAMJENA

Planira se za smještaj infrastrukturnih građevina u funkciji naselja.

c.II. površine druge namjene:

OSTALO POLJOPRIVREDNO TLO, ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE (PŠ)

Obuhvaća površine izvan građevinskog područja naselja, kamenjar i površine obrasle niskim autohtonim zelenilom koje se planiraju za poljoprivrednu namjenu.

3.3. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU, NAČIN KORIŠTENJA I UREĐENJA POVRŠINA

Urbanističkim planom uređenja obuhvaćeno je ukupno 80,76 ha zemljišta. Osnovna struktura namjene površina je prikazana u sljedećoj tablici.

Tablica 1. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA

br.	oznaka namjene	namjena i način korištenja površina	površina		udio u površini obuhvata plana
			m ²	ha	%
a. POVRŠINE UNUTAR GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA					
1.	S	stambena namjena	495.827	49,52	61,30
2.	M1	mješovita namjena – pretežito stambena	91.660	9,17	11,35
3.	M2	mješovita namjena – pretežito poslovna	17.232	1,72	2,13
1.-3.	ukupno površine stambene i mješovite namjene		604.719	60,47	74,78
4.	D3	javna i društvena namjena - predškolska	2.284	0,23	0,28
5.	D4	javna i društvena namjena - školska	3.227	0,32	0,40
6.	D6	javna i društvena namjena - višenamjenska	2.207	0,22	0,27
7.	D7	javna i društvena namjena - vjerska	159	0,02	0,02
4.-7.	ukupno površine javne i društvene namjene		7.877	0,79	0,98
8.	Z1	javne zelene površine - park	3.371	0,34	0,42
9.	Z2	javne zelene površine - etnološki park	4.913	0,49	0,61
10.	Z	zaštitne zelene površine	3.771	0,38	0,47
11.	ZP	zaštitne zelene površine s poljoprivrednim potencijalom	68.145	6,81	8,44
8.-11.	ukupno zelene površine		80.200	8,02	9,93
12.	IS	infrastrukturna namjena	363	0,04	0,04
12.	ukupno komunalna i infrastrukturna namjena		363	0,04	0,04
13.	PP	pješačke površine i putevi	9.836	0,98	1,22
14.	GMU 1	glavna mjesna ulica (lokalna cesta L58057)	14.557	1,46	1,80
15.	GMU 2	glavna mjesna ulica (državna cesta D501)	2.645	0,26	0,33
16.	SU i OU	sabirne i ostale ulice	52.498	5,36	6,63
17.	KPP	pješačko kolni prilazi	9.979	1,00	1,24
18.	PR	privozi	4.301	0,43	0,53
19.	P	javno parkiralište	1.891	0,19	0,23
13-19.	ukupno prometne površine		96.157	9,62	11,98

br.	oznaka namjene	namjena i način korištenja površina	površina		udio u površini obuhvata plana
			m ²	ha	%
1.-19.	a.	UKUPNO UNUTAR GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA	789.316	78,93	97,71
	b.	POVRŠINE ZA IZDOJENU NAMJENU IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA			
20.	G	groblje	7.656	0,77	0,95
20.	b.	UKUPNO POVRŠINE ZA IZDOJENU NAMJENU IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA	7.656	0,77	0,95
	c.	POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA			
21.		prometne površine - pješačke	571	0,06	0,07
22.		prometne površine - pješačko-kolne	7.645	0,76	0,95
22.-23.		ukupno prometne površine	8.216	0,82	1,02
23.		infrastrukturna namjena	206	0,02	0,03
24.	PŠ	ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište	2.440	0,24	0,30
21.-24.	c.	UKUPNO IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA	10.862	1,09	1,34
1.-24.		UKUPNO U OBUHVATU PLANA	807.834	80,78	100

Tablica 2. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAČIN KORIŠTENJA I UREĐENJA POVRŠINA

br.	OBLICI KORIŠTENJA	m ²	način korištenja i uređenja površina
1.	POSTOJEĆA GRADNJA	312.802	rekonstrukcija i interpolacija
2.	NOVA GRADNJA	299.794	nova gradnja i rekonstrukcija proširenjem postojeće
1.-2.	ukupno površine za sanaciju, rekonstrukciju, interpolaciju i izgradnju građevina	612.596	
3.	JAVNE ZELENE POVRŠINE - PARK	3.371	održavanje - uređenje
4.	JAVNE ZELENE POVRŠINE - ETNOLOŠKI PARK	4.913	uređenje
5.	ZAŠTITNE ZELENE POVRŠINE	3.771	uređenje
4.-5.	ukupno uređenje zelenih površina	12.055	
6.	ZAŠTITNE ZELENE POVRŠINE S POLJOPRIVREDNIM POTENCIJALOM	68.145	kultiviranje

br.	OBLICI KORIŠTENJA	m ²	način korištenja i uređenja površina
7.	OSTALO POLJOPRIVREDNO TLO, ŠUME I ŠUMSKO ZEMLIŠTE	2.440	kultiviranje
6.-7.	ukupno površine za kultiviranje	70.585	
8.	GMU-1 - GLAVNA MJESNA ULICA JAVNA CESTA - LOKALNA L58057	14.557	rekonstrukcija / u nadležnosti Županijske uprave za ceste
9.	GMU-2 - GLAVNA MJESNA ULICA JAVNA CESTA DRŽAVNA D-501 (/PLANIRANA LOKALNA CESTA)	2.645	rekonstrukcija / u nadležnosti Hrvatskih cesta
8.-9.	ukupno javne ceste	17.202	
10.	POSTOJEĆI PJEŠAČKI PUTOVI	9.836	održavanje i rekonstrukcija u nadležnosti grada
11.	NOVI PJEŠAČKI PUTOVI	571	izgradnja u nadležnosti grada
12.	NOVE PJEŠAČKE POVRŠINE	0	izgradnja u nadležnosti grada
13.	POSTOJEĆE NERAZVRSTANE CESTE - SABIRNE I OSTALE ULICE	43.770	održavanje i rekonstrukcija / u nadležnosti grada
14.	NOVE NERAZVRSTANE CESTE - SABIRNE I OSTALE ULICE	9.178	izgradnja / u nadležnosti grada
15.	POSTOJEĆI PJEŠAČKO KOLNI PRILAZI	9.979	održavanje i rekonstrukcija / u nadležnosti grada
16.	POSTOJEĆI PRIVOZI	4.301	održavanje i rekonstrukcija / u nadležnosti grada
17.	JAVNA PARKIRALIŠTA	1.891	izgradnja u nadležnosti grada
11.-18.	ukupno nerazvrstane ceste i druge prometne površine u nadležnosti grada	79.526	
18.	GROBLJE	7.656	održavanje i rekonstrukcija u nadležnosti grada
19.	JAVNA CISTERNA I KALCI		održavanje u nadležnosti grada
19.-20.	ukupno u obuhvatu plana	799.620	

3.4. PROMETNA I ULIČNA MREŽA

Na obuhvaćenom području se planira rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih prometnica u funkciji naselja, kojima bi se bitno poboljšalo postojeće stanje posebno u okolnostima kad se planira nova izgradnja znatnog opsega. Prometna mreža naselja povezuje se i nastavlja na prometne površine u kontaktnom prostoru.

Planiranu prometnu i uličnu mrežu naselja čine prometne površine, sukladno Prostornom planu uređenja grada Kraljevice, rangirane kao:

- **kolne površine:**

- javna cesta - postojeća državna cesta D501; Oštrovica (D3) - Meja - Križišće - Šmrika (D8), planovima više razine planirana kao lokalna cesta - u naselju ima funkciju glavne mjesne ulice (GMU-2)
- javna cesta - postojeća lokalna cesta L58057; Šmrika: D8 - D501 - u naselju ima funkciju glavne mjesne ulice (GMU-1)

- **pješačko - kolne površine:**

- ulice:
  - sabirne ulice - dvosmjerne (SU-1)
  - sabirne ulice - jednosmjerne (SU-1) →
  - ostale ulice - dvosmjerne (OU-1)
  - ostale ulice - jednosmjerne (OU-1) →
- pješačko - kolni prilazi
- privozi

- **pješačke površine:** - putovi i trgovi.

Duž javnih cesta i ulica se pješački i promet vozila odvijaju u zasebnim, fizički odvojenim trakama.

Pješačko-kolni prilazi i privozi su prometne površine bez odijeljenih prometnih traka kojima se odvija pješački promet i uz to, promet vozila.

Pješačke površine nastavljaju se na nogostupe ulica i pješački dodatno povezuju dijelove naselja među sobom te sa zaseocima i dijelovima naselja Šmrika koji su smješteni južno od postojeće državne ceste D8; GP Pasjak (gran.RS) Šapjane - Rijeka - Split - Dubrovnik.

Organizacija prometa u naselju planira se tako da se svim planiranim zonama osigura izravan kolni i pješački pristup na javnu prometnu mrežu. Kad do građevne čestice nije osiguran izravan pristup na planiranu prometnu površinu, ostvaruje se putem privoza.

Iznimno se pristup do građevne čestice poljoprivredne gospodarske građevine ili građevine kompatibilne namjene, koja se gradi na površini zaštitnih zelenih površina s poljoprivrednim potencijalom (ZP) dozvoljava osigurati površinom na kojoj je osnovano pravo služnosti prolaza.

Sve su prometne površine u naselju dio sustava javne prometne mreže, izuzev privoza koji se mogu uspostavljati i kao i prometne površine u vlasništvu jednog ili više vlasnika koji putem istog ostvaruju prilaz do građevne čestice.

Građevne čestice se na javnu prometnu mrežu priključuju neposredno, a iznimno posredno, putem privoza.

Nove građevine nije dozvoljeno graditi na građevnim česticama koje pristup ostvaruju preko površine na kojoj je osnovano pravo služnosti prolaza.

Planirana prometna mreža prikazana je kartografskim prikazom broj 2.1. *Prometna, ulična i komunalna infrastrukturna mreža - Prometna i ulična mreža*. Pored prikazanih, unutar površina druge namjene planira se mogućnost izgradnje odnosno uređenja prometnih površina: pješačkih i pješačko-kolnih, kao privoza i pješačko-kolnih prilaza te parkirališta.

Osnovni zahvati koji su potrebni za poboljšanje prometne mreže naselja uključuju slijedeće:

- duž državnih cesta D8 i D501 na dionici koja prolazi kroz, odnosno neposredno uz naselje i sportski centar Šmrika te uz njene zaseoke, od Šmrike odvojene cestom D8 (Plovančići, Bobuši, Grmani), i cestom D501 (Burići, Dvori) propisati najnižu brzinu odvijanja kolnog prometa, postaviti prometnu signalizaciju i izgraditi nogostupe,
- rekonstruirati raskrižja naseljskih ulica s državnim cestama, osigurati trake za lijeve i desne skretače, te pješačke prelaze,
- na raskrižju GMU-1 i D8 izvesti siguran prijelaz za pješake preko D8, semaforizirani ili denivelirani u odnosu na kolni promet, u funkciji pristupa autobusnim stajalištima i sportskom centru Šmrika,
- u kontinuitetu tradicijskih pješačkih putova, preko D8 izvesti pješačke prelaze i osigurati povezanost površine puta i nogostupa na D8 u istoj razini,
- duž lokalne ceste L58057 koja je glavna mjesna ulica GMU-1, izgraditi dvostrani nogostup i u zoni raskrižja, kao i na svim ostalim pješačkim prijelazima izvesti upuštene rubnjake ili rampe, izgraditi građevine oborinske odvodnje, te osigurati autobusnu stanicu u blizini groblja,
- prometnu mrežu u naselju rekonstruirati i dograditi na dijelu građevinskog zemljišta koje nema osiguran pristup cestovnom prometu, u skladu s ovim planom,
- u svrhu osiguranja pristupačnosti, u zoni raskrižja, kao i na svim ostalim pješačkim prijelazima izvesti upuštene rubnjake ili rampe,
- stajališta u funkciji javnoga gradskog prijevoza putnika te puteve do istih rekonstruirati na način da se osigura siguran pristup pješacima te zaštitu putnika od atmosferilija,
- manji pješački trg urediti ispred društvenog doma i ispred mjesne crkve gdje promet treba preusmjeri s istočne strane crkve i uz crkvu planirati parkirnu površinu,
- prilikom rekonstrukcije postojećih i gradnje novih prometnica izgraditi odvodnju oborinskih voda,
- postojeće pješačke puteve urediti, osigurati prohodnost te kontinuirano održavati, a tradicijske „progone“ zaštititi u cjelini kao i suhozide uz njih,
- u naselju osigurati dovoljan broj parkirališta javnog korištenja izgradnjom parkirališta i preregulacijom prometa duž ulica.

Zahvati na državnoj cesti D8 i na dijelu D501 koji se ne nalaze u obuhvatu plana utvrđuju se kao smjernice za planiranje šireg prostora, planom više razine.

Rekonstrukcija i izgradnja prometne mreže se planira fazno, a isto je tako dozvoljena fazna izgradnja svake pojedine prometnice, uz uvjet da u svakoj fazi zadovolji propisane uvjete. Slijepe prometnice, a u slučaju fazne izgradnje slijepe dionice, duže od 100 m trebaju završiti okretištem.

Unutar građevne čestice prometne namjene trebaju biti smješteni svi sastavni dijelovi građevine uključujući konstrukcije za savladavanje visinske razlike te objekte za odvodnju oborinskih voda kao i ostala komunalna infrastrukturna mreža. Faznu gradnju prometnica prati fazna gradnja komunalne i druge infrastrukture.

Visinska razlika između nivelete ulice i građevnih čestica stambene namjene savladava se obaveznom izgradnjom potpornog zida, a ne nasipa, kada je ulica iznad razine terena čestice, odnosno mogućom izvedbom usjeka bez potpornog zida kada je ulica ispod razine terena čestice.

Dozvoljava se usklađenje granice građevne čestice prema optimalnom tehničkom rješenju, unutar profila označenog na kartografskom prikazu 2.1. *Prometna, ulična i komunalna infrastrukturna mreža - Prometna i ulična mreža.*

Unutar površina javne prometne mreže se odnosi između kolnih, pješačkih i zelenih površina mogu projektom dokumentacijom korigirati u detalju ukoliko ne narušavaju planiranu organizaciju prometa i organizaciju drugih prostora, a u skladu s drugim odredbama Plana.

Projektna dokumentacija prometnica sadrži i sva rješenja planirane komunalne i druge infrastrukture, uključujući predviđane izvode za priključke duž regulacijskog pravca.

Projektna dokumentacija i dinamika realizacije pojedinih elemenata prometne, komunalne i druge infrastrukture moraju biti međusobno usklađeni.

Prometne površine planirane u obuhvatu plana, a izvan građevinskog područja naselja, dio su planirane prometne mreže naselja te se planiraju istih elemenata kao prometnice u naselju (OU-19, OU-20, SU-4, SU-7, pješačko-kolni prilazi) koje se na te prometnice nastavljaju ili na koje se proširuju.

Prometna infrastruktura koja je bitna za funkcioniranje prometnog sustava naselja, a nalazi se izvan obuhvata plana, prikazana je shematski i uključuje: prometnicu kojom se planirana sabirna ulica (SU-8) povezuje na glavnu mjesnu ulicu (GM-2), autobusna stajališta na državnoj cesti D8 i nogostupe duž državnih cesta koje prolaze između zaselaka naselja Šmrika te tradicijske pješačke putove.

minimalni tehnički uvjeti izgradnje prometnih površina

Tehnički elementi za gradnju prometne mreže utvrđuju se kako slijedi:

- glavna mjesna ulica oznake (GMU-1) i (GMU-2) prema posebnim uvjetima nadležnog javnopravnog tijela te prema slijedećem:
  - dvosmjerna ulica najmanje s po jednom trakom u svakom smjeru,
  - najmanja širina prometnog traka iznosi 2,75 m,
  - pješački nogostup se izvodi obostrano, iznimno jednostrano, a najmanja širina nogostupa iznosi 1,50 m,
  - na strani ulice koja nema nogostup izvodi se zaštitni pojas u širini od 0,50 m,
  - najveći uzdužni nagib iznosi 12%,
  - na svim razvrstanim prometnicama u naselju (državnim, županijskim i lokalnim) ograničiti brzinu na 50km/h.
- sabirna ulica oznake (SU) - dvosmjerna:
  - po jedan trak u svakom smjeru,
  - najmanja širina prometnog traka iznosi 2,75 m,
  - pješački nogostup se izvodi obostrano, iznimno jednostrano, a najmanja širina nogostupa iznosi 1,50 m,
  - na strani ulice koja nema nogostup izvodi se zaštitni pojas u širini od 0,50 m,
  - najveći uzdužni nagib iznosi 12%,
  - slijepa ulica dulja od 100 m na svom kraju mora imati okretište,
- sabirna ulica oznake (SU) - jednosmjerna:
  - najmanja širina prometnog traka iznosi 4,50 m,
  - pješački nogostup se izvodi jednostrano, a najmanja širina nogostupa iznosi 1,50 m,
  - na strani ulice koja nema nogostup izvodi se zaštitni pojas u širini od 0,50 m,
  - najveći uzdužni nagib iznosi 12%,
- ostala ulica oznake (OU) - dvosmjerna:
  - po jedan trak u svakom smjeru,
  - najmanja širina prometnog traka iznosi 2,75 m, iznimno 2,50 m,
  - pješački nogostup se izvodi najmanje jednostrano, a najmanja širina nogostupa iznosi 1,50 m,
  - na strani ulice koja nema nogostup izvodi se zaštitni pojas u širini od 0,50 m,
  - najveći uzdužni nagib iznosi 12%,
  - slijepa ulica dulja od 100m na svom kraju mora imati okretište,
- ostala ulica oznake (OU) - jednosmjerna:
  - najmanja širina prometnog traka iznosi 4,50 m,
  - pješački nogostup se izvodi najmanje jednostrano, a najmanja širina nogostupa iznosi 1,50 m,
  - na strani ulice koja nema nogostup izvodi se zaštitni pojas u širini od 0,50 m,

- najveći uzdužni nagib iznosi 12%,
- pješačko-kolni prilaz:
  - najmanja širina pješačko-kolnog prilaza po kome je planiran dvosmjerni promet iznosi 5,50 m,
  - najmanja širina pješačko-kolnog prilaza po kome je planiran jednosmjerni promet iznosi 4,50 m,
  - najveća duljina pješačko-kolnog prilaza je 200 m,
  - najveći uzdužni nagib iznosi 12%,
  - slijep pješačko - kolni prilaz dulji od 100 m na svom kraju mora imati okretište,
- privoz:
  - najmanja širina privoza iznosi 3,0 m,
  - najveća duljina privoza je 50,0 m,
  - najveći uzdužni nagib iznosi 12%,
- iznimno, na kraćim dionicama uzdužni nagib (za SU, OU, pješačko kolne prilaze i privoze) može biti i veći ako su zadovoljene mjere zaštite od požara,
- duljina prometne površine se mjeri između križanja s prometnom površinom višeg ili istog ranga ili od križanja do njenog kraja,
- na svim nerazvrstanim prometnicama u naselju ograničiti brzinu na 40km/ha na pješačko-kolnim prilazima i na privozima na 30km/ha.
- pješački putovi:
  - najmanja širina iznosi 1,5 m,
  - stubišta se izvode sukladno važećim propisima za osiguranje pristupačnosti osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti,
  - tradicijske pješačke putove se uređuje završnom površinom u kamenu (makadam, ploče, lomljeni kamen, stabilizirani drobljeni kamen, oblutak i sl.),
  - postojeće suhozide - gromače kojima je put ograničen potrebno je očuvati,
  - pješački putovi izvan građevinskog područja grade se sukladno obilježjima prostora,
- pješačka površina:
  - izvodi se sukladno važećim propisima za osiguranje pristupačnosti osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti,
  - uređuje se završnom površinom u kamenu (ploče, lomljeni kamen, stabilizirani drobljeni kamen i sl.), postavljanjem urbane i likovne opreme i sadnjom stabala,
- iznimno, kod rekonstrukcije već postojećih prometnih površina prethodno navedene širine mogu biti i manje ako položaj postojećih građevina onemogućava izvedbu prometne površine propisane širine,
- prilikom gradnje ili rekonstrukcije postojećih građevina potrebno je osigurati prostor za proširenje prometnice,
- ukoliko postojeći uvjeti na terenu ne dozvoljavaju mogućnost širenja u skladu sa prostornim planom, potrebno je smanjiti rang ceste, te po potrebi i mogućnosti promet organizirati kao jednosmjernan,
- pri rekonstrukciji ceste s uzdužnim nagibom <16%, a okolna izgradnja dozvoljava širenje potrebno je prometnicu proširiti u skladu s rangom i duljinom ceste,
- pri rekonstrukciji ceste s uzdužnim nagibom >16%, ukoliko postoji alternativni put, cestu prenamijeniti u pješački put.

Kolnička konstrukcija prometnih površina treba biti predviđena za opterećenja očekivanog prometa. Prometne površine i objekte potrebno je opremiti vertikalnom signalizacijom, elementima vizualnih komunikacija i ekološkom vanjskom rasvjetom.

Postojeće prometne površine koje ne udovoljavaju uvjetima iz plana dozvoljeno je rekonstruirati uz obvezu korekcije sukladno mogućnostima prostora.

promet u mirovanju

Parkirališni i garažni kapaciteti planiraju se unutar građevnih čestica građevina.

Potreban broj parkirališnih i garažnih mjesta ovisno o vrsti i namjeni prostora u građevinama određuje se prema slijedećoj tablici:

Namjena prostora u građevinama		Potreban broj parkirališnih ili garažnih mjesta
stanovanje	stambena i stambeno-poslovna građevina - po jednom stanu	1
	stambena građevina u zoni višeg standarda (S-VS) - po jednom stanu i na najviše 120 m ² GBP*	1,5
	višestambena građevina - po jednom stanu	1,5
dvorane i igrališta s gledalištima		na 10 sjedala po 3 mjesta
škole i predškolske ustanove		na jednu učionicu /odgojnu skupinu po 1 mjesto
Namjena prostora u građevinama gospodarske namjene		Potreban broj parkirališnih ili garažnih mjesta na 1000 m ² bruto-razvijene površine
poslovna namjena – servisni i skladišni sadržaji		4-8
trgovački sadržaji		20-40
uredi		10-20
drugi poslovni sadržaji		15
hotel, pansion i sl. prema posebnom propisu i ne manje od:		20-40

*Za stambene građevine u zoni višeg standarda (S-VS) potreban broj parkirališnih ili garažnih mjesta iznosi najmanje 1,5 mjesta po jednom stanu ali isto toliko je potrebno osigurati i za najviše 120 m² GBP, primjenjuje se izračun koji rezultira većim brojem potrebnih parkirališnih mjesta (što bi značilo da npr. za 1 stan GB površine veće od 120 m² treba osigurati najmanje 3 mjesta).

Javna parkirališta su planirana na slijedećim lokacijama:

- P1 - duž ostale ulice (OU-1),
- P2 - duž sabirne ulice (SU-6),
- P3 - na neizgrađenom i neuređenom prostoru uz zgradu javne i društvene namjene - višenamjenske (D6), Društvenog doma Šmrika, parkiralište je u funkciji doma i sadržaja centra naselja,
- P4 - u centru naselja u blizini škole, mjesne trgovine i kafića preregulacijom, uvođenjem jednosmjernog prometa na dijelu trase sabirne ulice (SU-1) - Modrčinski put, od postojeće škole do spoja na Burićevu ulicu, dok se druga traka prenamjenjuje za uzdužno parkiranje,
- P5 - uz ulicu Donje selo u blizini centra naselja,
- P6 - u blizini mjesne crkve,
- P7 - u blizini mjesnog groblja.

Parkirališta javnog korištenja su planirana na slijedećim lokacijama:

- Pr1 - na neizgrađenom i neuređenom prostoru uz postojeću zgradu područne škole, planiranu građevinu dječje ustanove,
- na lokacijama u centralnoj zoni naselja gdje su koncentrirani javni i društveni te poslovni sadržaji, na površinama građevnih čestica s navedenim sadržajima.

Pri određivanju parkirališnih potreba za građevine ili grupe građevina sa različitim sadržajima može se predvidjeti isto parkiralište za različite vrste i namjene, ako se koriste u različito vrijeme.

Radi zadovoljenja normativa o broju parkirališnih mjesta, parkiralište za potrebe građevine javne namjene ili javnog sadržaja, može se urediti u kontaktnoj zoni osnovne građevine, na površini druge namjene.

Za zaustavljanje i parkiranje osobnih vozila, kao javno parkiralište, može se odrediti dio površine kolnika pješačko-kolne prometne površine, kad njena širina to omogućava i kad se time ne ometa pristup vozilima hitne pomoći, vatrogascima i prolazima za pješake i invalide.

Garaže se grade u sklopu građevine osnovne namjene, u pravilu u sklopu suterena ili podruma građevine.

3.5. KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA

Zemljište u obuhvatu, planirano za građenje treba biti opremljeno komunalnom i drugom infrastrukturom.

Gradnju instalacija, objekata i uređaja komunalne i druge infrastrukture treba izvesti u skladu s tehničkim uvjetima i kartografskim prikazima plana, broj 2.2. - 2.5. *Prometna, ulična i komunalna infrastrukturna mreža.*

Horizontalni i vertikalni razmaci i križanja pojedinih instalacija trebaju se izvesti u skladu s važećim tehničkim propisima.

Trase mreža treba, gdje god je moguće, voditi javnim površinama. U projektiranju i realizaciji instalacija, objekata i uređaja komunalne infrastrukture, dopuštena su manja odstupanja unutar planiranih prometnih površina, ukoliko ne narušavaju uvjete korištenja javnih prometnih površina i građevnih čestica.

3.5.1. Vodoopskrba

Vodoopskrbna mreža planira se za opskrbu sadržaja u području obuhvata sanitarnom i vodom protupožarne zaštite.

Vodoopskrba će se osigurati iz postojeće vodoopskrbne mreže. Planirani cjevovodi spojiti će se na postojeće, čija je vodoopskrba osigurana iz postojeće vodospreme Šmrika 1500 m³ (s kotama vodnog lica 240/285 m nm).

Na području naselja se planira rekonstrukcija postojeće vodoopskrbne mreže prema potrebama i izgradnja nove, na dijelovima naselja gdje ista nije izgrađena, u pravilu polaganjem u trupu novoplaniranih prometnica.

Za potrebe protupožarne zaštite potrebno je ugraditi hidrante u skladu s posebnim propisom.

Vodoopskrbnu mrežu i mjesto priključka novih građevina na istu potrebno je izvesti sukladno odredbama Plana i kartografskom prikazu broj 2.2. *Prometna, ulična i komunalna infrastrukturna mreža - vodoopskrba.* Trase prikazane u grafičkom dijelu plana su načelne. Iste se mogu prilagođavati prema terenskim prilikama faznosti gradnje, imovinsko pravnim uvjetima, te ostalim uvjetima gradnje.

Prilikom projektiranja dijelova mreže za opskrbu pitkom vodom potrebno je izraditi detaljnu hidrauličnu analizu te proračunom dokazati potrebne količine sanitarne – potrošne i protupožarne vode planiranih sadržaja te na osnovu toga dimenzionirati cjevovode. Položaj planiranih hidranata, te profili cijevi su načelni i mogu se mijenjati prilikom izrade detaljnije projektne dokumentacije.

Cijevi će se polagati u kanal, na prosječnoj dubini nivelete od 100 -120 cm, a ovisno o prilikama na terenu, na za to pripremljenu posteljicu, minimalne debljine 10 cm. Iznad tjemena, cijevi se zatrpavaju pijeskom, a ostatak rova ispunjava nabijenim materijalom iz iskopa (max zrno 10 cm).

Vodovodne armature i fazoni smještaju se u okna s poklopcem veličine 600 x 600 mm i odgovarajuće nosivosti, ovisno o kategoriji / vrsti prometnice.

Kod polaganja cjevovoda vodoopskrbe paralelno s ostalim instalacijama ili kod križanja trebaju se poštivati tehnički uvjeti o međusobnoj udaljenosti pojedinih instalacija, te načinu izvedbe i zaštiti križanja.

Najmanji dozvoljeni nadsloj nasipa iznad tjemena cjevovoda iznosi 0,8 m, preporuka je 1,0 m, a horizontalni razmak od kanalizacije 0,5 m, odnosno u skladu s posebnim uvjetima Ministarstva zdravstva, Uprave za sanitarnu inspekciju.

proračun planirane potrošnje vode u naselju

Predviđene količine su okvirne, uključuju sadržaje planirane u naselju, te se pri realizaciji određuju prema stvarnom programu, sukladno uvjetima iz UPU-a.

Norma potrošnje stanovnika iznosi približno 250 - 300 l/stanovniku/dan.

VRSTA POTROŠAČA	PLANIRANI OKVIRNI BROJ POTROŠAČA	MAX. DNEVNA POTROŠNJA (l/dan/potrošač)	UKUPNA MAX. DNEVNA POTR. (l/dan)
stalno stanovništvo	1.300	250	325.000
povremeni stanovnici	600	300	180.000
područna (osnovna) škola	100	50	5.000
predškolska ustanova (dječji vrtić i jaslice)	120	50	6.000
kulturno-zabavno-rekreacijski sadržaji	300	40	12.000
restorani (obroci)	600	40	24.000
kafe barovi (obroci)	1.000	10	10.000
turistička noćenja	600	300	18.000
obrta i poslovne djelatnosti	100	100	10.000
trgov., usluž. i ostale društ. djel.	200	40	8.000
groblje	7.660,0 m ²	1,0 l/m ²	7.660
auto-praonica	16 automobila	200 l/automobilu	3.200
pranje ulica i trgova (centar)	1,5 ha	1,5 l/m ²	22.500
okućnice, vrtovi, javn. zel. pov.	20,0 ha	1,5 l/m ²	30.000
3.5.2. UKUPNO			823.360

$$Q_{\max,h} = (Q_{dn} * K_h) / (T * 3600)$$

$Q_{\max,h}$ maksimalna satna potrošnja

Q_{dn} dnevna protoka

K_h koeficijent satne neravnomjernosti

T broj sati rada

$$Q_{\max,h} = (823.360,00 * 1,80 * 2,30) / (24 * 3600)$$

$$= 39,45 \text{ l/s}$$

Potreba za protupožarnom vodom iznosi:

$$Q_{\text{požar}} = 10,0 \text{ l/s}$$

UKUPNO: sanitarna potrošnja + protupožarna

$$Q_{\max,h} = 39,45 + 10,00 =$$

$$= 49,45 \text{ l/s}$$

DOVODNI CJEVOVOD:

PROFIL DN 200

$$v = 1,57 \text{ m/s}$$

$$\lambda = 0,0196$$

$$l = 107,1 \%$$

Minimalni promjer za dovodni cjevovod, od vodospreme do spoja na vodoopskrbnu mrežu unutar naselja, iznosi DN200 mm.

3.5.3.3.5.2.

Odvodnja otpadnih voda

Odvodnja otpadnih voda područja obuhvata ovog plana planira se sukladno važećoj Odluci o odvodnji i pročišćavanju otpadnih voda na području Grada Kraljevice.

U skladu s planovima više razine, predviđa se izgradnja razdjelnog sustava odvodnje, što znači da će se sanitarne otpadne vode rješavati sustavom odvodnje, a oborinske vode zasebno prema lokalnim uvjetima.

Područje obuhvata proteže se izvan zone sanitarne zaštite prema odredbama Odluke o zaštiti izvorišta vode za piće u slivu izvora u gradu Rijeci i sliva izvora u Bakarskom zaljevu.

Odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda i mjesto priključka novih građevina na istu potrebno je izvesti sukladno odredbama Plana i kartografskom prikazu broj 2.3. *Prometna, ulična i komunalna infrastrukturna mreža - odvodnja*, te sukladno važećim propisima koji uređuju područje upravljanja vodama i odlukama regionalne i lokalne samouprave koje uređuju zaštitu izvorišta vode za piće i odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda.

Odvodnja otpadnih voda rješava se:

- planiranim javni sustavom prikupljanja i pročišćavanja sanitarnih otpadnih voda,
- do izgradnje javnog sustava planira se individualnim sustavima prikupljanja i pročišćavanja otpadnih voda,
- individualnim sustavima prikupljanja i pročišćavanja tehnoloških otpadnih voda,
- javnim sustavom zbrinjavanja oborinskih voda s javnih prometnih površina,
- individualnim sustavom zbrinjavanja oborinskih voda na građevnim česticama.

Kanalizacijsku mrežu razdjelnog sustava odvodnje potrebno je smještati u središnjem dijelu kolnika na međusobnom razmaku 0,5 m i s najmanjim nadslojem nasipa iznad tjemena cjevovoda 1,2 m.

Prilikom izgradnje kanalizacijske mreže predviđa se korištenje cijevi od odgovarajućih materijala, najmanjeg promjera 250 mm. Promjer cijevi će se definirati kroz hidraulički proračun u projektnoj dokumentaciji.

Predviđene cijevi odvodnje sanitarne i oborinske otpadne vode postavljaju se u iskopani kanal na pješčanu posteljicu debljine 10 cm. Nakon postave cijevi iste se zatrpavaju pijeskom u debljini od 30 cm. Preostali dio rova do kolničke konstrukcije zatrpava se materijalom iz iskopa (max. zrno 10 cm). Na svim mjestima promjene nivelete u horizontalnom smislu, na lomovima preko 15°, te na lomovima u vertikalnom smislu, kao i na priključcima potrebno je je predvidjeti kanalizacijska revizijska okna, na razmaku ne većem od 120 metara.

Odvodnja sanitarnih otpadnih voda

Prema PPUG Kraljevice predmetno područje nalazi se unutar ZONE 1, tj. unutar područja obuhvata Aglomeracije Kraljevica na kojem je planirana izgradnja javnog sustava prikupljanja i pročišćavanja otpadnih voda na UPOV-u Kraljevica.

Otpadne vode planiraju se ispuštati u sustav javne odvodnje, odvesti na centralni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda UPOV „Kraljevica“ te pročišćene otpadne vode ispustiti u more.

Javni sustav prikupljanja i pročišćavanja otpadnih voda čine vodne građevine za javnu odvodnju kojima se prikupljaju i odvođe sanitarne otpadne vode do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, odnosno do mjesta ispuštanja u prijemnik, zajedno s pripadajućim uređajima, objektima i opremom, koji čine tehničku, odnosno tehnološku cjelinu, a služe za zaštitu voda i tla od onečišćenja.

Planira se priključivanje građevina na javni sustav odvodnje otpadnih voda.

Do izgradnje javnog sustava, te u slučaju nemogućnosti izravnog priključenja na isti, dozvoljava se priključivanje na izdvojeni / interni sustav odvodnje, koji može biti nepropusna sabirna jama, septička jama ili taložnica odnosno odgovarajući uređaj za pročišćavanje otpadnih voda, s ispustom (biološki uređaj...).

Za građevinu do 10 ES unutar ZOP-a dozvoljava se priključivanje na nepropusnu sabirnu jamu, a izvan ZOP-a na septičku jamu, koje odgovaraju slijedećem:

- nepropusna sabirna jama - bez izljeva, u skladu sa sanitarno-tehničkim i higijenskim uvjetima, zakonskim propisima i standardima, koja mora biti pristupačna vozilima radi povremenog pražnjenja i održavanja, a služi za prikupljanje sanitarnih i tehnoloških otpadnih voda,
- septička jama ili taložnica - građevina za prikupljanje sanitarnih otpadnih voda i biorazgradivih tehnoloških otpadnih voda, s vodonepropusnim stjenkama i dnom, koja se sastoji od više komora u funkciji taložnice i preljeva nakon čega se tako pročišćene otpadne vode upuštaju u prijemnik, može se graditi pod uvjetom da se pražnjenje vozilima za odvoz otpadnih voda može obavljati bez teškoća, mora biti vodonepropusna, zatvorena i odgovarajućeg kapaciteta, te treba udovoljavati sanitarno tehničkim i higijenskim uvjetima i drugim posebnim propisima.

Uređaj za pročišćavanje sanitarnih otpadnih voda mora imati osiguran kolni prilaz na udaljenosti koja omogućava održavanje, čišćenje i po potrebi pražnjenje istog.

Individualni sustav prikupljanja i pročišćavanja otpadnih voda koji je spojen na sustav javne odvodnje preko kanalizacijskog priključka čine kanalizacijski vodovi sa ili bez građevina za pročišćavanje otpadnih voda, crpne stanice i druge slične građevine za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda iz građevina i drugih nekretnina u kojima nastaju otpadne vode, do kanalizacijskog priključka na sustav javne odvodnje.

Ako sustav interne odvodnje nije spojen na sustav javne odvodnje, sustav interne odvodnje čine kanalizacijski vodovi, crpne stanice i druge slične građevine za prikupljanje i odvodnju otpadnih voda iz građevina i drugih nekretnina u kojima nastaju otpadne vode, septičke ili sabirne jame, odnosno odgovarajući uređaj za pročišćavanje otpadnih voda s ispusnom i upojnom građevinom.

Sve otpadne vode je prije ispuštanja u sustav javne odvodnje obvezno pročititi do potrebne kvalitete.

Nakon izgradnje javnog sustava, individualni sustav je potrebno spojiti na isti što podrazumijeva da mreža javne odvodnje otpadnih voda i individualni uređaji moraju biti tako projektirani da omoguće jednostavno priključivanje individualnog na javni sustav. pri tome je obaveza vlasnika građevine da o svom trošku izvrši prespajanje s privremenog rješenja na sustav javne odvodnje. Ukoliko neka od građevina ne može ostvariti gravitacijski priključak potrebno je izgraditi internu crpnu stanicu, koja je u vlasništvu vlasnika građevine i istu je dužan izgraditi i održavati.

Kod izgradnje javnog sustava, planira se gdje god je to moguće izvesti gravitacijske kolektore, koji se smještaju u javnim prometnim površinama i zaštitnim pojasevima, a samo izuzetno gdje to diktira konfiguracija terena vode se i drugim površinama.

Na mjestima gdje zbog konfiguracije terena nije moguće izvesti gravitacijski spoj planira se izgradnja crpnih stanica.

Detaljnijom razradom, pri izradi projektne dokumentacije, dozvoljava se usklađenje planiranog sustava javne odvodnje sa stanjem na terenu i drugim uvjetima u cilju ostvarenja optimalnog tehničkog rješenja usklađenog s rješenjem cjelovitog sustava.

Planom je predviđeno da se mreža javne sanitarne odvodnje spoji na sanitarni kolektor planiran na južnom rubu naselja, koji u nastavku vodi preko D-8 i duž ceste za Bobuše te dalje do UPOV-a Kraljevica, kako je određeno PPUG Kraljevice.

proračun količine sanitarne otpadne vode u naselju

Predviđene količine sanitarne otpadne vode su okvirne, uključuju sadržaje planirane u naselju, te se pri realizaciji određuju prema stvarnom programu, sukladno uvjetima iz UPU-a.

VRSTA KORISNIKA	PLANIRANI OKVIRNI BROJ KORISNIKA	MAX. DNEVNA KOLIČINA (l/dan/korisniku)	UKUPNA MAX. DNEVNA KOLIČINA (l/dan)
stalno stanovništvo	1.300	250	325.000
povremeni stanovnici	600	300	180.000

VRSTA KORISNIKA	PLANIRANI OKVIRNI BROJ KORISNIKA	MAX. DNEVNA KOLIČINA (l/dan/korisniku)	UKUPNA MAX. DNEVNA KOLIČINA (l/dan)
područna (osnovna) škola	100	50	5.000
predškolska ustanova (dječji vrtić i jaslice)	120	50	6.000
kulturno-zabavno-rekreacijski sadržaji	300	40	12.000
restorani (obroci)	600	40	24.000
kafe barovi (obroci)	1.000	10	10.000
turistička noćenja	600	300	180.000
obrta i poslovne djelatnosti	100	100	10.000
trgov., usluž. i ostale društ. djel.	200	40	8.000
groblje	7.660,0m ²	1,0 l/m ²	7.660
auto-praonica	16 automobila	200 l/automobilu	3.200

$$Q_{max,h} = (Q_{dn} * K_h) / (T * 3600)$$

$Q_{max,h}$ maksimalno satno opterećenje mreže

Q_{dn} dnevna protoka

K_h koeficijent satne neravnomjernosti

T broj sati rada

Sanitarna otpadna voda:

$$Q_{max,h} = (770.860,00 * 1,80 * 2,30) / (24 * 3600)$$

$$= 36,94 \text{ l/s}$$

Strane vode 30%:

$$Q_{uk} = 48,02 \text{ l/s}$$

$$I_{min} = 1,5\%$$

Minimalni profil: 250 mm

$$Q_{pp} = 81,70 \text{ l/s}$$

$$V_{pp} = 1,66 \text{ m/s}$$

$$V_{st} = 0,91 \text{ m/s}$$

Količina se povećava za 30% tuđih voda, tako da glavni odvodni cjevovod treba dimenzionirati na $Q = 2,80 \text{ l/s}$.

Minimalni promjer za glavni odvodni cjevovod iznosi $\varnothing 250$.

Odvodnja oborinskih otpadnih voda

Oborinske otpadne vode planira se zbrinjavati lokalno, upuštanjem čistih ili pročišćenih oborinskih voda u teren putem upojnih građevina.

Sustav oborinske odvodnje čine cjevovodi, zatvoreni ili otvoreni kanali, slivnici i druge građevine kojima se oborinske vode prikupljaju, pročišćavaju i ispuštaju u prijemnik.

U sustav oborinske odvodnje nije dozvoljeno ispuštati sanitarne, tehnološke i druge onečišćene otpadne vode.

Onečišćene oborinske otpadne vode s prometnih, parkirnih i manipulativnih površina s nepropusnom završnom obradom potrebno je upustiti u zajednički ili individualni sustav oborinske odvodnje gdje se pročišćavaju na separatoru naftnih derivata i ulja i pročišćene upuštaju u tlo. Iznimno, pročišćavanje na separatoru ulja nije obvezno za površine manje od 400 m² (ekvivalent 15 parkirnih mjesta).

Čiste oborinske vode s krovova građevina i uređenih okućnica potrebno je prikupljati i zbrinjavati unutar površine čestice, korištenjem upojnih građevina bez prethodnog pročišćavanja. Iznimno, kod potpuno izgrađenih građevnih čestica, kod kojih je postojeći $kig=1$ ili radi drugih nemogućnosti odvodnje, čiste oborinske vode je dozvoljeno zbrinuti na kontaktnoj površini uz suglasnost vlasnika ili upuštati u javni sustav, prema uvjetima javnopravnog tijela koje upravlja javnom građevinom za odvodnju.

Kod ispuštanja pročišćenih voda potrebno je voditi računa da se ne izazovu erozijski procesi te se preporučuje koristiti manje upojne građevine i raspršenu odvodnju.

Planira se mogućnost upotrebe oborinske vode za potrebe korisnika preko sustava skupljanja čistih oborinskih voda.

Kod dimenzioniranja objekata oborinske odvodnje (kanali, odmašćivači i upojni bunari) je potrebno poznavati slijedeće parametre:

- F (ha).....slivna površina
- ψ .....koeficijent otjecanja
- q_i (l/s/ha).....mjerodavni intenzitet 20 min pljuska dobiven iz ITP krivulja, obradom podataka najbliže ombrografske stanice

$$Q_{\max} = F \times \psi \times q_i \text{ (l/s)}$$

Obzirom na nedostatak podataka za Grad Kraljevicu, korišteni su oni s ombrografske stanice Rijeka (1.958 – 1.998) dati u “Studiji kanalizacijskih sustava riječkog područja”, a novelirani za izradu “Idejnog projekta uređenja Škurinjskog potoka” (Građ. fakultet Rijeka – 2002. god.).

Numeričke vrijednosti noveliranih ITP – krivulja:

VRIJEME	POVRATNI PERIOD					
	2 god	5 god	10 god	20 god	50 god	100 god
10 min	335,6	384,9	411,4	424,8	457,5	465,8
20 min	245,1	265,1	296,6	322,4	367,0	390,8
30 min	192,4	213,1	245,0	274,3	322,6	352,8
40 min	158,6	182,6	213,9	244,6	294,4	328,1
50 min	135,2	161,9	192,5	223,8	274,2	310,1
60 min	118,0	146,8	176,6	208,2	258,8	296,1

Koeficijent otjecanja Ψ je za različite mjesne uvjete različit, ovisno o površini s koje se oborine odvede, odnosno o tipu izgrađenosti, zelenim površinama itd.

Za asfaltirane površine prometnica i servisno-opkrbnih dvorišta, s kojih će se odvoditi oborinske vode, moguće je dati jedinstveni koeficijent otjecanja veličine 0,85 – 0,95, s time da je pripadajuća površina ona stvarna s koje se oborine odvede. Za veća područja je srednji koeficijent Ψ_{sr} :

0,7 – 0,9 ..... gusta stambena izgradnja

0,5 – 0,7 ..... gusta izgradnja obiteljskih kuća

0,25 – 0,5 ..... rijetka izgradnja obiteljskih kuća

Uređaj za separaciju masti i ulja se dimenzionira na površinski sloj ukupnog dotoka (25 – 30 %), koji donosi zagađenje a ostali se dio by-passom direktno odvodi u upojni bunar.

3.5.4.3.5.3.

Elektroopskrba

Napajanje obuhvaćenog područja osigurano je na 20 kV naponskom nivou iz TS 35/20 kV Kraljevica, koja je smještena izvan granica plana. Kapacitet ove napojne TS iznosi 2x8 MVA. Vršno opterećenje TS 35/20 kV 35/20 iznosi cca 6,5 MW što znači da trafostanica ima rezervnog kapaciteta za cijelo konzumno područje koje napaja.

Očekivano neistovremeno vršno opterećenje za postojeće i planirane kupce, kategorije kućanstvo i poduzetništvo, procjenjuje se na cca 3800 kW (postojeći kupci cca 2000 kW, a 1800 kW ovim planom novo predviđeni kupci). Uz odabir faktora istovremenog opterećenja od 0,5 očekivano vršno opterećenje zone očekuje se na nivou 1900 kW.

Ovisno o potrebama budućih kupaca i povećanim potrebama sadašnjih kupaca dograđivat će se i elektrodistributivna mreža.

Unutar granica obuhvata ovog plana potrebno je izgraditi dvije nove trafostanice 20/0,4 kV. Lokacije ovih trafostanica s priključnim 20 kV kabelima prikazane su na kartografskom prilogu broj 2.4. *Prometna, ulična i komunalna infrastrukturna mreža - Elektroopskrba*. Mikro lokacije trafostanice 20/0,4 kV odredit će se kroz projektnu dokumentaciju, nakon rješavanja imovinsko - pravnih odnosa. Dozvoljene su alternativne lokacije trafostanica u okviru površina odgovarajuće namjene.

Planirana trafostanica gradit će se kao slobodno stojeća građevina, dimenzija 4x2 m, na zasebnoj građevnoj čestici, na način da je udaljena minimalno 2,0 m od regulacijskog pravca te 1,0 m od ostalih granica građevne čestice. Kapacitet trafostanice odredit će se u toku izrade projektne dokumentacije.

Trafostanice moraju imati osiguran trajni pješачki pristup i pristup vozilom za slučaj zamjene - popravka opreme.

Kod oblikovanja trafostanice, primijenjeni arhitektonski izraz treba pratiti suvremena načela u oblikovanju arhitektonskih elemenata i odabiru građevnih materijala, te na taj način postići harmoničan odnos s tradicijom, okolnim prostorom i uklapanje u okolni krajolik.

Uređenjem građevne čestice trafostanice potrebno je omogućiti nužni pristup u skladu s tehnološkim zahtjevima održavanja sa strane regulacijskog pravca, koji se popločuje propusnim materijalom. Preostale površine građevne čestice se ozelenjuju upotrebom autohtonih biljnih vrsta.

Planirane trafostanice 20/0,4 kV interpolirati će se u srednjenaponsku mrežu s 20 kV podzemnim kabelima.

Vodovi 20 kV naponskog nivoa izvoditi će se, gdje je to moguće, u sklopu izgradnje ostale komunalne infrastrukture (ceste, vodoopskrba...) po trasama koje su načelno prikazane na kartografskom prikazu broj 2.4. *Prometna, ulična i komunalna infrastrukturna mreža - Elektroopskrba*. Zbog povećanja sigurnosti u napajanju, buduću 20 kV mrežu treba razvijati na način da se trafostanicama omogući dvostrano napajanje. Moguća odstupanja trasa biti će obrazložena kroz projektnu dokumentaciju, a točne trase odredit će se po određivanju mikro lokacije trafostanice.

Nova niskonaponska mreža unutar granica obuhvata plana izvodit će se podzemnim kabelima, ili kao nadzemna na betonskim ili Fe stupovima s izoliranim kabelskim vodičima.

3.5.5.3.5.4.

Javna rasvjeta

Javna rasvjeta planira se duž svih javnih prometnih površina unutar obuhvata Plana. Razvijati će se u sklopu sadašnje i buduće nadzemne niskonaponske mreže, odnosno kao samostalna na zasebnim metalnim stupovima povezanim podzemnim kabelima. U dijelu gdje će se izvoditi kao samostalna, trase će se kad god je to moguće izvoditi u zajedničkim kanalima s distributivnom mrežom 20 kV i 0,4 naponskog nivoa.

Napajanje i upravljanje, tip stupova i njihov razmještaj u prostoru, odabir armatura i sijalica i traženi nivo osvjetljenosti definirati će se projektnom dokumentacijom.

Planira se ekološka rasvjeta, tj. sustav uređaja projektiranih na propisani način tako da omogućavaju najviše standarde zaštite okoliša i najviše sigurnosne standarde, uz upotrebu ekološki prihvatljivih i zasjenjenih svjetiljki s ciljem zaštite vrsta biljnog i životinjskog svijeta i njihovih staništa.

3.5.6.3.5. ....

Plinoopskrba

U naselju Šmrika se planira rekonstrukcija i dogradnja mreže lokalnih plinovoda u funkciji opskrbe ekološki prihvatljivim energentom za planirane građevine i sadržaje.

Mrežu plinoopskrbe i mjesto priključka građevina na istu potrebno je izvesti sukladno odredbama Plana i kartografskom prikazu broj 2.5. *Prometna, ulična i komunalna infrastrukturna mreža - Plinoopskrba*, te sukladno važećim propisima koji uređuju to područje.

Mreža plinovoda polaže se u sklopu površina osnovne mreže prometnica, u pješčanoj posteljici na dubini min 0,8 m i na razmaku najmanje 1 m od ostalih komunalnih instalacija.

Plinovod će se izvoditi iz PEHD 100 - SDR11 cijevi koje moraju imati izjavu o sukladnosti s hrvatskim normama i koje se odnose na plinoopskrbnu mrežu..

Dimenzija plinovoda na ulazu na područje obuhvata plana je PEHD PE100 d110 SDR 11 S5.

Kao podloga za dimenzioniranje i proračun plinske mreže za energetske potrebe planiranih građevina koristite se podacima o planiranom broju stanova na obuhvaćenom području:

Tabela 1. : procjena potrošnje plina na obuhvaćenom području

	Područje	ukupno stanova	m ³ /h/stan	faktor istovremenosti	m ³ /h
1.	Kovačići (Pregraje)	33,25	3,4	0,2	22,61
2.	Gornje selo (Vrtače, Umejčina)	155,61	3,4	0,2	105,8148
3.	Buričeva	232,75	3,4	0,2	158,27
4.	Turinovo (Čabrijansko, Juričevo, Tadejevo, Buričev kantun)	67,83	3,4	0,2	46,1244
5.	Buričev kantun	29,26	3,4	0,2	19,8968
6.	Burići	30,59	3,4	0,2	20,8012
7.	Dvori	21,28	3,4	0,2	14,4704
8.	Ravnice (Lukanovo, Buričeva, Gaj)	30,59	3,4	0,2	20,8012
9.1.	Hrustina (Njivine)	63,84	3,4	0,2	43,4112
9.2	Hrustina	49,21	3,4	0,2	33,4628
10.	Dolnje selo	259,35	3,4	0,2	176,358
11.	Putretin (Jurečeva sela)	30,59	3,4	0,2	20,8012
		1004,15			682,822

Uz faktor istovremenosti priključaka, te uz potrebe za plinom za javne i društvene namjene koja se procjenjuje na 40 m³/h, vršni protok plina u naselju Šmrika iznosi 723 m³/h.

3.5.7.3.5.6. ....

Elektronička komunikacijska infrastruktura

Planom je predviđena izgradnja nove infrastrukture za elektroničke komunikacije i povezane opreme unutar površina postojećih i planiranih ulica. Izgradnja nove elektroničke komunikacijske infrastrukture u vidu distributivne kabelaške kanalizacije svojom strukturom, kvalitetom i kapacitetom treba omogućiti kvalitetan priključak na svjetlovodnu pristupnu mrežu (FTTH) kao standardno rješenje.

Realizacija Plana pa tako i izgradnja elektroničke komunikacijske infrastrukture planira se fazno, a pružanje usluge uvjetovano je ostvarenjem optičke veze od korisnika (FTTH) do priključne točke, odnosno do završne točke svjetlovodne pristupne mreže. U koliko navedeni uvjeti nisu osigurani, pružanje usluge moguće je realizirati korištenjem postojeće komunikacijske mreže, uporabom postojećih bakrenih kabela, kao privremenog rješenja.

Novu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu treba graditi kao distributivnu kabelašku kanalizaciju, koja svojom strukturom, kvalitetom i kapacitetom omogućuje uvlačenje i spajanje kabela, zatim smještaj kabelaške opreme, a sve u interesu kvalitetnog pružanja širokopojsnih usluga od govorne, prijenos podataka, brzi pristup internetu, IPTV, video prijenos ...itd. Nove kabele i kabelašku opremu treba isključivo prihvatiti i graditi kao modernu svjetlovodnu pristupnu mrežu, građenu sa svjetlovodnim kabelima i pripadajućom opremom.

Smještaj i koncentracija elektroničke komunikacijske mreže (komutacijska oprema) kao i završnu točku svjetlovodne pristupne mreže potrebno je zadržati u postojećem prostoru. U kartografskom prikazu označeno simbolom TC – telefonska centrala.

Distributivnu kabelašku kanalizaciju, duž cijelog obuhvaćenog područja, projektirati i predvidjeti u pravilu u nogostupu ili zelenom pojasu budućih prometnica, te u drugim javnim površinama, kad god je to moguće.

Uvjetovano optimalnim troškovima ulaganja, gdje god je moguće, poticati i omogućiti gradnju zajedničke integrirane infrastrukture i to već u fazi projektiranja. Usklađenjem projektnih rješenja treba projektirati distributivnu kabelašku kanalizaciju s utvrđenim mjestom priključka prema postojećim i novim građevinama, postavljanjem kabelaških zdenaca, kao i postavljanje zdenaca na početku i kraju zahvata radi ekonomičnosti daljnje gradnje.

Integriranu infrastrukturu treba svakako graditi unutar građevinske parcele koju izvodi investitor, od priključnog ormarića u/na građevini do regulacijskog pravca, gdje ista završava u priključnom ormariću podzemno ili nadzemno, ovisno o mjestu i načinu priključka. Način priključka uređuje se ugovorno s operatorom, pružateljem komunikacijskih usluga.

Unutar građevine, smještaj opreme i instalacija kod krajnjeg korisnika, mora biti prilagođen mreži velikih brzina i omogućiti njihovo postavljanje.

Jedan od osnovnih konstruktivnih elemenata kabelaške kanalizacije jesu cijevi, predviđa korištenje PEHD cijevi promjera $\varnothing$ 50 mm i cijevi manjeg promjera, minimalne čvrstoće 8 bara. U glavnim trasama treba postaviti najmanje četiri (4) cijevi PEHD promjera $\varnothing$ 50 mm. U građevinskim zonama poslovne namjene postaviti najmanje šest (6) cijevi PEHD promjera $\varnothing$ 50 mm. Za priključak objekta na komunikacijsku mrežu, ovisno o sadržaju i namjeni, od kabelaškog zdenca do priključnog ormarića na/u građevini, potrebno je ugraditi PEHD cijev promjera $\varnothing$ 50 mm ili cijevi manjeg promjera, minimalne čvrstoće 8 bara. Radi zauzimanja što manjeg prostora, a ovisno o potrebama, u pojedinim dionicama kabelaške kanalizacije treba koristiti mikrocijevi, i mikrocijevnu strukturu.

Drugi osnovni element kabelaške kanalizacije su kabelaški zdenci koji omogućuju ekonomično korištenje cijevi, izradu spojnica na kabelima, smještaj rezervne duljine kabela, a po potrebi i smještaj ostale kabelaške opreme.

Osim na mjestima izrade i smještaja spojnica kabelaški zdenci se ugrađuju na lomovima trasa, na prijelazu preko prometnica, te na mjestima priključaka građevine,

Planiraju se kao tipski montažni betonski zdenci, adekvatno pripremljeni za montažu na predviđenoj lokaciji iz prethodno proizvedenih elemenata.

Izbor dimenzije kablenskog zdenca ovisi o broju cijevi koji završavaju u zdenцу, broju i vrsti kabela koji se planiraju uvući kroz zdenac, te o broju i dimenzijama kablenskih spojnica koje će biti smještene u određenom kablenskom zdenцу.

Zdenci kablenske kanalizacije i poklopci na njima, kao integralna cjelina moraju zadovoljiti uvjete nosivosti, od 125 kN na pješačkim i slobodnim površinama, te od 400 kN na kolnim i ostalim voznim površinama.

Dovršenjem gradnje distributivne kablenske kanalizacije steći će se uvjeti za uvlačenje svjetlovodnih kabela i postavljanje ostale povezane opreme te priključenje korisnika na novoplaniranu svjetlovodnu pristupnu mrežu.

Svjetlovodna pristupna mreža planira se kao standardno rješenje. Njenom izgradnjom se napušta postojeća bakrena mreža, čiji elementi su velikim dijelom direktno položeni u zemlju a priključci izvedeni nadzemno. U prelaznom razdoblju u funkciji su aktivne i jedna i druga komunikacijska mreža.

Prilikom projektiranja i gradnje građevine, obveza investitora je projektirati i izgraditi pristupni segment distributivne kablenske kanalizacije od kablenskog zdenca, smještenog na glavnoj trasi komunikacijske infrastrukture, do građevine, odnosno do ormarića na građevnoj čestici. U tom segmentu treba ugraditi cijevi (PEHD) primjereno namjeni objekta a prema projektnom rješenju.

Telekomunikacijska oprema se smješta na javnim površinama na način da ne ometa kolni i pješački promet i ne narušava integritet javne površine.

Pri projektiranju i izgradnji komunikacijske mreže dozvoljava se upotreba materijala koji su atestirani za izgradnju komunikacijske mreže a sve u skladu i uputama koje je izdala i prihvatila regulatorna agencija HAKOM.

Pokretne telekomunikacije

Prema Objedinjenom planu razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture za pružanje komunikacijskih usluga putem elektromagnetskih valova, bez korištenja vodova, u blizini područja obuhvaćenog ovim planom nalazi se postojeći samostojeći antenski stup s baznom stanicom i antenskim sustavom, te je područje obuhvaćeno pripadajućom elektroničkom komunikacijskom zonom.

U cilju razvoja postojećeg infrastrukturnog sustava pokretnih komunikacija planira se daljnje poboljšanje pokrivanja, povećanje kapaciteta mreža i uvođenje novih usluga i tehnologija (UMTS i sustavi sljedećih generacija).

Na području obuhvata ovog plana moguća je izgradnja i postavljanje osnovnih minijaturnih postaja (baznih stanica) pokretnih komunikacija smještanjem na antenske prihvate na izgrađenim građevinama, uz suglasnost vlasnika građevine, prema posebnim uvjetima pravnih osoba s javnim ovlastima, mjerodavnih službi zaštite te prema točki 3.7.6. Mjere zaštite od elektromagnetskog polja.

Osnovne postaje moraju se postavljati sukladno zakonima i posebnim propisima koje uređuju njihovo postavljanje u Republici Hrvatskoj (zaštita zdravlja i dr). Planom se dopušta postavljanje baznih stanica više operatora na isti prihvati na građevini samo ukoliko to dozvoljavaju tehnički i imovinsko-pravni uvjeti, te suglasnosti nadležnih tijela.

U sklopu predviđene generalne rekonstrukcije elektroničke komunikacijske mreže naselja i njenog proširenja, biti će potrebno postojeći antenski stup bazne stanice mobilne telekomunikacije s pripadajućom opremom izmjestiti na odgovarajuću lokaciju izvan naselja.

Sukladno PP PGŽ, unutar građevinskog područja nije dozvoljeno građenje samostojećih antenskih stupova.

3.6. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE POVRŠINA

Unutar obuhvata plana osnovna namjena prostora određuje i uvjete korištenja, uređenja i zaštite pojedinih površina i cjelina.

Građevne čestice se uređuju i koriste u skladu s odredbama za provedbu ovog Plana, a u osnovi su definirane slijedeći načela oblikovanja kvalitetnog urbanog prostora.

Planom je u okviru utvrđenih uvjeta omogućena fleksibilnost - prilagodljivost elemenata pojedine namjene, uvjeta gradnje i korištenja površina obzirom na konkretne potrebe i programe investitora.

Točan smještaj i oblik površina i građevina potrebno je utvrditi projektnom dokumentacijom. Planiranjem organizacije, uređenja i izgradnje područja u obuhvatu plana želi se postići kvalitetno oblikovanje naselja u cjelini.

Položaj na izloženoj lokaciji šireg obalnog pojasa Grada Kraljevice svakako diktira pažljivije oblikovanje prostora.

Osobitu pažnju treba obratiti oblikovanju javnih prostora i prostora namijenjenih za javno korištenje, posebno pješačkih površina i zelenila, u skladu s uvjetima gradnje i uređenja utvrđenih ovim planom.

U sklopu javnih prometnih površina i površina infrastrukturne namjene, te iznimno i unutar drugih namjena uređuje se i gradi prometna i komunalna infrastruktura potrebna za funkcioniranje planiranih sadržaja. Projektna dokumentacija i dinamika realizacije pojedinih elemenata prometne, elektroničke komunikacijske i komunalne infrastrukture moraju biti međusobno usklađeni.

Parkiranje vozila se planira na površini svake pojedine građevne čestice i na javnim parkiralištima.

U provedbi plana potrebno je koristiti stručne podloge plana uključujući idejna rješenja prometnica i komunalne infrastrukture radi sagledavanja cjeline područja i optimalnog uklapanja pojedinačnog zahvata u prostor.

Na prostoru u obuhvatu plana određuju se sljedeći oblici korištenja i uređenja prostora s pripadajućim površinama, kako je prikazano na kartografskom prikazu br. 3.1.:

- POSTOJEĆA GRADNJA: održavanje, rekonstrukcija i interpolacija građevina, uključujući dopunu opremanja građevinskog zemljišta,
- NOVA GRADNJA, uključujući opremanje građevinskog zemljišta,
- NOVA GRADNJA INFRASTRUKTURNE GRAĐEVINE - izvan građevinskog područja.

Nove građevine se mogu graditi na uređenom zemljištu minimalno II.b kategorije uređenosti, a iznimno, do izvedbe infrastrukture i na zemljištu II.a kategorije uređenosti.

II.a kategorija uređenosti podrazumijeva optimalno uređeno građevinsko zemljište, koje osim pripreme obuhvaća pristup s prometne površine, odvodnju otpadnih voda minimalno putem nepropusne septičke jame, vodoopskrbu koja za obiteljske kuće i druge građevine koje će za stanovanje, boravak ili rad koristiti do 10 osoba, može biti osigurana i vlastitom cisternom za vodu, elektroopskrbu i propisani broj parkirališnih mjesta.

II.b kategorija uređenosti podrazumijeva optimalno uređeno građevinsko zemljište koje osim pripreme obuhvaća i osnovnu infrastrukturu: pristup s prometne površine, odvodnju otpadnih voda zatvorenim kanalizacijskim sustavom s pročišćavanjem, vodoopskrbu, elektroopskrbu i propisani broj parkirališnih mjesta.

Pored zahvata predviđenih grafičkim dijelom ovoga Plana, u funkciji razvoja i uređenja građevinskog područja naselja, dozvoljavaju se zahvati gradnje i rekonstrukcije građevina/uređaja prometne, elektroničke komunikacijske i komunalne mreže te uređenja javne i zaštitne zelene površine, koji nisu prikazani grafičkim dijelom ovoga Plana.

Južni dio naselja nalazi se unutar ZOP-a.

Dio prostora naselja uz državne ceste D 501 i D 8 ulazi u zaštitni pojas širine 25 od zemljišnog pojasa javne ceste, te je za zahvata u tom prostoru potrebno zatražiti posebne uvjete nadležnog tijela.

Neposredno uz obuhvat plana izgrađena je krupna infrastruktura i to:

- magistralni plinovod Zlobin - Omišalj, MRS Bobuši i opskrbeni plinovod,
- magistralni naftovod za međunarodni transport: Omišalj - Sisak i produktovod čiji zaštitni koridor dijelom ulazi u područje obuhvaćeno planom.

Zaštitni pojas postojećeg magistralnog plinovoda Zlobin – Omišalj DN 800/100 koji prolazi uz sjevernu granicu obuhvata plana, iznosi 30 m obostrano od osi plinovoda i predstavlja granicu preko koje nije dozvoljeno širenje naselja.

Zaštitna zona naftovoda je 100 m, obostrano od osi cjevovoda. Predstavlja širu zonu utjecaja naftovoda u kojoj je za pojedine vrste zahvata potrebno zatražiti posebne uvjete nadležnog tijela.

Zona opasnosti, unutar koje je zabranjena svaka gradnja bez suglasnosti vlasnika cjevovoda, iznosi 30 m obostrano od osi cjevovoda.

U pojasu širine 5 m obostrano od osi cjevovoda zabranjena je sadnja bilja i trajnih nasada čije korijenje raste dublje od 1 m, odnosno za koje je potrebno obrađivati zemlju dublje od 0,5 m sukladno posebnom propisu kojim se regulira siguran transport tekućih i plinoviti ugljikovodika magistralnim i naftovodima i plinovodima za međunarodni transport.

Koridori plinovoda i naftovoda prikazani su na kartografskom prikazu plana broj 3.2. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina - zaštita i spašavanje i mjere posebne zaštite.

Posebne uvjete građenja koji nisu navedeni u planu utvrdit će nadležna javnopravna tijela kada je to određeno posebnim propisima, a obzirom na detaljni program izgradnje i uređenja pojedine građevne čestice.

3.6.1. Uvjeti i način gradnje

3.6.1.1. Opći uvjeti gradnje

Unutar obuhvaćenog prostora planirana je gradnja i uređenje prostora unutar građevinskog područja naselja, unutar izdvojenog građevinskog područja izvan naselja i izvan građevinskog područja.

Unutar građevinskog područja naselja Šmrika planiraju se graditi građevine slijedećih namjena:

- građevine stambene namjene:
  - stambene građevine i
  - višestambene građevine,
-
- građevine gospodarskih djelatnosti:
  - stambeno-poslovne građevine,
  - poslovne građevine
  - ugostiteljsko-turističke građevine,
  - poljoprivredne gospodarske građevine.
- građevine javne i društvene namjene:
  - predškolske,
  - školske,
  - višenamjenske,
  - vjerske,
- građevine infrastrukturne namjene,
- prometne površine.

Unutar izdvojenog građevinskog područja izvan naselja planira se graditi:

- groblje.

Izvan građevinskog područja planira se izgradnja pojedinačnih građevina na građevinskim zemljištima:

- građevine infrastrukturne namjene i
- prometne površine.

Uvjeti smještaja i način gradnje građevina određeni su kartografskim prikazom broj 4. Način i uvjeti gradnje i odredbama za provedbu.

Na području obuhvata plana se građevine prometne, komunalne i elektroničke komunikacijske infrastrukture (mreže, uređaji i građevine), planiraju graditi unutar građevinskog područja naselja, unutar izdvojenog građevinskog područja izvan naselja i izvan građevinskog područja, prema uvjetima u *poglavljima 3.4. Prometna i ulična mreža* i *3.5. Komunalna infrastrukturna mreža*.

Opći uvjeti gradnje uključuju slijedeće lokacijske uvjete:

vrsta radova

Zahvati gradnje i uređenja provode se prema uvjetima iz ovog Plana i posebnim uvjetima tijela s javnim ovlastima.

Na području obuhvata Plana planira se rekonstrukcija postojećih i gradnja novih građevina. Rekonstrukcija se provodi prema uvjetima za novu gradnju a ukoliko iste nije moguće ispuniti rekonstrukcija se dozvoljava u opsegu neophodnom za poboljšanje uvjeta života i rada.

Za sve postojeće građevine dopuštena je rekonstrukcija u postojećim gabaritima i opsegu neophodnom za poboljšanje uvjeta života i rada, i to:

- obnova, sanacija i zamjena oštećenih i dotrajalih konstruktivnih i drugih dijelova građevina u postojećim gabaritima,
- priključak na građevine i uređaje komunalne infrastrukture, te rekonstrukcija svih vrsta instalacija,
- dogradnja sanitarnih prostorija (Wc, kupaonica), ako stan odnosno poslovni prostor nema takve prostorije određene prema minimalnim uvjetima sukladno važećim propisima,
- uređenje potkrovlja ili drugog prostora unutar postojećeg gabarita u stambeni prostor (rekonstrukcijom građevine uz zadržavanje postojeće visine), uz uvjet da se broj funkcionalnih cjelina ne povećava preko dozvoljenog za novu gradnju.

Svi zahvati rekonstrukcije unutar infrastrukturnog koridora i zaštitnog pojasa moraju zadovoljiti i posebne uvjete nadležnih tijela.

lokacija zahvata u prostoru

Planira se gradnja građevina na svim građevnim česticama, kako je prikazano na kartografskom prikazu broj 4. *Način i uvjeti gradnje*.

Građevine se grade na način da površinom građevne čestice, veličinom građevine, smještajem i osiguranjem osnovnih priključaka na prometnu i komunalnu infrastrukturu omogućuju odvijanje planirane namjene bez štetnih utjecaja na okoliš i na način da ne narušavaju uvjete života i stanovanja unutar naselja.

namjena građevina s brojem posebnih dijelova nekretnine koji su samostalne uporabne cjeline (stan, poslovni prostor, pomoćne građevine i sl.)

Određuje se u skladu s točkom 3.2. Osnovna namjena prostora, kartografskim prikazom broj 1. Korištenje i namjena površina.

Broj posebnih dijelova građevine koji su samostalne uporabne cjeline (stan, poslovni prostor, pomoćne građevine i sl.) određuje se za svaku vrstu i tip građevine, ovisno o namjeni.

veličina građevine

Veličina građevine, najveći dopušteni koeficijent izgrađenosti i iskorištenosti građevne čestice, najveći dopušteni broj etaža građevine, najveća dopuštena ukupna visina građevine u odnosu na prirodni teren (h), visina do vijenca (v) i drugi specifični uvjeti gradnje određuju se za svaku vrstu i tip građevine, ovisno o namjeni građevine, o načinu i vrsti gradnje - tipologiji građevine i o lokaciji građevine unutar naselja.

Građevine se veličinom i površinom usklađuju s površinom i oblikom građevne čestice.

Kad građevinu osnovne namjene čine dijelovi koji su zasebni volumeni, isti mogu biti odvojeni, povezani toplim i/ili suhim vezama ili prislonjeni. Odvojeni dijelovi se mogu graditi na međusobnoj udaljenosti najmanje 3,0 m, ali ne manje od $v/2$ dijela građevine koji je veće visine, a prislonjeni na način da se kontakt ostvari duž najviše 50% kraćeg prislonjenog pročelja. Toplom ili suhom vezom smatra se prostor u funkciji komunikacije između pojedinih dijelova građevine koji je znatno manjih gabarita.

Za pojedinu vrstu i tip građevine određuje se najveća dopuštena izgrađena površina zemljišta pod svakim pojedinim dijelom građevine. U navedenu najveću površinu ne ubraja se površina toplih i suhih veza.

Najmanja dopuštena izgrađena površina zemljišta pod svakim pojedinim dijelom građevine osnovne namjene iznosi 50 m². U navedenu najmanju površinu ne ubraja se površina toplih i suhih veza.

Planira se izgradnja najviše 3 dijela osnovne građevine koji su zasebni volumeni.

Najveća dopuštena izgrađena površina zemljišta pod građevinom pomoćne namjene iznosi 80 m², ali ne više od izgrađene površine zemljišta pod građevinom osnovne namjene ili njenog dijela koji je najmanje izgrađene površine.

Ukupna površina svih građevina na jednoj građevnoj čestici ne smije prelaziti vrijednosti određene najvećim dopuštenim koeficijentima izgrađenosti i iskorištenosti.

Visina pojedine građevine se određuje od najniže kote zaravnjenog i uređenog terena uz pročelje te građevine do vijenca kod izvedbe kosog, odnosno do donjeg ruba krovne konstrukcije kod izvedbe ravnog krova.

Sve građevine u naselju, pored dozvoljenog broja etaža, u okviru najveće dozvoljene visine, mogu imati podrum i tavan ispod konstrukcije kosog krova.

Kod izgradnje građevina s prohodnim ravnim krovom, odnosno krovnom terasom dozvoljava se na 20% površine krova izgradnja dodatne etaže, u funkciji prilaza terasi i njenog korištenja. Volumen drugog kata mora biti uvučen na način da je od projekcije pročelja prema najnižem dijelu terena udaljen najmanje 5,0 m.

Kod izgradnje građevina s kosim krovom dozvoljava se na 20% površine zadnje etaže izvedba potkrovlja, u okviru najveće dozvoljene visine građevine. Volumen potkrovlja mora biti uvučen na način da je od projekcije pročelja prema najnižem dijelu terena udaljen najmanje 3,0 m.

uvjeti za oblikovanje građevine

Primjerenim oblikovanjem svih građevina u obuhvatu plana, propisivanjem izvedbe krovova, određivanjem materijala i boja pročelja u određenom rasponu omogućiti će se autorsku kreaciju uz istovremeno odmjeren i uravnotežen izgled cjeline naselja.

Sve građevine na jednoj čestici trebaju činiti oblikovnu cjelinu usklađenih gabarita, primjenom istih ili usklađenih načela oblikovanja, boja i materijala završne obrade za sve građevine osnovne i pomoćne namjene.

Horizontalni i vertikalni gabariti građevina oblikuju se u odnosu prema pripadajućoj građevnoj čestici, te prema susjednim građevinama. Oblikovanje pročelja i krovišta, te upotrijebljeni materijali usklađuju se s kvalitetnom izgradnjom u širem okruženju i krajolikom.

Oblikovanje krova se određuje ovisno o tipologiji građevine. Kod izvedbe građevina s kosim krovom najveći dopušteni nagib krova iznosi 23° (od 18° do 25°), a sljeme se izvodi paralelno s građevnim pravcem te približno paralelno sa slojnicama u pravilu za sve građevine, a obavezno za građevine s jednostavnim dvostrešnim krovom. Na krovu je moguće ugraditi elemente za prirodno osvjetljavanje, a izvan povijesnih jezgri zaselaka Šmrike dozvoljeno je ugraditi kolektore sunčane energije i fotonaponske panele.

Nova gradnja ne bi smjela ponavljati nekvalitetnu arhitekturu koja imitira tradicionalni način gradnje, već bi primijenjeni arhitektonski izraz trebao pratiti suvremena načela u oblikovanju arhitektonskih elemenata i odabiru građevnih materijala, te na taj način postići harmoničan odnos s tradicijom, okolnim prostorom i uklapanje u okolni krajolik.

Okućnice i obradive površine, posebno na površinama povijesnih jezgri potrebno je revitalizirati te prilikom njihova uređenja koristiti isključivo podneblju svojstvene autohtone vrste visokog i niskog raslinja (badem, smokva, lovor, nar, orah i si), dok egzotične vrste poput palmi, engleske trave i sl. nisu preporučljive.

oblik i veličina građevne čestice

Oblik i veličina građevne čestice moraju biti dovoljni da osiguraju organiziranje svih potrebnih sadržaja: građevine, prometne i manipulativne površine i parkirališta, kolni i pješački ulaz, zelene površine, ograđivanje i drugo potrebno.

Najmanja površina građevne čestice određuje se ovisno o namjeni građevine, o načinu i vrsti gradnje - tipologiji građevine i o lokaciji građevine unutar naselja.

Dozvoljeno je povećanje površine građevne čestice postojeće građevine na površine planirane za novu gradnju.

Dozvoljena je rekonstrukcija postojećih građevina prema uvjetima za novu gradnju, na česticama manjim od propisanih, uz uvjet da kod nadogradnje udaljenost nadograđenog dijela građevine od susjedne granice građevne čestice treba iznositi najmanje $v/2$.

smještaj jedne ili više građevina na građevnoj čestici

Građevine se grade unutar gradivog dijela građevne čestice.

Najmanja udaljenost građevnog od regulacijskog pravca prema prometnoj površini s koje ima priključak, iznosi 5 m od nerazvrstane i 6 m od razvrstane ceste, a planom se veća udaljenost određuje uvjetima gradnje za određenu vrstu ili tip građevine.

Najmanja udaljenost od ostalih granica građevne čestice iznosi najmanje $v/2$, ali ne manje od 3 m, a planom se veća udaljenost određuje uvjetima gradnje za određenu vrstu ili tip građevine.

Kod rekonstrukcije građevina i kod interpolacije novih građevina unutar povijesne jezgre, dozvoljene su manje udaljenosti od propisanih ukoliko su u skladu s lokalnim uvjetima (urbanističko-arhitektonskim posebnostima mikrolokacije u krugu cca 100 m), posebnim uvjetima nadležnih tijela i suglasnošću jedinice lokalne samouprave. Postojeće udaljenosti manje od dozvoljenih rekonstrukcijom nije dozvoljeno smanjivati.

Iznimno, kod interpolacije novih građevina unutar povijesne jezgre između dvije postojeće građevine koje su izgrađene na manjoj udaljenosti ili na regulacijskom pravcu, građevni pravac je dozvoljeno odrediti na način da se poklapa s građevnim pravcem one susjedne građevine koja ima veću udaljenost od regulacijskog pravca.

Kod izgradnje građevina uz glavnu mjesnu ulicu (GMU) / javnu cestu, regulacijski pravac se određuje na udaljenosti najmanje 1,5 m od ruba kolnika. Iznimno se za postojeće građevine koje su izgrađene na manjoj udaljenosti od ruba kolnika, može dozvoliti rekonstrukcija u skladu s odredbama plana, na način da se postojeća udaljenost od kolnika ne smanjuje.

Izvan gradivog dijela građevne čestice mogu se graditi ogradni i potporni zidovi, elementi uređenja građevne čestice, prometne kolne i pješačke površine, parkirališta, infrastruktura i sl.

Smještaj građevine na građevnoj čestici mora, ovisno o namjeni građevine, omogućiti racionalnu organizaciju stanovanja i svih djelatnosti, neometan kolni i pješački pristup i mjere zaštite od požara i urušavanja.

uvjeti za uređenje građevne čestice, osobito zelenih i parkirališnih površina

Oblikovanjem terena ne smiju se narušiti uvjeti korištenja susjednih građevnih čestica i javnih prometnih površina.

Prostor na građevnoj čestici građevine stambene namjene uređuje se poštujući funkcionalne i oblikovne karakteristike krajobraza, uz upotrebu autohtonih biljnih vrsta.

Terase i potporni zidovi moraju se graditi tako da nisu u suprotnosti s oblikovnim obilježjima naselja. Prilikom uređenja okućnica potrebno je u čim većoj mjeri očuvati suhozide prisutne na građevnoj čestici, ili ih obnoviti po uzoru na tradicionalni vez kamenih suhozida.

Radi očuvanja izgleda padina na kosim građevinskim parcelama, planira se modeliranje terena terasama prilagođenim prirodnoj konfiguraciji, odnosno gradnja potpornih zidova (podzida) najveće dopuštene visine 1,5 m na najmanjem međusobnom osnom razmaku 1,5 m.

Za svaku vrstu ili tip građevine određuje se udio površine građevne čestice koji se mora se urediti visokim i niskim zelenilom.

Na toj površini potrebno je sačuvati prirodni teren.

Parkirališne i prometne površine popločene travnim elementima uračunavaju se u površinu zelenila do najviše 10% površine građevne čestice.

Dio građevne čestice između regulacijskog pravca i gradivog dijela građevne čestice obavezno se hortikulturno uređuje sadnjom stablašica na najvećoj međusobnoj udaljenosti 6,0 m, te se duž ulica uređuju potezi visokog zelenila, sukladno kartografskom prikazu broj 3.1. *Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina.*

Parter prometnih površina popločuje se propusnim materijalom, ne dopuštaju se asfaltirane površine.

Parkirališne površine određuju se s kapacitetom sukladno poglavlju 3.4. *Prometna i ulična mreža.* Dopušta se natkrivanje parkirališta pergolom na udaljenosti najmanje 6,0 m od regulacijskog pravca.

Ograda i potporni zid prema javnoj površini izvode se s vidljivim licem od kamena. Vrh se izvodi približno horizontalno, a kosina terena savladava se stepenasto.

Duž ostalih granica građevne čestice ograde se izrađuju od kamena kao suhozidi ili po uzoru na suhozide, od drugih materijala ili kao živice.

Najveća visina ograde, osim živice, iznosi 1,5 m.

Otvoreni bazen u okolišu je dopušteno graditi unutar gradivog dijela građevne čestice, u razini terena. Razinom terena smatra se i terasa između dva potporna zida. Otvoreni bazen i pripadajući uređaji ispod razine terena unutar građevine svijetle visine manje od 2,0 m, ne ubrajaju se u izgrađenu površinu zemljišta pod građevinom i ukupnu građevinsku (bruto) površinu.

uvjeti za nesmetani pristup, kretanje, boravak i rad osoba smanjene pokretljivosti

Projektom je potrebno omogućiti pristupačnost prostora i funkcija osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti najmanje u mjeri i na način određen važećim propisima.

način i uvjeti priključenja građevne čestice na prometnu površinu i drugu infrastrukturu

Građevna čestica mora imati pristup na prometnu površinu i osiguran propisani broj parkirališnih mjesta. Građevna čestica obavezno se priključuje na infrastrukturne mreže odvodnje otpadnih voda, vodoopskrbe i elektroopskrbe. Građevna čestica može se priključiti na elektroničku komunikacijsku infrastrukturu.

Priključci na javnu prometnu površinu i drugu infrastrukturu planiraju se duž regulacijskog pravca, označeni su u kartografskom prikazu broj 4. Način i uvjeti gradnje, a određuju se prema poglavlju 3.4. *Prometna i ulična*

mreža i 3.5. Komunalna infrastrukturna mreža, prema odgovarajućim odredbama za provedbu, kartografskim prikazima broj 2.1. – 2.4. *Prometna, ulična i komunalna infrastrukturna mreža* i 4. *Način i uvjeti gradnje*, te posebnim uvjetima nadležnih tijela.

Svaka građevna čestica mora imati izravan kolni i pješački priključak na prometnu površinu. Građevna čestica se priključuje na prometnu površinu tako da na njoj ne bude ugroženo odvijanje prometa. Kotu priključka građevne čestice na prometnu površinu potrebno je prilagoditi niveleti prilazne prometne površine.

Jedna građevna čestica može imati više pješačkih i kolnih priključaka na prometnu površinu, na istu ulicu može imati najviše 2 kolna priključka koji su međusobno udaljeni najmanje 10,0 m.

Širina kolnog priključka iznosi najmanje 3,0 m.

Na površini građevne čestice je potrebno osigurati dovoljan broj parkirnih ili garažnih mjesta prema poglavlju 3.4. *Prometna i ulična mreža*.

Radi izgradnje priključaka na infrastrukturu i osiguranja zbrinjavanja otpada, na svakoj građevnoj čestici uz regulacijski pravac u niveleti ulice uređuje se blok koji sadrži instalacijski zid za uređaje priključaka te prostor za smještaj uređaja priključaka i postavljanje individualnih spremnika za odvojeno sakupljanje otpada približnih dimenzija 4,2 x 1,0 m, prema ulici ograđen posmičnom ogradom.

uvjeti rekonstrukcije i gradnje građevina na površinama povijesnih jezgri zaselaka Šmrike

Rekonstrukcija i gradnja građevina na površinama povijesnih jezgri zaselaka Šmrike određenih kartografskim prikazom broj 3.1. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina, planira se prema uvjetima utvrđenim za gradnju i smještaj građevina tip S1- stambene i stambeno-poslovne građevine - povijesna jezgra i S1/P - stambene, stambeno-poslovne i gospodarske građevine - povijesna jezgra, na površinama koje su određene kartografskim prikazom broj 4. Uvjeti i način gradnje, te prema odredbama iz točke 8.2. Mjere zaštite kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina.

Prilikom rekonstrukcije postojećih građevina na površinama povijesnih jezgri zaselaka Šmrike, dozvoljava se odstupanje od propisanih planskih parametara do 10 %.

3.6.1.2. Uvjeti i način gradnje građevina gospodarskih djelatnosti

Unutar građevinskog područja naselja se planira smještaj građevina gospodarskih - poslovnih djelatnosti, građevina gospodarskih - ugostiteljsko-turističkih djelatnosti i poljoprivrednih gospodarskih građevina.

Prilikom odabira pojedinih sadržaja i tehnologija nužno je osigurati provođenje mjera zaštite okoliša, kako bi se onemogućio eventualni negativni utjecaj na susjedne građevne čestice.

Radi uspostavljanja kvalitetnijih prostorno-oblikovnih odnosa prema javnim površinama naselja, dio površine građevne čestice građevine gospodarskih djelatnosti, uz regulacijski pravac i uz granice građevne čestice prema prometnici i drugoj javnoj površini treba urediti kao zelenu površinu sadnjom pretežno visokog zelenila.

3.6.1.2.1. Uvjeti i način gradnje građevina gospodarskih - poslovnih djelatnosti

Planira se poslovna namjena koja tehnološkim procesom ne zagađuje okoliš, ne prouzrokuje nedopuštenu buku i druge negativne utjecaje na uvjete života u naselju te ne umanjuju uvjete stanovanja i rada na susjednim građevnim česticama, bez opasnosti od požara i eksplozije.

Gospodarska - poslovna namjena može biti različitih poslovnih djelatnosti: uredskih, uslužnih, trgovačkih, ugostiteljskih bez smještaja, servisnih i manjih proizvodnih-obrtničkih, uz uvjet da tehnološkim procesom ne zagađuju okoliš, ne prouzrokuju nedopuštenu buku i druge negativne utjecaje na uvjete života u naselju te ne umanjuju uvjete stanovanja i rada na susjednim građevnim česticama.

Poslovni prostori za mirne djelatnosti mogu biti uredi, ordinacije, saloni za pružanje osobnih usluga i slično.

Smještaj poslovnih djelatnosti planira se u poslovnim građevinama i u dijelovima građevina druge namjene.

Poslovna građevina

Unutar građevinskog područja naselja se poslovne građevine mogu graditi na površinama mješovite namjene - pretežito stambene (M1).

Smještaju se prema uvjetima određenim u točki 3.6.1.4. Uvjeti i način gradnje stambeno-poslovne građevine, unutar površina iste namjene (M1), koji su određeni za tri tipa gradnje:

- S1/P stambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine - povijesna jezgra
- S-P stambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine - centralna zona
- S-P/RG stambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine - zona reducirane gradnje, za koje su površine određene kartografskim prikazom broj 4. Način i uvjeti gradnje.

Dozvoljeno ukupnu površinu građevine namijeniti za poslovnu namjenu te je u sklopu poslovne građevine moguće predvidjeti jedan stan neto površine do 100 m².

Udaljenost građevine od granica građevne čestice, osim prema regulacijskom pravcu, iznosi najmanje h/2 (polovicu ukupne visine građevine), ali ne manje od 4 m.

Uvjet za izgradnju poslovne građevine je izgrađena pristupna prometnica najmanje širine 5,5 metara, iznimno kada to nije moguće zbog postojeće izgradnje, vlasničkih odnosa, konfiguracije terena ili drugih opravdanih razloga, prometnica može biti i manje širine koja se određuje sukladno točki 3.4. Prometna mreža, mora zadovoljavati uvjete propisane za vatrogasne pristupe a promet će se ograničiti na gospodarska vozila koja odgovaraju elementima prometnice.

Kod rekonstrukcije postojeće poslovne građevine, ukoliko nije moguće zadovoljiti uvjete propisane ovim odredbama, mogu se zadržati zatečene vrijednosti parametara izgradnje.

poslovne djelatnosti u dijelu građevine druge namjene

Sadržaji gospodarskih - poslovnih djelatnosti mogu se graditi unutar površina stambene namjene (S), mješovite namjene - pretežito stambene (M1), mješovite namjene - pretežito poslovne (M2), javne i društvene namjene - višenamjenske (D6) na slijedeći način:

- kao manja građevina gospodarske namjene u sklopu građevne čestice stambene građevine, prema uvjetima iz točke 3.6.1.3.1. Uvjeti i način gradnje stambene građevine,
- na prizemlju ili prvom katu višestambene građevine, prema uvjetima iz točke 3.6.1.3.2. Uvjeti i način gradnje višestambenih građevina,
- u dijelu građevine (prizemlju) ili kao manja građevina gospodarske namjene u sklopu građevne čestice stambeno-poslovne građevine, prema uvjetima iz točke 3.6.1.4. Uvjeti i način gradnje stambeno-poslovne građevine,
- u sklopu građevine javne i društvene namjene - višenamjenske prema uvjetima iz točke 3.6.1.5.3. Uvjeti i način gradnje višenamjenskih građevina javne i društvene namjene (D6).

Manja građevina gospodarske namjene je građevina s pretežno zanatskim, skladišnim, uslužnim, trgovačkim, ugostiteljskim i sl. djelatnostima koje ne smetaju okolini i ne umanjuju uvjete stanovanja i rada na susjednim građevnim česticama.

3.6.1.2.2. Uvjeti i način gradnje građevina gospodarskih-ugostiteljsko-turističkih djelatnosti

Unutar građevinskog područja naselja se planira smještaj građevina gospodarskih – ugostiteljsko-turističkih djelatnosti bez smještaja i građevina gospodarskih – ugostiteljsko-turističkih djelatnosti za smještaj.

Ugostiteljsko – turističke djelatnosti bez smještaja (restorani, kavane, catering, gostionice i drugo) smatraju se sadržajima gospodarskih - poslovnih djelatnosti i grade se prema odredbama za gradnju građevina gospodarskih - poslovnih djelatnosti.

Građevina ugostiteljsko - turističkih djelatnosti za smještaj

Građevine ugostiteljsko - turističkih djelatnosti za smještaj se mogu graditi kao manji hotel, pansion, hostel i slično, na površinama mješovite namjene - pretežito stambene (M1) i na površinama stambene namjene (S) u zoni višeg standarda (S-VS) određenoj kartografskim prikazom broj 4. Način i uvjeti gradnje.

Dozvoljeno je ukupnu površinu građevine namijeniti za ugostiteljsko-turističku namjenu.

U sklopu ugostiteljsko-turističke građevine za smještaj moguće je predvidjeti jedan stan, neto površine do 100 m².

Udaljenost građevine od granica građevne čestice, osim prema regulacijskom pravcu, iznosi najmanje h/2 (polovicu ukupne visine građevine), ali ne maje od 4 m.

Na površinama mješovite namjene - pretežito stambene (M1) građevina ugostiteljsko-turističkih djelatnosti za smještaj se gradi prema uvjetima određenim u točki 3.6.1.4. Uvjeti i način gradnje stambeno-poslovne građevine, za tri tipa gradnje:

- S1/P- stambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine - povijesna jezgra,
- S-P- stambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine - centralna zona,
- S-P/RG- stambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine - zona reducirane gradnje,

za koje su površine određene kartografskim prikazom broj 4. Način i uvjeti gradnje, uz uvjet da minimalna površina građevne čestice iznosi 900 m².

Na površinama stambene namjene (S) građevina ugostiteljsko-turističkih djelatnosti za smještaj se gradi prema uvjetima određenim u točki 3.6.1.3.1. Uvjeti i način gradnje stambene građevine, za tip gradnje:

- S-VS - stambene i stambeno-poslovne građevine - zona višeg standarda,

za koju su površine određene kartografskim prikazom broj 4. Način i uvjeti gradnje, uz uvjet da minimalna površina građevne čestice iznosi 900 m².

Najveći kapacitet građevina za smještaj iznosi 50 kreveta i određuje se uz uvjet da gustoća korištenja ne može biti veća od 10 kreveta/1000 m² površine građevne čestice.

Kao pomoćni sadržaj u funkciji osnovne ugostiteljsko-turističke djelatnosti, planira se smještaj za zaposlenike maksimalnog kapaciteta 20 % od turističkog smještajnog kapaciteta. Na smještaj za zaposlenike se ne odnosi kategorija propisana za turistički smještaj.

Uvjet za izgradnju građevine ugostiteljsko - turističkih djelatnosti za smještaj je izgrađena pristupna prometnica najmanje širine 5,5 metara, iznimno kada to nije moguće zbog postojeće izgradnje, vlasničkih odnosa, konfiguracije terena ili drugih opravdanih razloga, prometnica može biti i manje širine koja se određuje sukladno točki 3.4. Prometna mreža, mora zadovoljavati uvjete propisane za vatrogasne pristupe a promet će se ograničiti na gospodarska i turistička vozila koja odgovaraju elementima prometnice.

Najmanje 40 % površine građevne čestice ugostiteljsko-turističke namjene za smještaj mora se urediti kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo.

U sklopu čestice mogu se graditi i sportski tereni, bazeni, terase i sl.

Za ugostiteljsko turističke građevine za smještaj koje se grade unutar građevinskog područja naselja u ZOP-u, ako planom nisu propisani stroži uvjeti, primjenjuju se i slijedeći uvjeti:

- izgrađenost građevne čestice ne može biti veća od 30 %,
- koeficijent iskoristivosti građevne čestice ne može biti veći od 0,8;

- prostorna cjelina ugostiteljsko-turističke namjene mora imati odgovarajući pristup na javno-prometnu površinu i unutar nje smješten pripadajući broj parkirališnih mjesta.

3.6.1.2.3. Uvjeti i način gradnje građevina gospodarskih djelatnosti / poljoprivrednih gospodarskih građevina

Planira se gradnja poljoprivredne gospodarske građevine koja može biti:

- bez izvora zagađenja (sjenici, pčelinjaci, staklenici, plastenici, gljivarnici, spremišta poljoprivrednih proizvoda, alata, strojeva, i slični sadržaji potrebni u okviru obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, sadržaji za prodaju poljoprivrednih proizvoda na licu mjesta, za ugostiteljstvo vezano na autohtonu poljoprivredu i slični) i
- s izvorima zagađenja (kokošinjci, kunićnjaci, staje u okviru obiteljskog gospodarstva i sl).

Poljoprivredne gospodarske građevine s izvorom zagađenja nije dozvoljeno graditi unutar građevinskog područja naselja u ZOP-u.

Poljoprivredna gospodarska građevina se može graditi kao građevina osnovne namjene i kao pomoćna građevina.

Udaljenost pčelinjaka ne može biti manja od 5 metara od granice građevne čestice niti manja od 10 m od granice građevne čestice građevine javne namjene.

Udaljenost poljoprivrednih gospodarskih građevina s izvorima zagađenja mora biti minimalno 12 m od građevine osnovne namjene na istoj građevnoj čestici, 17 m od građevine osnovne namjene na susjednoj građevnoj čestici.

Iznimno, kod rekonstrukcije postojeće građevine, mogu se zadržati zatečene vrijednosti, osim udaljenosti utvrđene za pčelinjake.

Poljoprivredna gospodarska građevina osnovne namjene

Poljoprivredna gospodarska građevina osnovne namjene se može graditi na površinama mješovite - pretežito poslovne namjene (M2) i na površinama zaštitnih zelenih površina s poljoprivrednim potencijalom (ZP).

Na površinama mješovite - pretežito poslovne namjene (M2), poljoprivredna gospodarska građevina osnovne namjene gradi se prema uvjetima određenim u točki 3.6.1.4. Uvjeti i način gradnje stambeno-poslovne građevine, za tip gradnje:

- P-S-P - stambeno-poslovne i poljoprivredne građevine - rubna zona,

za koju su površine određene kartografskim prikazom broj 4. Način i uvjeti gradnje, te prema slijedećim uvjetima:

- unutar građevine je dozvoljen poslovni sadržaj na najviše 50% površine,
- stambeni sadržaj nije dozvoljen,
- površina građevne čestice ne može biti manja od 500 m²,
- najveći dopušteni koeficijent izgrađenosti iznosi 0,5,
- najveći dopušteni koeficijent iskorištenosti iznosi 0,5,
- dozvoljena je izgradnja najviše jedne etaže,
- najveća dopuštena visina građevine iznosi 5 m,
- poljoprivredna gospodarska građevina osnovne namjene s izvorom zagađenja može se graditi za uzgoj najviše:
  - krupnije stoke do 7 komada,
  - ovce, koze do 15 komada,
  - peradi do 50 komada,
  - kunića do 20 komada,
  - broj grla moguće je kombinirati.

Na zaštitnim zelenim površinama s poljoprivrednim potencijalom (ZP) određenim kartografskim prikazom broj 4. Način i uvjeti gradnje, poljoprivredna gospodarska građevina osnovne namjene gradi se prema slijedećim uvjetima:

- prethodno gradnji građevine, zemljište treba biti privedeno poljoprivrednoj ili kompatibilnoj namjeni, u površini od najmanje 1000 m² i može uključivati više katastarskih čestica susjednih čestici na kojoj će se graditi građevina,
- građevina može sadržavati najviše tri funkcionalne cjeline poljoprivredne i kompatibilne namjene, te sadržaje potrebne u okviru obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva (poljoprivrednih alata i strojeva, spremiste poljoprivrednih proizvoda, sušaru, prostor za prodaju i degustaciju poljoprivrednih proizvoda na licu mjesta, ljetnu kuhinju, ugostiteljski sadržaj - bez smještaja vezan na autohtonu poljoprivredu i slično),
- može se graditi kao slobodnostojeća prizemna građevina visine do 3,0 m i ukupne visine u odnosu na prirodni teren do 4,5 m,
- minimalna površina građevne čestice iznosi 300 m²,
- maksimalni kig i maksimalni kis iznose 0,1 a maksimalna tlocrtna površina iznosi 50 m²,
- minimalni udio zelenila iznosi 80%, od toga minimalni udio koji čine poljoprivredne kulture iznosi 80 m²,
- na građevnoj čestici je obvezno posaditi stablo badema i stablo trešnje,
- dozvoljeno je izgraditi pergolu površine do 12 m² za vinovu lozu,
- poljoprivredna gospodarska građevina osnovne namjene s izvorom zagađenja može se graditi za uzgoj najviše:
  - ovaca/koza do 7 komada,
  - peradi do 20 komada,
  - kunića do 20 komada,
  - broj grla moguće je i kombinirati.

Pomoćna poljoprivredna gospodarska građevina

Poljoprivredna gospodarska građevina se kao pomoćna građevina može graditi unutar površina stambene namjene (S), mješovite namjene - pretežito stambene (M1) i mješovite namjene - pretežito poslovne (M2) na slijedeći način:

- u sklopu građevne čestice stambene građevine, prema uvjetima iz točke 3.6.1.3.1. Uvjeti i način gradnje stambene građevine,
- poljoprivrednu gospodarsku građevinu s izvorima zagađenja nije dozvoljeno graditi u okviru zone višeg standarda oznake (S-VS), označene na kartografskom prikazu broj 4. Način i uvjeti gradnje.
  - u sklopu građevne čestice stambeno-poslovne građevine, prema uvjetima iz točke 3.6.1.4. Uvjeti i način gradnje stambeno-poslovne građevine,
- pomoćna poljoprivredna gospodarska građevina s izvorom zagađenja može se graditi za uzgoj najviše:
  - peradi do 20 komada,
  - kunića do 20 komada,
  - broj grla moguće je i kombinirati.

3.6.1.3. Uvjeti i način gradnje građevina stambene namjene

Unutar građevinskog područja naselja Šmrika građevine stambene namjene dozvoljeno je graditi kao stambene građevine i višestambene građevine.

Građevine stambene namjene mogu imati poslovni prostor sa sadržajem primjerenim naselju, koji nije izvor povećane buke ni drugih emisija u okoliš te koji ne traži frekventni kolni promet niti promet teških teretnih vozila i koji se smješta unutar manje građevine gospodarske namjene.

3.6.1.3.1. Uvjeti i način gradnje stambene građevine

Stambena građevina ima najviše 3 stana koji se grade unutar građevine osnovne namjene, dok je poslovni sadržaj dozvoljen u okviru manje građevine gospodarske namjene koja se gradi kao pomoćna na građevnoj čestici građevine osnovne stambene namjene.

Planira se na površinama stambene namjene (S) i na površinama mješovite namjene - pretežito stambene (M1), označenim u kartografskom prikazu broj 1. Korištenje i namjena površina.

Stambena građevina se grade kao slobodnostojeća ili dvojna/poluotvorena te na površinama povijesne jezgre i kao građevina u nizu.

Najmanja tlocrtna površina nove stambene građevine, odnosno zasebnog volumena građevine iznosi 50 m², a najveća se određuje planom, posebno za svaki tip građevine.

Najveći broj nadzemnih etaža se određuje planom, posebno za svaki tip građevine.

Na građevnoj čestici stambene građevine, pored građevine osnovne namjene, unutar gradivog dijela građevne čestice dozvoljeno je graditi pomoćnu građevinu, manju građevinu gospodarske namjene i pomoćnu poljoprivrednu gospodarsku građevinu, čija se površina uključuje u izračun koeficijenta izgrađenosti (kig) i koeficijenta iskorištenosti građevne čestice (kis), osim površine otvorenog bazena koji se gradi u razini terena.

Pomoćna građevina je garaža, drvarnica, spremište i sl. kao i bazen.

Manja građevina gospodarske namjene može sadržavati poslovni prostor ili poslovni prostor isključivo za mirne djelatnosti kada je to posebno propisano ovim planom.

Pomoćna poljoprivredna gospodarska građevina se gradi sukladno uvjetima iz točke 3.6.1.2.3. Uvjeti i način gradnje građevina gospodarskih djelatnosti / poljoprivrednih gospodarskih građevina koji se odnose na pomoćnu poljoprivrednu gospodarsku građevinu.

Pomoćna građevina, manja građevina gospodarske namjene i pomoćna građevina poljoprivredna gospodarska građevina grade se prema slijedećim uvjetima:

- najveći dozvoljeni broj etaža: 1 etaža koja može biti suteran ili prizemlje,
- najveća dozvoljena visina: 3,5 m,
- najveća dozvoljena ukupna visina u odnosu na prirodni teren: 5,0 m,
- najveća dozvoljena izgrađena površina pod građevinama ukupno: do 30 % ukupne izgrađene površine pod građevinama na građevnoj čestici,
- oblikovanje građevina: sukladno oblikovanju osnovne građevine.

Ovisno o lokaciji unutar naselja: u povijesnoj jezgri, u nižoj zoni naselja, u zoni reducirane gradnje, u višoj zoni i u zoni višeg standarda, stambene građevine je dozvoljeno graditi na površinama određenim kartografskim prikazom broj 4. Način i uvjeti gradnje, za slijedeće tipova gradnje:

- S-1 - stambene i stambeno-poslovne građevine - povijesna jezgra,
- S-1/P - stambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine - povijesna jezgra,
- S-2 - stambene i stambeno-poslovne građevine - niža zona,
- S/RG - stambene i stambeno-poslovne građevine - zona reducirane gradnje,
- S-P/RG - stambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine - zona reducirane gradnje,
- S-VZ - stambene i stambeno-poslovne građevine - viša zona,
- S-P - stambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine - centralna zona,
- S-VS - stambene i stambeno-poslovne građevine - zona višeg standarda,

Tip gradnje **S-1** i **S-1/P** se planira u povijesnoj jezgri naselja.

Zahvate gradnje i uređenja je potrebno uskladiti s izgrađenom strukturom povijesne jezgre koja obuhvaća prostore povijesnih jezgri zaselaka Šmrike u kojima je u određenoj mjeri sačuvana izvorna, povijesna urbana matrica i građevine s očuvanim ili djelomično očuvanim izvornim arhitektonskim obilježjima. Tu se planira očuvanje, održavanje, rekonstrukcija i interpolacija građevina uz poštivanje elemenata povijesne urbane matrice i u skladu s uvjetima iz točke 3.6.2. Mjere zaštite kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina.

Tip gradnje **S-2** i **S-P** se planira u nižoj zoni naselja.

Zahvate gradnje i uređenja je potrebno uskladiti s uspostavljenom urbanom matricom niže zone naselja koja obuhvaća prostore pretežno izgrađene slobodnostojećim stambenim građevinama s ozelenjenim građevnim česticama, koje su manje eksponirane u panoramskoj vizuri a više u perspektivi glavnih mjesnih ulica.

Tip gradnje **S/RG** i **S-P/RG** se planira u zoni reducirane gradnje.

Zahvate gradnje i uređenja je potrebno uskladiti sa zatečenim vrijednim zelenilom. Zone reducirane gradnje predstavljaju ekspanziju niže zone naselja na danas dominantno zelene prostore zapuštenih poljoprivrednih površina, gdje se nova izgradnja planira uz intenciju očuvanja tog prostora kroz veću površinu građevnih čestica, manji koeficijent izgradnje i veću zastupljenost zelenila na čestici.

Tip gradnje **S-VZ** se planira u višoj zoni naselja.

Zahvate gradnje i uređenja je potrebno prilagoditi osjetljivosti položaja u višoj zoni naselja, koja obuhvaća prostore na najvišim kotama, smještene između povijesnih jezgri i eksponirane u panoramskoj vizuri naselja, zbog čega se limitira broj etaža, visina i tlocrtni gabariti građevina te predviđa izgradnja isključivo samostojećih građevina.

Tip gradnje **S-VS** se planira u zoni višeg standarda.

Zahvate gradnje i uređenja je potrebno prilagoditi vrijednosti i izloženosti prostora uz očuvanje postojećeg vrijednog zelenila. Zona višeg standarda obuhvaća prostore recentne izgradnje suvremeno oblikovanih stambenih građevina većih tlocrtnih i visinskih gabarita, na kojima se daljnja izgradnja većih gabarita stavlja u relaciju s primjerenom površinom građevne čestice i udjelom zelenila na čestici.

U zoni višeg standarda, za tip građevine **S-VS**, udaljenost građevnog od regulacijskog pravca prema prometnoj površini s koje ima priključak, iznosi najmanje 8 m, a udaljenost od ostalih granica građevne čestice iznosi najmanje 4 m.

Uvjeti gradnje za pojedine tipove gradnje stambenih građevina određuje se dodatno kako slijedi:

tip	zona gradnje	broj i udio funkcionalnih cjelina poslovne namjene	način gradnje /	min površina g.č.	max. broj nadzemnih etaža	max. v / h	max. kig.	max. kis.
			min. udio zelenila	m ²		m	max. tl. pov m ²	
S-1 S-1/P	povijesna jezgra	- MGGN - 1 pp	slobodnostojeće, dvojne, niz	300	2	6,5/8,5	0,4	0,8
			20%				100	
S-2 S-P	niža zona	- MGGN - 1 pp	slobodnostojeće i dvojne	400	2	7,5/10,0	0,3	0,6
			35%				150	
S/RG S-P/RG	zona reducirane gradnje	- MGGN - 1 pp	slobodnostojeće i dvojne	600	2	7,5/10,0	0,25	0,5
			40%				150	
S-VZ	viša zona	- MGGN - 1 pp	slobodnostojeće	600	2	6,5/9,0	0,25	0,5
			35%				150	
S-VS	zona višeg standarda	- MGGN - 1 pp mirne djelatnosti	slobodnostojeće	600	2	6,5/9,0	0,2	0,4
							150	
			40%	900	3	7,5/10,0	0,2	0,4
						200		

MGGN - manja građevina gospodarske namjene, pp - poslovni prostor, v - visina do vijenca osnovne građevine, h - ukupna visina osnovne građevine u odnosu na prirodni teren, max. tl. pov. - maksimalna tlocrtna površina građevine osnovne namjene

3.6.1.3.2. Uvjeti i način gradnje višestambene građevine

Višestambena građevina je građevina koja ima više od 3 stana.

Planira se na površinama mješovite namjene - pretežito stambene (M1), označenim u kartografskom prikazu broj 1. Korištenje i namjena površina.

Višestambena građevina, tip gradnje **S-P/VŠ** smješta se u centralnoj zoni naselja, unutar površine planirane za gradnju stambeno-poslovne - višestambene građevine, određene kartografskim prikazom broj 4. Način i uvjeti gradnje.

Centralna zona naselja obuhvaća pretežno izgrađeno područje na kojem su koncentrirani javni i društveni sadržaji te poslovni sadržaji u funkciji naselja. Na ovom je području izgrađena višestambena građevina prema programu POS-a, koja ima stanove na dvije etaže a u prizemlju poslovne i javne sadržaje.

Pored stambenih, u sklopu višestambene građevine dozvoljeni su javni i društveni kao i poslovni sadržaji, u okviru prizemlja i prvog kata građevine.

Pomoćne i poslove sadržaje potrebno je smjestiti u okviru osnovne građevine.

Može se graditi kao stambena, bez poslovnih prostora ili kao stambeno-poslovna.

Može se graditi kao slobodnostojeća građevina.

Najmanja udaljenost građevnog od regulacijskog pravca prema prometnoj površini s koje ima priključak, iznosi pola visine građevine ($v/2$), a udaljenost od ostalih granica građevne čestice iznosi najmanje 4 m.

Uvjeti gradnje za višestambenu građevinu određuju se dodatno kako slijedi:

tip	zona gradnje	udio funkcionalnih cjelina poslovne/javne namjene	način gradnje	min površina g.č.	max. broj nadzemnih etaža	max. v / h	max. kig.	max. kis.
			min. udio zelenila	m ²		m	max. tl. pov m ²	
S-P /VŠ	centralna zona naselja	do 30% GBP	slobodnostojeće	900	3	10,5/13,0	0,3	0,9
			30%				300	

GBP - građevinska bruto površina, v - visina do vijenca, h - ukupna visina u odnosu na prirodni teren, max. tl. pov. - maksimalna tlocrtna površina

Na postojećim se građevinama zahvati izvode u skladu s uvjetima za izgradnju novih višestambenih građevina, ako prelaze te uvjete, rekonstruiraju se u okviru postojećih, a pojedinačne intervencije na pročeljima se ne dozvoljavaju.

3.6.1.4. Uvjeti i način gradnje stambeno-poslovne građevine

Stambeno-poslovna građevina sadrži najviše tri funkcionalne cjeline koje mogu biti stambeni i poslovni prostori, sadrži najmanje jedan stan i jedan poslovni prostor, a udio stambenog, odnosno poslovnog prostora u odnosu na ukupnu građevinsku bruto površinu (GBP) određuje za pojedini tip gradnje, ovisno o namjeni površine unutar koje se građevina smješta.

Udaljenost stambeno-poslovne građevine od granica građevne čestice, osim od regulacijskog pravca, iznosi najmanje $h/2$ (polovicu ukupne visine građevine), ali ne manje od 3 m, a planom se veća udaljenost određuje uvjetima gradnje za određenu vrstu ili tip građevine.

Planira se graditi na površinama stambene namjene (S), mješovite namjene - pretežito stambene (M1) i mješovite namjene - pretežito poslovne (M2), označenim kartografskim prikazom broj 1. Korištenje i namjena površina.

Na površinama mješovite namjene - pretežito stambene (M1) U centralnoj zoni naselja, odnosno u centralnoj zoni i zoni reducirane gradnje koja je kontaktna centru te na mješovite namjene - pretežito poslovne (M2), dozvoljen je veći udio poslovnih sadržaja u odnosu na građevine koje je dozvoljeno graditi na površinama stambene namjene (S).

Na površinama stambene namjene (S) se stambeno-poslovne građevine grade prema uvjetima određenim u točki 3.6.1.3.1. Uvjeti i način gradnje stambene građevine, za slijedeće tipove gradnje:

- S-1 - stambene i stambeno-poslovne građevine - povijesna jezgra,
- S-2 - stambene i stambeno-poslovne građevine - niža zona,
- S/RG - stambene i stambeno-poslovne građevine - zona reducirane gradnje,
- S-VZ - stambene i stambeno-poslovne građevine - viša zona,
- S-VS - stambene i stambeno-poslovne građevine - zona višeg standarda,

za koje su površine određene kartografskim prikazom broj 4. Način i uvjeti gradnje, uz uvjet da se u okviru građevine planira najviše jedan poslovni prostor na najviše 30% ukupne građevinske bruto površine (GBP) građevina na građevnoj čestici, te da se za tip gradnje oznake S-VS- stambene i stambeno-poslovne građevine - zona višeg standarda, određuju isključivo poslovni sadržaji za mirne djelatnosti.

Na površinama mješovite - pretežito stambene namjene (M1) stambeno-poslovne građevine se grade prema uvjetima određenim u točki 3.6.1.3.1. Uvjeti i način gradnje stambene građevine, za tip gradnje:

- S-1/P - stambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine - povijesna jezgra,
- S-P/RG - stambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine - zona reducirane gradnje,

za koji su površine određene kartografskim prikazom broj 4. Način i uvjeti gradnje, uz uvjet da se u okviru građevine planira poslovni prostor na najviše 50% ukupne građevinske bruto površine (GBP) građevina na građevnoj čestici.

Na površinama mješovite - pretežito stambene namjene (M1), se stambeno-poslovne građevine planiraju za tip gradnje:

- S-P- stambene, stambeno-poslovne i poslovne građevine - centralna zona,

za koje su površine određene kartografskim prikazom broj 4. Način i uvjeti gradnje, grade prema slijedećim dodatnim uvjetima:

tip	zona gradnje	broj i udio funkcionalnih cjelina poslovne namjene	način gradnje /	min površina g.č.	max. broj nadzemnih etaža	max. v / h	max. kig.	max. kis.
			min. udio zelenila	m2		m	max. tl. pov m2	
S-P	centralna zona naselja	najviše 1 pp do 50% GBP	slobodnostojeće i dvojne	400	2	7,5/10,0	0,3	0,6
			20%				200	

pp - poslovni prostor, GBP - građevinska bruto površina, v - visina do vijenca, h - ukupna visina u odnosu na prirodni teren, max. tl. pov. - maksimalna tlocrtna površina

Na površinama mješovite - pretežito poslovne namjene (M2), se stambeno-poslovne građevine planirane za tip gradnje:

- P-S - stambeno-poslovne građevine - rubna zona,
- P-S-P - stambeno-poslovne i poljoprivredne građevine - rubna zona,

za koje su površine određene kartografskim prikazom broj 4. Način i uvjeti gradnje, grade prema slijedećim uvjetima:

tip	zona gradnje	broj i udio funkcionalnih cjelina stambene I poslovne namjene	način gradnje /	min površina g.č.	max. broj nadzemnih etaža	max. v / h	max. kig.	max. kis.
			min. udio zelenila	m2		m	max. tl. pov m2	
P-S P-S-P	rubna zona	- najmanje 1 i najviše 2 stana - stambeno min. 30 % GBP, - poslovno min. 50 % GBP	slobodnostoj eće	900	2	7,0/9,5	0,3	0,6
			30 %				200	

pp - poslovni prostor, GBP - građevinska bruto površina, v - visina do vijenca, h - ukupna visina u odnosu na prirodni teren, max. tl. pov. - maksimalna tlocrtna površina.

Tip gradnje **P-S** i **P-S-P** za stambeno-poslovne građevine planira se u rubnoj zoni naselja uz sjeveroistočnu i jugozapadnu granicu građevinskog područja naselja gdje su dozvoljeni poslovni sadržaji većih površina, kao što su mehanička radionica i poslovni sadržaji obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva s turističkom ponudom, farmom domaćih životinja i sličnim sadržajima u funkciji rekreacijske i edukacijske ponude za posjetitelje.

U sklopu stambeno-poslovne građevine koja se gradi površinama mješovite - pretežito poslovne namjene (M2) udio stambenih sadržaja treba iznositi najmanje 30% građevinske bruto površine (GBP) građevina na građevnoj čestici dok udio poslovnih sadržaja treba iznositi više od 50% građevinske bruto površine (GBP) građevina na građevnoj čestici, u koje se uračunavaju i površine poljoprivredne gospodarske građevine na površinama planiranim za tip gradnje P-S-P.

Na građevnoj čestici stambeno-poslovne građevine, pored građevine osnovne namjene, unutar gradivog dijela građevne čestice dozvoljeno je graditi pomoćnu građevinu, manju građevinu gospodarske namjene i pomoćnu poljoprivrednu gospodarsku građevinu, čija se površina uključuje u izračun koeficijenta izgrađenosti (kig) i koeficijenta iskorištenosti građevne čestice (kis), prema uvjetima iz točke 3.6.1.3.1. Uvjeti i način gradnje stambene građevine, određenim za gradnju pomoćne građevine, manje građevine gospodarske namjene i pomoćne poljoprivredne gospodarske građevine.

Poslovni prostor je dozvoljeno smjestiti u okviru osnovne ili pomoćne građevine. Ukoliko je poslovni prostor smješten u osnovnoj građevini dozvoljeno je da manja građevina gospodarske namjene bude u funkciji poslovnog sadržaja, kao pomoćna građevina.

3.6.1.5. Uvjeti i način gradnje građevina javne i društvene namjene

U naselju se planira gradnja slijedećih građevina javne i društvene namjene:

- predškolske,
- školske,
- višenamjenske i
- vjerske.

Smještaj građevina društvenih djelatnosti određen je kartografskim prikazom br 4. "Način i uvjeti gradnje".

Građevine društvene namjene moraju biti građene kvalitetno i racionalno.

Ukoliko parkirališne potrebe pojedine građevine nije moguće riješiti u sklopu građevne čestice, rješavaju se unutar kapaciteta najbližeg javnog parkirališta u centru naselja.

Sadržaje javne i društvene namjene: zdravstvene, kulturne, socijalne, sportsko-rekreacijske i slične, dozvoljeno je smjestiti unutar građevine druge namjene, kao izdvojenu funkcionalnu cjelinu. Mogu se graditi unutar površina stambene namjene (S) i mješovite namjene - pretežito stambene (M1) na slijedeći način:

- u dijelu stambene građevine (prizemlju) u sklopu građevne čestice stambene građevine, prema uvjetima iz točke 3.6.1.3.1. Uvjeti i način gradnje stambene građevine,
- na prizemlju ili prvom katu višestambene građevine, prema uvjetima iz točke 3.6.1.3.2. Uvjeti i način gradnje višestambenih građevina,
- u dijelu građevine (prizemlju) u sklopu građevne čestice stambeno-poslovne građevine, prema uvjetima iz točke 3.6.1.4. Uvjeti i način gradnje stambeno-poslovne građevine.

3.6.1.5.1. Uvjeti i način gradnje građevine predškolskog obrazovanja

Uvjeti gradnje građevine predškolskog obrazovanja unutar površine javne i društvene namjene - predškolske (D3), određuju se kako slijedi:

oznaka	zona gradnje	broj funkcionalnih cjelina	način gradnje /	min površina g.č.	max. broj nadzemnih etaža	max. v / h	max. kig.	max. kis.
			min. udio zelenila	m2		m	max. tl. pov m2	
D3	centralna zona	prema programu korisnika	slobodnostojeće	1.200	2	8,0/10,5	0,3	0,6
			postojeće / 30 %				800	

pp - poslovni prostor, GBP - građevinska bruto površina, v - visina do vijenca, h - ukupna visina u odnosu na prirodni teren, max. tl. pov. - maksimalna tlocrtna površina.

Građevina se koristi, održava i rekonstruira u postojećoj namjeni osnovne škole do izgradnje školske zgrade na novoj lokaciji.

Ukoliko parkirališne potrebe ne bude moguće riješiti u sklopu građevne čestice, rješavaju se unutar kapaciteta javnog parkirališta - P3 - u centru naselja, na dijelu trase sabirne ulice (SU-1) - Modrčinski put.

3.6.1.5.2. Uvjeti i način gradnje građevine osnovnoškolskog obrazovanja

Uvjeti gradnje građevine školskog obrazovanja unutar površine javne i društvene namjene - školske (D4), određuju se kako slijedi:

oznaka	zona gradnje	broj funkcionalnih cjelina	način gradnje /	min površina g.č.	max. broj nadzemnih etaža	max. v / h	max. kig.	max. kis.
			min. udio zelenila	m2		m	max. tl. pov m2	
D4	centralna zona	prema programu korisnika	slobodnostojeće	3.000	3	12,0/14,5	0,3	0,9
			30 %				900	

v - visina do vijenca, h - ukupna visina u odnosu na prirodni teren, max. tl. pov. - maksimalna tlocrtna površina.

Do izgradnje nove školske zgrade dozvoljena je rekonstrukcija postojeće zgrade i pratećih prostora na sadašnjoj lokaciji.

3.6.1.5.3. Uvjeti i način gradnje višenamjenske građevine javne i društvene namjene

Uvjeti rekonstrukcije višenamjenske građevine javne i društvene namjene unutar površine javne i društvene namjene - višenamjenske (D6), određuju se kako slijedi:

oznaka	zona gradnje	broj funkcionalnih cjelina	način gradnje /	min površina g.č.	max. broj nadzemnih etaža	max. v / h	max. kig.	max. kis.
			min. udio zelenila	m2		m	max. tl. pov m2	
D6	centralna zona	prema programu korisnika	slobodnostojeće	2.000	3	12,0/14,5	0,3	0,9
			20 %				700	

v - visina do vijenca, h - ukupna visina u odnosu na prirodni teren, max. tl. pov. - maksimalna tlocrtna površina.

Građevina je namijenjena za kulturu, sport i rekreaciju, klubove, udruge i sl., dozvoljeni su prateći sadržaji (poslovni, trgovački, ugostiteljski) na najviše 25% bruto površine građevine osnovne namjene.

3.6.1.5.4. Uvjeti i način gradnje vjerske građevine

Postojeća građevina mjesne crkve (D7) se planira za održavanje, uređenje i zaštitu u okviru postojeće lokacije i gabarita, u skladu s mišljenjem Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Rijeci te projektnu dokumentaciju izraditi obvezno u skladu s danim mišljenjem.

Crkva nema okućnicu nego je sa svih strana okružena kolnim prometnicama koje prolaze uz sama pročelja zgrade pa se iz crkve izlazi izravno na prometnicu.

Zbog sigurnosti pješaka, kao i zbog poboljšanja kvalitete društvenog života ispred crkve se planira manji pješački trg, a promet preusmjeriti oko istočne strane crkve. U neposrednoj blizini se planira manje javno parkiralište P6.

3.6.1.6. Uvjeti i način gradnje infrastrukturnih građevina

Uvjeti gradnje infrastrukturne građevine: trafostanice, telefonske centrale i drugih nadzemnih pratećih građevina) unutar površine infrastrukturne namjene (IS) i površina drugih namjena određuju se kako slijedi:

oznaka	zona gradnje	broj funkcionalnih cjelina	način gradnje /	min površina g.č.	max. broj nadzemnih etaža	max. v / h	max. kig.	max. kis.
			min. udio zelenila	m2		m	max. tl. pov m2	
IS	Obuhvat plana	1	slobodnostojeće	30	1	3,0/4,0	0,5	0,5
			/				60	

v - visina do vijenca, h - ukupna visina u odnosu na prirodni teren, max. tl. pov. - maksimalna tlocrtna površina.

3.6.1.7. Uvjeti i način postavljanja montažnih građevina i kioska

Montažne građevine i kiosci se mogu postavljati samo na javnim površinama ili na površinama u vlasništvu Grada.

Lokacije za postavu utvrđuju se posebnom Odlukom Grada.

Mogu se koristiti za prodaju novina, duhana, galanterije, voća i povrća i dr., smještaj ugostiteljskih i sportsko-rekreacijskih sadržaja, sanitarnih čvorova, spremišta i drugih pomoćnih, pratećih i komunalnih sadržaja, kao i za pružanje manjih ugostiteljskih ili obrtničkih usluga.

Ovisno o namjeni, moraju imati odgovarajuće priključke na komunalnu infrastrukturu.

3.6.1.8. Uvjeti i način gradnje i uređenja groblja

Gradnja i uređenje groblja se planira unutar građevinskog područja za izdvojenu namjenu izvan naselja.

Na površini groblja mogu se graditi građevine namijenjene osnovnoj funkciji groblja.

Dozvoljeno je graditi i urediti različite tipove mjesta za ukop, prateće građevine, pješačke i pješačko-kolne površine javnog korištenja, potrebnu komunalnu infrastrukturu i zelene površine.

Površina groblja mora se uređivati na način primjeren primorskoj tradiciji.

U odnosu na planiranu površinu, sukladno posebnom propisu o grobljima, mjesno groblje se svrstava u mala groblja površine do 5 ha.

Groblje se priključuje na postojeću glavnu mjesnu ulicu (GMU-1) i na postojeću komunalnu infrastrukturu izgrađenu u koridoru iste prometnice.

Uvjeti gradnje prateće građevine groblje unutar površine groblja (G), određuju se kako slijedi:

oznaka	zona gradnje	broj funkcionalnih cjelina	način gradnje /	min površina g.č.	max. broj nadzemnih etaža	max. v / h	max. kig.	max. kis.
			min. udio zelenila	m2		m	max. tl. pov m2	
G	postojeće groblje	1	slobodnostojeće	7.500	1	5,0/7,0	0,05	0,05
			/				400	

v - visina do vijenca, h - ukupna visina u odnosu na prirodni teren, max. tl. pov. - maksimalna tlocrtna površina.

3.6.1.9. Uvjeti uređenja zelenih površina

Na području obuhvata Plana se planiraju javne i zaštitne zelene površine.

Pored navedenih, vrlo važnu ulogu u oblikovanju ovog prostora imaju zelene površine i drvoredi planirani u sklopu građevnih čestica građevina smještenih duž glavne i sabirne mjesne ulice.

Kod izbora sadnog materijala potrebno je pretežno koristiti autohtone biljne vrste koje uspijevaju u submediteranskom podneblju, dubljeg korijena i otporno na vjetar, osim vrsta koje u pojedinim godišnjim dobima mogu štetno djelovati na zdravlje ljudi.

Uređenjem zelenila na području obuhvata plana potrebno je postići vertikalnu i horizontalnu cjelovitost nasada i niza krošanja, nije potrebna raznolikost vrsta i oblika već urednost nekoliko vrsta zelenila koja će dostojno slijediti prometne i pješačke koridore.

Stablašice je potrebno saditi na udaljenosti većoj od 2m od podzemne infrastrukture i instalacija, odnosno 1m od konstruktivnih građevnih elemenata (temelji, potporni zidovi i slično).

3.6.1.9.1. Uvjeti uređenja javnih zelenih površina

Na području naselja se planiraju javne zelene površine uređene kao javni park (Z1) i etnološki park (Z2).

Oblikuju se sustavno s planski raspoređenom vegetacijom i opremom, u sklopu koje je dozvoljeno urediti dječje igralište, manji rekreacijski i sličan sadržaj.

Javnu zelenu površinu nije dozvoljeno ograđivati, osim sigurnosnom, zaštitnom ogradom koja je prema posebnom propisu nužna te postojećim suhozidom (gromačom) koji je dozvoljeno sanirati.

Park (Z1)

Uređenje površine parka (Z1) se planira prema slijedećem:

- površinu je potrebno uređivati i održavati tako da oblikovnim obilježjima, hortikulturnim rješenjem, opremom i sadržajima zadovolje potrebe građana,
- osnovu zelenila treba činiti postojeće visoko raslinje koje je potrebno sačuvati,
- na površini javnog parka (Z1) planira se urediti dječje igralište, manji rekreacijski i sličan sadržaj te postaviti urbanu opremu,
- obrada površine se planira zastorom od drobljenog kamena (rizle) s vodopropusnom strukturom za stabilizaciju (kao „nidagravel“) a na površini staze uz dodatnu mogućnost učvršćenja betonom ili kamenom,
- postojeći spomenik je potrebno očuvati od oštećenja i održavati, kao i pripadajući park.

Etnološki park (Z2)

Uređenje površine etnološkog parka (Z2) se planira prema slijedećem:

- površinu je potrebno uređivati i održavati tako da oblikovnim obilježjima, opremom i sadržajima zadovolje potrebe građana, u cilju poticanja revitalizacije tradicijskih poljoprivrednih djelatnosti i poticanja očuvanja, obnove i gradnje suhozida (gromača)
- osnovu zelenila treba činiti postojeće raslinje koje je potrebno sačuvati,
- potrebno je u cijelosti sačuvati prirodno tlo, osim na površini uređenja vrta,
- potrebno je u cijelosti sačuvati suhozide (gromače), bunar (kalac) i pješački put koji tangira prostor,
- planira se urediti dječje igralište, igračkama od prirodnih materijala, manji rekreacijski i sličan sadržaj, te postaviti jednostavna oprema,
- dozvoljeni su sadržaji i programi na otvorenom kojima je područje djelovanja tradicijska poljoprivreda, priroda, zdrav život i zaštita okoliša.

Dječje igralište (DI)

Uređenje dječjih igrališta se planira u sklopu javnih zelenih površina (Z1) park i (Z2) etnološki park, na lokacijama označenim na kartografskom prikazu broj 3.1. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina, te na drugim pogodnim lokacijama unutar naselja u okviru površina stambene namjene (S), mješovite pretežito stambene namjene (M1), javne i društvene namjene (D), zaštitnih zelenih površina s poljoprivrednim potencijalom (ZP) i zaštitnih zelenih površina (Z).

Površine dječjih igrališta se uređuju postavom sprava za igru djece i sadnjom zelenila, primjereno dobnim skupinama, prema slijedećim uvjetima:

- najmanja površina dječjeg igrališta iznosi 50 m², iznimno kad su prostorni uvjeti ograničeni iznosi 30 m²,
- preporuča se postava sprava od drva i drugih prirodnih materijala,
- dječje igralište za uzraste do 6 godina treba ograditi ogradom visine najmanje 1,0 m ili živicom,
- površinu dječjeg igrališta za igru loptom treba ograditi transparentnom ogradom visine 3,0 m,
- podne površine ispod dječjih sprava moraju biti od elastičnih materijala,
- nije dozvoljena sadnje bilja koje sadrži otrovne supstance (lišće, plodove) niti vrsta koje imaju trnje.

3.6.1.9.2. Uvjeti uređenja zaštitnih zelenih površina

Uređenje zaštitnih zelenih površina (Z) se planira prema slijedećem:

- postojeće raslinje je potrebno sačuvati,
- potrebno je u cijelosti sačuvati suhozide,
- potrebno je u cijelosti sačuvati prirodno tlo.

3.6.1.9.3. Uvjeti uređenja zaštitnih zelenih površina s poljoprivrednim potencijalom

Uređenje zaštitnih zelenih površina s poljoprivrednim potencijalom (Z/P) se planira prema slijedećem:

- postojeće primjerke autohtonih voćaka i loze je potrebno sačuvati,
- potrebno je u cijelosti sačuvati suhozide, kalce i pješačke putove koji premežuju prostor,
- kalce je potrebno održavati i vodu koristiti za zalijevanje u sušnom razdoblju,
- potrebno je u cijelosti sačuvati prirodno tlo,
- površine je potrebno privesti izvornoj poljoprivrednoj namjeni i uzgoju tradicijskih kultura.

3.6.1.9.4. Uvjeti uređenja ostalog poljoprivrednog tla, šuma i šumskog zemljišta (PŠ)

Manje površine izvan građevinskog područja naselja, koje se nalaze uz granicu naselja i postojeće putove su neizgrađene i uglavnom neuređene, a dozvoljeno ih je kultivirati i time privesti primjerenoj poljoprivrednoj/ šumskoj namjeni.

3.6.2. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH I AMBIJENTALNIH CJELINA

Gradnju i uređenje prostora naselja Šmrika potrebno je provoditi primjenom mjera zaštite graditeljskih struktura, pojedinačnih građevina, etnološke baštine i krajobraza koji se propisuju ovim planom.

3.6.2.1. Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti

U obuhvatu Plana nema zaštićenih dijelova prirode prema Zakonu o zaštiti prirode. Obuhvat Plana ne nalazi se unutar površina uključenih u područja Ekološke mreže Natura 2000.

3.6.2.2. Mjere zaštite kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina

Na prostoru obuhvata UPU 23 Šmrika nema registriranih kulturno-povijesnih cjelina niti pojedinačno registriranih kulturnih dobara upisanih u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Prostornim planom uređenja Grada Kraljevice se štiti etnološka baština na prostoru Šmrike, zabranjuje se rušenje suhozida izvan građevinskog područja u k.o. Šmrika, te se evidentiraju etnološki objekti, stari zidani zdenci od kojih su u naselju Šmrika zdenac Hrustina (označen brojem 7.) i zdenac Dolac (označen brojem 10.) dok je u kartografskom prikazu naznačen sakralni objekt, memorijalni spomenik te memorijalno ili povijesno područje .

Najvažnija karakteristika prostora naselja Šmrika je da se ono sastoji od nekoliko zaselaka međusobno povezanih komunikacijskim pravcima. Stariji dijelovi naselja, formirani mahom tijekom 18. i 19. stoljeća, prepoznaju se po zbijenoj urbanoj matrici dok se noviji dijelovi naselja, nastali tijekom 20. i 21. stoljeća raspoznaju po rahlijoj gradnji uz glavne prometnice orijentirane u smjeru sjeverozapad-jugoistok.

Uz te ceste postoje još uvijek neizgrađena zemljišta što valja iskoristiti u planiranju nove gradnje, a sve kako se ne bi dalje zadiralo u postojeće očuvane zelene pojaseve. Njihovo zadržavanje je bitno zbog slike naselja, odnosno, kako bi se zadržao dojam usuglašenosti s prirodom. Također, zelene oaze unutar područja naselja Šmrika su nužne kako bi se u vizuri s mora ublažio negativni utjecaj urbanizacije bazično ruralnog područja. U daljnjem razvoju ovoga područja valja težiti popunjavanju neizgrađenih zemljišta uz postojeće ceste i uokolo povijesnih zaseoka.

Trenutna premeženost područja komunikacijskim pravcima je dovoljna za funkcioniranje naselja stoga se ne preporuča uvođenje novih prometnica već revitalizaciju nekadašnjih puteva omeđenih suhozidom. Pri tome valja težiti očuvanju suhozida koje je moguće translaticirati prilikom širenja puta kako bi zadovoljavao suvremene prometne standarde. Također, formiranje novih prometnica anulira zelene površine koje je nužno sačuvati u što većoj mjeri. U tom kontekstu je pretežito riječ o poljoprivrednim zemljištima koja tvore matricu izduženih parcela što se spuštaju niz padinu u smjeru sjeveroistok-jugozapad. Prema njima su mahom formirani i povijesni putevi omeđeni suhozidima kao važan element komunikacije između Gornjeg i Dolnjeg Sela te dalje prema morskoj obali. Mrežu tih povijesnih puteva presijecaju, već spomenute, dvije veće prometnice koje povezuje zaseoke. Ona bliža morskoj obali je starije datacije i nastala je vjerojatno u ranom novom vijeku kako

bi povezala Kraljevicu sa Crikvenicom. Druga je pak prometnica, čini se, nastala početkom 19. stoljeća. Uz stariju cestu su se razvijali zaseoci zgusnute gradnje, dok su se uz drugu prometnicu kuće mahom gradile paralelno uz prometnicu.

Graditeljski fond povijesnih kuća koje su zadržale izvorno oblikovanje je tijekom posljednjeg stoljeća smanjen uslijed neadekvatnih rekonstrukcija, nadogradnji i dogradnji s ciljem prilagodbe suvremenom načinu života. Utoliko je nužno sačuvati preostali broj povijesnih zgrada, a kako bi se u pojedinim zaseocima u što većoj mjeri zadržao nekadašnji ambijent naselja. U tom smislu je važno poštivati postojeću urbanu matricu definiranu okućnicama ograđenima suhozidom ili žbukanim zidovima. Unutar njih su kuće koje se mogu svrstati u dvije kategorije: jednokatnice sa shodovima i građanske kuće prizemnice ili jednokatnice koje se javljaju kao samostojeće građevine ili u stambenim nizovima. Ovaj graditeljski fond valja sačuvati i rekonstruirati prema konzervatorskim smjernicama koje podrazumijevaju očuvanje gabarita te izvornih arhitektonskih elemenata ili rekonstrukciju istih prema postojećim predlošcima. Povijesne kuće koje su imale neadekvatne manje intervencije potrebno je vratiti u prvobitno stanje. Za sve građevinske intervencije na povijesnim kućama i objektima značajnima za očuvanje kulturno-povijesnog sloja prostora (crkva, škola, groblje, neizgrađeni Narodni dom) kao i prilikom uređenja javnih zelenih površina treba zatražiti mišljenje nadležnog Konzervatorskog odjela koji propisuje detaljne konzervatorske smjernice prilagođene pojedinoj građevini i zahvatu u prostoru.

Novogradnje u starijim dijelovima naselja s očuvanim povijesnim kućama potrebno je smještajem, gabaritima i oblikovanjem uklopiti u ambijent. Moguće je formirati nove stambene nizove ili graditi samostojeće kuće uz postojeće prometnice. U tim slučajevima su moguće suvremene interpretacije karakteristika tradicionalne arhitekture s ciljem jasnog raspoznavanja povijesnih kuća od novogradnji. Na potonjima je nužno regulirati i završno oblikovanje pročelja i to s primjenom zemljanih boja ili nijansi bijele boje. Intenzivni tonovi boja pročelja nisu dozvoljeni kao niti upotreba plave, zelene, ljubičaste i crne boje koje nisu primjerene ovom podneblju. U posljednje vrijeme jedna od najučestalijih intervencija u okućnici je izgradnja bazena. Njihovo oblikovanje se mora također uskladiti s ambijentom stoga se ne smiju izvoditi na dijelovima okućnica koji su vidljivi u vizuri ulice. Prilagodbu ovih suvremenih elemenata nužno je ostvariti i oblikovanjem, odnosno, primjenom svijetlosivih nijansi obloga bazenske školjke te zaštitnog pokrova. Pri formiranju građevinskih parcela valja u što većoj mjeri slijediti matricu proporcija nekadašnjih poljoprivrednih zemljišta, a kako bi se sačuvali postojeći suhozidi. Tako bi oni preuzeli ulogu ogradnih zidova između okućnica. Za definiranje nove građevne čestice je potrebno poštovati zatečeno stanje suhozida koje je nužno čim više ukomponirati u projektiranje zgrade i okućnice. Pomoćne objekte je nužno graditi u drugom planu okućnice, odnosno, iza osnovne građevine smještene uz prometnicu te ih gabaritima uskladiti s površinom građevinske čestice uz očuvanje zelenila. Pojedini pomoćni objekti su predimenzionirani naspram osnovne zgrade i nerijetko su izvedeni od neprimjerenih materijala. Tu praksu treba preispitati na način da se razmotri mogućnost osnivanja gospodarske zone koja bi okupila sve obrtnike područja.

Parkirna mjesta unutar okućnica nije poželjno oblikovati gradnjom posebnih objekata (garaža) već prilagodbom terena umetanjem betonskih opločnika s mogućnošću zatravnjivanja ili sipine te formiranjem ozelenjene nadstrešnice. Sve intervencije u prostoru imanju manje zamjetan negativni utjecaj ukoliko se uz njih očuva ili izvede nova zelena površina. U novoformiranim okućnicama valja u što većoj mjeri zadržati postojeće zelenilo (posebno visoke stablašice) te ih oplemeniti sadnjom autohtonih vrsta. Nije poželjno uvođenje travnjaka i egzota. Isto vrijedi i za javna parkirališta gdje treba predvidjeti stablašice između parkirnih mjesta, a ne samo na vanjskim obodima parkirališta.

Kako bi se postojeći kulturni krajolik naselja Šmrika očuvao u vizurama glavnih prometnica koje njime prolaze kao i u vizuri s mora, nužno je i izvan povijesnih zaselaka odrediti smjernice novogradnje na način da se usklade s konfiguracijom zemljišta i postojećim zelenilom. Predimenzioniranost objekata nije poželjno kao niti oblikovanje kuća s velikim staklenim površinama orijentiranim prema moru. Refleksija stakla, posebno u razinama iznad postojećeg zelenila, narušava doživljaj krajolika. Također, kuće koje s više od jedne etaže izviru iznad postojećeg zelenila stvaraju negativnu sliku prostora.

Gradnju novih kuća je potrebno organizirati na način da se postojeće visoke stablašice na građevnoj čestici zaštite te da se mehanizacija ograniči samo na neophodne dijelove. Po završetku radova je nužno oplemeniti okućnicu sadnjom zelenila, posebno stablašicama koje već imaju formirano deblo.

Poljoprivredna zemljišta je poželjno revitalizirati poštujući zatečenu matricu definiranu redovima stablašica i/ili suhozidima. Potonji su jedan od najvažnijih elemenata oblikovanja ovog prostora te ih je u slučajevima nužnog rušenja zbog organizacije gradilišta potrebno rekonstruirati primjenom tradicionalne tehnike izrade suhozida, zaštićene kao nematerijalna kulturna baština pod zaštitom UNESCO-a. Prilikom projektiranja građevinskih zahvata valja u što većoj mjeri poštivati datosti postojećeg stanja, a ukoliko je suhozidne strukture potrebno ukloniti, to je moguće učiniti samo u najnužnijoj količini. U tim slučajevima ih je neophodno translirati na način da se uklope u organizaciju okućnice.

Pri svim zahvatima gradnje i uređenja prostora potrebno je osigurati evidenciju (geodetski snimak) postojećih suhozida u obuhvatu zahvata te njihovo očuvanje, odnosno zbranu rušenja. Ukoliko je prilikom građevinskih radova nužno parcijalno uklanjanje suhozida ono mora biti minimalno dok se prilikom izmještanja suhozida isti mora ponoviti na novoj lokaciji primjenom suhozidne tehnike gradnje (bez veziva).

Posebnu pozornost u smislu očuvanja kulturno-povijesnih obilježja, odnosno, etnološke baštine, valja posvetiti revitalizaciji zidanih zdenaca koja je potrebno očistiti, sanirati, označiti te uključiti u eventualne pješačke/planinarske puteve. Na obuhvaćenom području nalaze se četiri takva zdenca od kojih je samo jedan smješten u urbaniziranom dijelu naselja. Preostali su nadomak izgrađenih područja no, još uvijek u ozelenjenom dijelu naselja. Do njih bi stoga trebalo urediti puteve uz koji će se očuvati postojeći ambijent najmanje u širini od 50 metara. U tom smislu bi zelenu površinu oko zdenca Dolac koja se nalazi između Gornjeg i Donjeg sela trebalo očuvati intaktno, bez izgradnje na već definiranim građevinskim zonama. Važno obilježje ovog prostora su i šterne uz povijesne kuće koje valja očuvati i prezentirati sa svim njihovim elementima (kamenim popločenjem, krunom, željeznom konstrukcijom s kolotutom i zidanom ogradom).

Budući da se naselje Šmrika sa zaseocima formiralo uz prometnice, čini se da je izostalo formiranje središnjeg trga. Na katastarskom planu iz 19. stoljeća vidljivo je da su se uokolo važnijih objekata poput crkve i Velikog zdenca nalazile veće neizgrađene površine. Prostor sjeveroistočno od zdenca u središtu naselja je izgrađen tijekom posljednjeg stoljeća dok crkvu svetog Antuna Pustinjaka okružuju prometnice. Budući da se jugozapadno od crkve nalazi nekoliko dobro očuvanih, a zapuštenih povijesnih kuća, valja razmotriti njihovu prenamjenu za društvene djelatnosti. Oživljavanjem tog dijela naselja uz očuvanje postojećih okućnica, stvorila bi se i podloga za formiranje manjeg trga. Time bi se u tom, centralnom dijelu prostora naselja Šmrika, očuvao ambijent, a sva kulturnopovijesna obilježja predstavila u, primjerice, interpretacijskom centru smještenim u jednoj od povijesnih kuća sa šternom.

Ambijentalne vrijednosti prostora izražene u vidu padine s vizurama na more, autohtonog zelenila i uklapanja u okruženje naselja Šmrika, štite se provedbom koncepta naselja koje je karakterizirano rahlom izgradnjom s velikim udjelom zelenih površina unutar građevnih čestica.

Pri definiranju arhitektonskog koncepta izgradnje građevine i uređenja površine, valoriziraju se vizure, u skladu s organizacijom i namjenom prostora te se ograničava veličina i uvjetuje smještaj građevina na način da ih se ne zaklanja niti umanjuje.

Zaštita povijesnih građevina s očuvanim ili djelomično očuvanim arhitektonskim obilježjima provodi se u skladu s ovim planom i sukladno mišljenju nadležnog javnopravnog tijela za zaštitu kulturne baštine.

3.6.2.3. Mjere zaštite krajobraznih vrijednosti

Promatranjem krajobraza u cilju njegovih doživljajnih mogućnosti, vezano za širi i uži krajolik Šmrike, možemo izdvojiti sljedeće koje se mogu postaviti kao smjernice ili percepcije:

- Očuvanje sklada panoramske slike i uravnotežen odnos prirodnog i izgrađenog;
- Slijediti postavljeni ritam longitudinalne gradnje objekata uz što više okolnog zelenila;

- Pažljivu obnovu transverzalnih staza osobito starih progona uz koje treba obnoviti i prezentirati različitost uzoraka kamenih suhozida;
- Obnovu poljoprivrednog gospodarenja uskladiti s postavljenim povijesnim rasterom tradicijske gradnje parcela koje mogu prihvatiti uzgoj voća i povrća;
- Obnovu antropogenog tla pažljivo uskladiti s odabirom prikladnih vrsta bilja koje neće narušiti scenski sklad ni pedološku osnovu;
- Na cijelom području bolje je zelenilo definirati i postaviti njegovim volumenom (stablo, grmlje), a manje površinski što podrazumijeva prirodne ili ukrasne travnjake. Puno je bolje unositi voćke i razne stablašice, ukrasno grmlje i bobičasto voće nego vrtove i okućnice rješavati zatravljenim površinama. A ako i budu travnjaci neka su onda prirodni travnjaci, a ne intenzivno održani;
- Vrlo je važno definirati odnos veličine zelene i betonske površine u novim okućnicama. Potrebno je postaviti visoki standard oblikovanja vrtova specifičnih za Šmriku i slijediti postojeće stare vrtove kakvi su ovdje prisutni od druge polovice dvadesetog stoljeća, a ne kakvi su trenutačno moderni u turističkim naseljima;
- Dobro je izbjegavati formiranje krovnih vrtova, a potpuno isključiti mogućnost da krovni vrtovi postanu zamjena za izvornu vrtanu ili prirodnu površinu. Razlog tome je potpuna neekonomičnost i neprirodnost površine krovnog vrta koji ne može prihvatiti stablašice ni polustablašice, a koje ovdje nose temeljnu krajobraznu zelenu arhitekturu;
- Dobro je da nova sadnja nosi prikladan odabir vrsta i usklađen odnos raznolikog bilja koje se neće isticati kao monokultura niti će postojeću vegetaciju osiromašiti biljnim vrstama;
- Moguće je krajobrazne posebnosti pretvoriti u oblikovne ili korisne mogućnosti, a ne slijediti graditeljske šprance kao što je osnivanje bazena i popločenja;
- Posebnosti vegetacije otkrivati i kroz društvene svečanosti ili prikladne manifestacije, npr. cvatnju badema budući se desetljećima ovaj krajobraz prepoznaje po cvatnji badema i to već u veljači. Možda bi baš badem kao kultura mogao pružiti dovoljno gospodarske isplativosti, edukativne i turističke atraktivnosti i uz još koju korisnu kulturu nositi povratak i opstanak ovog naselja i krajobraza općenito;
- Gdje je god to moguće zaštititi suhozide i postaviti lokalne standard pristupa izvedbi staza i puteva, a u cilju zaštite postojećih suhozida;
- Postaviti uzorke izvedbe ogradnih zidova uz okućnice i vrtove kako bi se sto bolje uskladili uz postojeće suhozide;
- Uz nove stambene objekte, na okućnici, formirati park izvan svih standarda današnjeg uređenja, na ledini uz očuvanje postojećeg prirodnog zelenila;
- Sam naziv naselja Šmrika, nosi slojevito značenje samonikle biljke koja raste i na potpuno neplodnom kamenitom tlu. Slikovitost, ljekovitost, neprimjetnost a zapravo sveprisutnost ove skromne i izdržljive crnogorice, daje velike mogućnosti njene ambijentalne prezentacije i korištenja;
- Bez obzira radi li se o većim ili manjim privatnim ili javnim površinama, važno je unošenje stablašica. Osobito je važno unošenje dobrog omjera bjelogoričnih i crnogoričnih vrsta kako bi se očuvala prepoznatljiva krajobrazna slika i prirodnost krajolika. Važna je preporuka očuvanje što većeg broja postojećih prirodnih stablašica autohtone bjelogorice i sadnja voćaka osobito badema, smokava, oskoruša i trešanja. Ovdje navedene voćke svakako imaju prednost u odnosu na npr. masline.

Temeljito se moraju obraditi i predvidjeti gospodarske i graditeljske mogućnosti i kao konačne krajobrazne strukture koje će se zajedno scenski i ambijentalno uskladiti.

Na prvi pogled krajobraz Šmrike doimlje se kao prirodni, smireni krajolik, međutim ovo je prostor slojevitih povijesnih tragova i današnjeg života. Kao takav, ovaj je prostor istovremeno ranjiv u svojim kulturnim segmentima i prirodno snažan jer ga sveprisutna naturalizacija osvaja i prirodno stabilizira.

Korisnici ovog prostora mogu usmjeriti ove procese u željenom smjeru.

Najveća prednost ovog naselja danas je njegova scenska i ambijentalna različitost od ostalih okolnih naselja. Ova različitost ostaje kao posebna datost i prednost za budućnost. Važno je sačuvati skladnu sliku naselja i njegova okolnog krajolika, na ovom osebnom reljefu i krajobrazu u kojemu je teško izdvojiti i prepoznati gdje počinje priroda, a gdje naselje. Dobro je da i dalje ostaju nejasne granice između prirodnog zelenila i kultura, a na prostoru Šmrike mudrim planiranjem je to moguće očuvati i još bolje predstaviti.

3.7. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Planske mjere sprečavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš obuhvaćaju skup aktivnosti usmjerenih na zaštitu sastavnica okoliša i zaštitu od utjecaja opterećenja na okoliš, i na području obuhvata plana uključuju zaštitu tla, zaštitu zraka, zaštitu voda, zaštitu od buke, zaštitu od svjetlosnog onečišćenja, gospodarenje otpadom te mjere posebne zaštite, a provode se sukladno zakonima koji uređuju područje zaštite okoliša i odgovarajućim provedbenim propisima.

Mjere zaštite okoliša određene ovim planom također se temelje na mjerama zaštite okoliša određenim PPUG Kraljevice.

Prilikom izdavanja dozvola za gradnju, kao i prilikom gradnje, a potom i korištenja građevina, neophodno je uvažavati sve elemente okoliša i primjenjivati mjere kojima se neće ugroziti njegovo zatečeno (nulto) stanje. U slučaju da već zatečeno stanje okoliša ne odgovara minimalnim dopuštenim uvjetima treba ga dovesti u granice prihvatljivosti, definirane važećim propisima i standardima.

Uvjetima za gradnju građevina i uređenje površina definiraju se parametri izgrađenosti koji svojim vrijednostima ne predstavljaju opterećenje prostora preko vrijednosti koje bi mogle narušiti stanje u prostoru.

3.7.1. Zaštita tla

Unutar obuhvata plana u svrhu očuvanja zdravlja i funkcija tla i sprječavanja oštećenja tla, propisuju se mjere kojima se sprječava unos štetnih tvari u tlo, izravno ili putem dispozicije otpadnih voda, a obuhvaćaju uređenje sustava gospodarenja otpadom i izgradnju sustava odvodnje prema uvjetima propisanim planom, te mjere kojima se sprječava erozija tla koje obuhvaćaju izgradnju na terenu povoljnih geotehničkih karakteristika, sanaciju i povećanje nosivosti terena po potrebi na temelju rezultata geotehničkih istraživanja i proračuna te zaštitu neizgrađenih površina sadnjom zelenila.

Tlo u sklopu zaštitnih zelenih površina s poljoprivrednim potencijalom i u okviru okućnica se štiti isključivanjem gradnje i privođenjem poljoprivrednoj namjeni. Korištenje tih površina treba biti isključivo u sklopu definirane namjene (vrtovi, voćnjaci i vinogradi).

Dopuštena je postava staklenika i plastenika isključivo korištenjem prirodnog tla. Ne dozvoljava se drastično modeliranje terena.

3.7.2. Zaštita zraka

Mjere zaštite zraka provode se sukladno odredbama zakona koji uređuju područje zaštite zraka i odgovarajućih provedbenih propisa. Sukladno važećim propisima monitoring zraka provodi se najbliže na mjernim stanicama lokalnih mreža: Krasica Mjerne mreže INA Rafinerija nafte Rijeka i Omišalj LNG Monitoringa LNG terminala Krk.

Za prostor u obuhvatu plana definira se obveza očuvanja I. kategorije kakvoće zraka - čist ili neznatno onečišćen zrak, ako zbog izgradnje i razvoja područja ne bi došlo do prekoračenja preporučenih vrijednosti (PV). Potrebno je kontinuirano pratiti i utvrđivati kakvoću zraka, a temeljem osnovane sumnje u prekoračene vrijednosti onečišćenja zraka provesti posebna mjerenja i izraditi sanacijski program.

Unutar obuhvata ne planiraju se značajniji izvori onečišćavanja zraka, to jest tehnološki procesi s emisijama onečišćujućih tvari. Nije dozvoljena djelatnost koja bi mogla uzrokovati zamjetna povećanja emisije onečišćujućih tvari u zrak.

Osnovni izvor onečišćenja zraka unutar područja obuhvata su promet i procesi u stambenim zgradama.

Mjere zaštite zraka unutar područja obuhvata uključuju osobito:

- mogućnost postavljanja fotonaponskih i solarnih panela u cilju korištenja obnovljivih izvora energije,

- izgradnju lokalne plinske mreže i priključivanje građevina na plin kao energent,
- obavezu uređenja zelenih površina unutar građevne čestice uključujući pojaseve visokog zelenila uz prometnice,
- realizaciju planiranih elemenata prometne infrastrukture u cilju bolje protočnosti prometa,
- odabirom najpovoljnijih dostupnih i primjenjivih tehnologija u poslovnim procesima.

3.7.3. Zaštita voda

Zaštita voda će se provoditi u skladu s odredbama Zakona o vodama i drugih važećih propisa. Određuje se u funkciji zaštite podzemnih voda u koje bi se podzemnim tokovima eventualno moglo unositi onečišćenje. Mjerama zaštite štite se podzemne vode i posredno vode i more šireg područja.

Temeljem Odluke o zaštiti izvorišta vode za piće u slivu izvora u Gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu područje obuhvata Plana nalazi se izvan zone sanitarne zaštite izvora vode za piće. Potrebno je očuvati II. kategoriju kakvoće za ostale podzemne vode (koje se ne koriste za piće).

Slijedom Odluke o određivanju osjetljivih područja, koja se odnosi i na obuhvaćeno područje, na istima je zbog postizanja ciljeva kakvoće voda potrebno provesti višu razinu ili viši stupanj pročišćavanja komunalnih otpadnih voda od propisanog Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisija u otpadnim vodama.

Prema Odluci o određivanju osjetljivih područja, obuhvat Plana se nalazi unutar područja oznake 60. – područje namijenjeno zahvaćanju vode za ljudsku potrošnju, određeno kao osjetljivo prema kriteriju 2B, te se ograničava ispuštanje dušika i fosfora.

Na postupanje s otpadnim vodama unutar obuhvaćenog područja, primjenjuje se Odluka o odvodnji otpadnih voda Grada Kraljevice, a sukladno kojoj odluci su pravne i fizičke osobe dužne otpadne vode ispuštati u građevine javne odvodnje ili u individualne sustave odvodnje otpadnih voda. Za odvodnju oborinskih voda s javnih površina, nadležan je upravitelj sustavom za odvodnju oborinske vode s nerazvrstanih, lokalnih, prometnica odnosno JLS ili komunalno društvo.

Prije izrade tehničke dokumentacije za gradnju pojedinih građevina, ovisno o namjeni, investitor je dužan ishoditi vodopravne uvjete.

Zaštita voda se na području obuhvata plana provodi sprječavanjem, ograničavanjem i zabranjivanjem radnji i postupaka koja mogu utjecati na onečišćenje voda.

Unutar obuhvata plana propisuju se mjere kojima se sprječava unos štetnih tvari u vode i tlo, izravno ili putem dispozicije otpadnih voda, a obuhvaćaju izgradnju sustava za odvodnju sanitarnih i oborinskih otpadnih voda u skladu s ovim planom i uređenje sustava gospodarenja otpadom. Planira se razdjelni sustav odvodnje i obrada oborinskih i sanitarnih otpadnih voda sukladno propisima i planovima više razine kao i obveza priključivanja građevina na javni sustav odvodnje, sve prema uvjetima propisanim ovim planom

Sve građevine u obuhvatu Plana priključuju se na sustav vodoopskrbe i odvodnje, izgrađen uz kumulativnu primjenu svih odredbi i propisa koji se odnose na zaštitu voda, zaštitu od izvanrednih onečišćenja voda i zaštitu od štetnog djelovanja voda. Iznimno, do izgradnje javnog sustava odvodnje dozvoljava se zbrinjavanje otpadnih voda preko individualnih sustava, uređaja za pročišćavanje, sabirnih odnosno septičkih jama, sukladno posebnim uvjetima koji se pribavljaju od nadležnog javnopravnog tijela kod ishođenja dozvole za gradnju.

Zbrinjavanje i evakuaciju otpadnih voda planira se obavljati na način da se otpadne vode iz građevina, prije ispuštanja u sustav odvodnje sanitarne otpadne vode, pročiste do stupnja da se zadovolje kriteriji za pojedina zagađivala prema općem važećem standardu (u kanalizaciju sanitarnih otpadnih voda dozvoljeno je upuštati samo otpadne vode koje su na nivou kućnih otpadnih voda). Kod aktivnosti gdje su mogući izljevi masti, ulja, benzina i drugih zagađivača, potrebno je ugraditi mastolove (separatore masti), pjeskolove i druge potrebne uređaje.

Zabranjena je nekontrolirana upotreba tvari opasnih za vodu, a sve otpadne tekuće i krute tvari moraju se zbrinuti na propisan način. Ne planira se gradnja građevina i odvijanje djelatnosti koje ispuštaju za vodu opasne tvari, niti skladištenje opasnih tvari.

Unutar obuhvata plana evidentirana su tri suhozidom izgrađena bunara - „kalaca“ i jedan „kalac“ Vrtače u kontaktnom prostoru, te mjesna cisterna „šterna“ u središtu naselja, dok površinskih vodotoka nema.

Obveza zaštite i urednog održavanja „šterne“ i „kalaca“ određena je Mjerama zaštite kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina koje su propisane ovim planom, a korištenje vode je dozvoljeno prema običajima u naselju i u mjeri koja osigurava njihovu stalnu izdašnost.

Za sve građevine preporuča se, sukladno propisima, održavanje postojećih i izgradnja spremnika (cisterni) za sakupljanje oborinskih voda, koje će se zatim posebnim cjevovodom koristiti za vlastite potrebe.

3.7.4. Zaštita od buke

Mjere zaštite od buke potrebno je provoditi sukladno odredbama Zakona o zaštiti od buke i odgovarajućih provedbenih propisa.

Najveće dopuštena razina buke za pojedine namjene u planu utvrđuje se svrstavanjem u slijedeće zone prema Pravilniku o najvećim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave:

Zona buke	Namjena prostora	Namjena površina prema Planu
2.	Zona namijenjena stalnom stanovanju i/ili boravku, tiha područja unutar naseljenog područja	- zone stambene namjene (izuzev u dijelu koji je unutar zaštitnog pojasa državnih cesta)
3.	Zona mješovite, pretežito stambene namjene	- zone mješovite namjene - pretežito stambene - zone javne i društvene namjene
4.	Zona mješovite, pretežito poslovne namjene sa stanovanjem, sa povremenim stanovanjem, pretežito poljoprivredna gospodarstva	- zone mješovite namjene - pretežito poslovne - zone stambene namjene u dijelu koji je unutar zaštitnog pojasa državnih cesta

U sklopu zona stambene namjene nije dopušteno lociranje poslovnih sadržaja koji predstavljaju izvor buke.

Mjerama zaštite mora se spriječiti nastajanje buke, odnosno smanjiti postojeća buka na dopuštenu razinu.

Primjenom mjera zaštite od buke kod projektiranja, građenja i odabira tehnologije, potrebno je osigurati što manju emisiju zvuka, i to:

- odabirom i uporabom malobučnih uređaja i sredstava za rad i transport,
- primjenom materijala kojima se osigurava zvučna izolacija stambenih građevina,
- uređenjem planiranih zelenih površina uključujući visoko zelenilo u sklopu građevnih čestica,
- primjenom akustičnih zaštitnih mjera na temelju mjerenja i proračuna buke na mjestima emisije, na putovima širenja i na mjestima imisije buke.

U cilju smanjenja buke s prometnica planiraju se slijedeće mjere zaštite :

- osigurati veću protočnost prometa i smanjenje intenziteta prometa, planiranom rekonstrukcijom i dogradnjom prometne mreže i uređenjem izdvojenih parkirališta,
- uz državne ceste uređivati pojaseve zaštitnog zelenila i na građevnim česticama drugih namjena u zaštitnom pojasu ceste,
- na kontaktu s površinama naselja uspostaviti sustav mjerenja razine buke i na mjestima prekoračenja definirati mjere zaštite od buke na temelju rezultata mjerenja, akcijskog plana i projektne dokumentacije kako bi se odabrala adekvatna mjera zaštite.

3.7.5. Zaštita od svjetlosnog onečišćenja

Na području obuhvata plana planira se izvedba javne rasvjete na javnim površinama, a u okolišu građevina izvedba vanjske rasvjete. Sva javna i vanjska rasvjeta mora biti na razini primjerenoj stambenom susjedstvu,

odnosno području niske ambijentalne rasvijetljenosti (E2). Rasvjetna tijela potrebno je postaviti na način da ne dolazi do štetnih isijavanja svjetlosti prema susjednim građevinama i površinama.

Mjere zaštite od nepotrebnih, nekorisnih i/ili štetnih emisija svjetla u prostor u zoni i izvan zone koju je potrebno rasvijetliti te mjere zaštite noćnog neba od prekomjernog rasvijetljenja provode se sukladno odredbama zakona koji uređuju područje zaštite od svjetlosnog onečišćenja i odgovarajućih provedbenih propisa.

U sustavu vanjske rasvjete moraju se primjenjivati svjetiljke koje daju isti svjetlosni učinak uz manju potrošnju energije, uzimajući u obzir najučinkovitije raspoložive tehnike i tehnologije.

Planom se predviđa ekološka rasvjeta, tj. sustav uređaja projektiranih na propisani način tako da omogućavaju najviše standarde zaštite okoliša i najviše sigurnosne standarde, uz upotrebu ekološki prihvatljivih i zasjenjenih svjetiljki s ciljem zaštite vrsta biljnog i životinjskog svijeta i njihovih staništa. Mjere zaštite u upotrebi rasvjete uključuju obavezno ograničenja i zabrane vezano za razdoblja rasvijetljavanja tijekom dnevnih ciklusa ovisno o sezonskim uvjetima s obzirom na ekološke čimbenike i uvjete stanovanja.

3.7.6.   Zaštita od elektromagnetskog polja

U cilju provedbe zaštite od elektromagnetskog zračenja, postavljanje nove osnovne postaje pokretne elektroničke komunikacijske mreže (antenski sustav) može se dozvoliti na udaljenosti najmanje 100,0 m od područja povećane osjetljivosti za elektromagnetska polja (stambena i stambeno - poslovna građevina u kojoj se osobe mogu zadržavati i 24 sata dnevno, škola, dječji vrtić i jaslice, dječje igralište, hotel i drugo).

3.7.7.   Postupanje s otpadom

S otpadom je potrebno postupati prema principima ekološkog i ekonomskog postupanja s otpadom, sukladno odredbama zakona koji uređuju područje gospodarenja otpadom i odgovarajućih provedbenih propisa. Pri postupanju s otpadom potrebno je težiti reciklaži odnosno odvojenom skupljanju i preradi otpada, što podrazumijeva odvajanje, skupljanje i preradu pojedinih vrsta otpada.

Provedbu mjera za postupanje s komunalnim otpadom osigurava Grad Kraljevica, odnosno ovlaštena pravna osoba.

Planira se gospodarenje svim vrstama i količinama otpada koje nastaju na području obuhvatu Plana, komunalnim i posebnim kategorijama otpada sukladno Planu gospodarenja otpadom Grada Kraljevice u okviru cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.

Korisnici prostora i svi sudionici u postupanju s otpadom su dužni na propisan način obraditi i skladištiti komunalni i drugi otpad koji nastaje u kućanstvima ili obavljanjem djelatnosti.

Otpad se obvezno razvrstava i odvojeno skuplja, a pojedine vrste otpada se privremeno skladište unutar zatvorenog dijela vlastitog poslovnog prostora te predaju ovlaštenom skupljaču ili prijevozniku.

Korisnici su dužni redovito održavati čestice.

Otpad se mora sakupljati u odgovarajuće spremnike za odvojeno skupljanje otpada i prevoziti u vozilima namijenjenim za prijevoz otpada.

Spremnici za otpad moraju biti tako opremljeni da se spriječi rasipanje ili prolivanje otpada i širenje prašine, buke i mirisa.

Spremnici se postavljaju sukladno posebnim uvjetima komunalnog poduzeća. Do uvođenja sustava individualnog prikupljanja, spremnici se postavljaju na javnu površinu na približne lokacije označene u kartografskom prikazu broj 3.1. *Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina*. Mjesta za postavljanje spremnika

primjereno se ograđuju te oblikuju. U svrhu individualnog prikupljanja potrebno je na rubu svake čestice osigurati prostor za postavljanje 3 do 4 spremnika.

Na području obuhvata plana nije dozvoljeno trajno odlaganje otpada.

3.8. MJERE POSEBNE ZAŠTITE

3.8.1. Zaštita od požara

Zaštitu od požara potrebno je provoditi sukladno zakonima koji reguliraju područje zaštite od požara i odgovarajućim provedbenim propisima. Mjere zaštite od požara temelje se na Procjeni ugroženosti od požara i tehnološkim eksplozijama Grada Kraljevice i Planu zaštite od požara i tehnoloških eksplozija Grada Kraljevice. Provedba zaštite od požara mora se uskladiti s mjerama propisanim ovim planom i važećim operativnim planovima te njihovim revizijama, uzevši u obzir novonastale situacije u praksi. Obvezno je dosljedno se pridržavati prijedloga tehničkih i organizacijskih mjera iz Plana zaštite od požara i tehnoloških eksplozija Grada Kraljevice.

Zaštita od požara se na području obuhvata ovog plana provodi primjenom slijedećih mjera :

1. Kod određivanja međusobne udaljenosti objekata voditi računa o požarnom opterećenju objekata, intenzitetu toplinskog zračenja kroz otvore objekata, vatrootpornosti objekata i fasadnih zidova , meteorološkim uvjetima i dr. Ako se izvode slobodnostojeći niski građevinski objekti, njihova međusobna udaljenost trebala bi biti jednaka visini višeg objekta, odnosno minimalno 6,0 metara. Međusobni razmak kod stambeno-poslovnih objekata ne može biti manji od visine sljemena krovišta višeg objekta. Ukoliko se ne može postići minimalna propisana udaljenost među objektima potrebno je predvidjeti dodatne, pojačane mjere zaštite od požara sukladno glavi V. Pravilnika o otpornosti na požar i drugim zahtjevima koje građevine moraju zadovoljiti u slučaju požara (Narodne novine br. 29/13 i 87/15).
2. Kod projektiranja građevina, prilikom procjene ugroženosti od požara, u prikazu mjera zaštite od požara kao sastavnom dijelu projektne dokumentacije potrebno je primjenjivati odredbe Pravilnika o otpornosti na požar i drugim zahtjevima koje građevine moraju zadovoljiti u slučaju požara (Narodne novine br. 29/13 i 87/15).
3. Dosljedno se pridržavati važeće zakonske regulative i pravila tehničke prakse iz područja zaštite od požara i prijedloga tehničkih i organizacijskih mjera iz Procjene ugroženosti od požara Grada Kraljevice.
4. Za gradnju građevina i postrojenja za skladištenje i promet zapaljivih tekućina i/ili plinova, moraju se poštivati odredbe čl. 11. Zakona o zapaljivim tekućinama i plinovima (Narodne novine, br. 108/95 i 56/10) i propisa donesenih na temelju njega.
5. Kod projektiranja novih prometnica i mjesnih ulica i rekonstrukcije postojećih , obavezno je planiranje vatrogasnih pristupa koji imaju propisanu širinu, nagibe, okretišta, nosivosti i radijuse zaokretanja, a sve u skladu sa Pravilnikom o uvjetima za vatrogasne pristupe (Narodne novine, br. 35/94, 55/94 i 142/03).
6. Prilikom gradnje i rekonstrukcije vodoopskrbnih sustava obvezno je planiranje izgradnje hidrantske mreže sukladno Pravilniku o hidrantskoj mreži za gašenje požara (Narodne novine, br. 8/06).
7. Temeljem čl. 28. st. 2. Zakona o zaštiti od požara (Narodne novine br. 92/10) potrebno je izraditi elaborat zaštite od požara za složenije građevine (građevine skupine 2).

Projektiranje građevina s aspekta zaštite od požara provodi se po važećim propisima, prihvaćenim normama iz područja zaštite od požara i pravilima struke.

Pri projektiranju i gradnji građevina treba predvidjeti potrebnu gromobransku zaštitu.

Izrada elaborata zaštite od požara potrebna je sukladno zakonskoj regulativi. Primjenjuju se prihvaćene numeričke metode.

Unutar građevina treba predvidjeti potrebnu protupožarnu zaštitu u skladu sa postojećim propisima i predvidjeti za to potrebnu opremu.

Radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevina te gašenja požara na građevini i otvorenom prostoru, građevine moraju imati vatrogasni prilaz određen posebnim propisom.

Kod gradnje spremnika za UNP moraju se poštivati svi propisi koji određuju sigurnost i zaštitu od požara i tehnoloških eksplozija plinskih instalacija, osobito Pravilnik o ukapljenom naftnom plinu odnosno drugi važeći propisi.

3.8.2. Mjere zaštite i spašavanja

Mjere zaštite i spašavanja se određuju sukladno Zakonu o sustavu civilne zaštite i Pravilniku o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora. Ovaj se plan usklađuje s Procjenom rizika od velikih nesreća za područje Grada Kraljevice. Planskim mjerama stvaraju se prostorni i infrastrukturni uvjeti za obveznu provedbu mjera utvrđenih Planom djelovanja civilne zaštite Grada Kraljevice.

Prema Procjeni rizika od velikih nesreća za područje Grada Kraljevice, razmatrani su rizici od ekstremnih vremenskih pojava (vjetar, snijeg i led, ekstremne temperature), epidemija i pandemija, poplava (poplave izazvane izlivanjem kopnenih vodnih tijela), potresa i požara (požari otvorenog tipa). Nastavno se za područje obuhvata plana određuju mjere zaštite i spašavanja odnosno smjernice za uređenje prostora i gradnju u svrhu smanjenja na najmanju moguću mjeru broja, opsega i posljedica mogućih katastrofa i većih nesreća.

sklanjanje ljudi

Na području obuhvata plana nije utvrđena obvezna izgradnja skloništa.

U slučaju potrebe mjera sklanjanja se provode:

- korištenjem već izgrađenih skloništa u sklopu postojećih građevina,
- sklanjanjem ljudi u za to podesnim prostorima,
- izradom zaklona rovovskog tipa u trenutku neposredne opasnosti po ljude te
- izmještanjem ljudi iz ugroženih područja.

Zbrinjavanja ljudi u slučaju potreba evakuacije stanovništva, domovi zdravlja, ambulante, vatrogasne postrojbe te službe nadležne za zaštitu i spašavanje nalaze se izvan područja obuhvata plana.

Kod planiranja i gradnje podzemnih i javnih, komunalnih i sličnih građevina poželjno je voditi računa da se one mogu brzo prilagoditi za potrebe sklanjanja ljudi.

mjere koje omogućavaju lokalizaciju i ograničavanje dometa posljedica prirodnih opasnosti- potresi

Cijelo područje obuhvata plana u jednakoj je mjeri ugroženo je od potresa.

Prema karti Potresnih područja Republike Hrvatske područje obuhvata nalazi se u području najveće vršne vrijednosti horizontalnog ubrzanja na tlu tipa A (čvrstoj stijeni) $agR=0,12$ g za povratno razdoblje 95 godina, odnosno u području $agR=0,22$ g do $0,24$ g za povratno razdoblje 475 godina.

Mjere zaštite od potresa uključene su u građevinske propise te se provode protupotresnim projektiranjem i građenjem svih građevina. Sve građevine moraju biti statički proračunate i dimenzionirane prema pravilima struke i na osnovi geotehničkih analiza te moraju zadovoljavati tehničke propise za građenje u seizmičkim područjima.

Geološko ispitivanje tla je obvezno za izradu geomehaničkog elaborata koji prethodi izradi glavnog projekta za dogradnju postojećih i izgradnji novih građevina javne i društvene namjene, ako je to propisano posebnim zakonom ili ako je potrebno.

Najugroženija krupna infrastruktura ugrožena potresom u obuhvatu plana je:

- dio trase državne ceste D501,
- lokalna cesta L58057,
- glavni vodoopskrbni cjevovod ACC DN 2000 mm, dovodni iz vodospreme Šmrika te vodoopskrbni sustav naselja,
- sustav odvodnje sanitarnih otpadnih voda i glavni odvodni kolektor sanitarne kanalizacije,
- elektroopskrbna mreža naselja i nadzemni 20kV elektroopskrbni vod,
- elektronička komunikacijska infrastruktura naselja i elektonički komunikacijski vod više razine,
- područna osnovna škola i
- dječji vrtić i jaslice (planiran).

Najugroženija krupna infrastruktura ugrožena potresom na području neposredno uz obuhvat plana je:

- državne ceste D8 i D501,
- vodosprema Šmrika $V=1.500 \text{ m}^3$
- magistralni plinovod Zlobin - Omišalj, MRS Bobuši i opskrbni plinovod,
- magistralni naftovod i produktovod.

U kartografskom prikazu plana broj 3.2. *Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina - zaštita i spašavanje i mjere posebne zaštite* definirane su površine pogodne za prikupljanje evakuiranih ljudi i površine za odlaganje materijala od urušavanja.

mogućí izvori tehničko-tehnoloških katastrofa i većih nesreća u gospodarstvu i prometu

Mogućí izvori tehničko-tehnoloških katastrofa i većih nesreća u cestovnom prometu su:

- promet državnim cestama D8 i D501,
- promet lokalnom cestom L58057.

S obzirom na vrlo ograničeni raspon dozvoljenih gospodarskih - poslovnih sadržaja u naselju, ne očekuju se tehničko-tehnološke katastrofe i veće nesreće u gospodarstvu.

Tehničko-tehnološka nesreća s opasnim tvarima moguća je u vidu onečišćenja komunalnih voda.

Odlukom o određivanju parkirališnih mjesta i ograničenjima za prijevoz opasnih tvari javnim cestama (NN 114/12) na području Grada Kraljevice nije dozvoljen promet opasnim tvarima niti je određeno parkirališno mjesto.

Neposredno uz obuhvat plana izgrađena je krupna infrastruktura i to:

- magistralni plinovod Zlobin - Omišalj, MRS Bobuši i opskrbni plinovod,
- magistralni naftovod za međunarodni transport: Omišalj - Sisak i produktovod čiji zaštitni koridor dijelom ulazi u područje obuhvaćeno planom,

Koridori plinovoda i naftovoda prikazani su na kartografskom prikazu plana broj 3.2. *Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina - zaštita i spašavanje i mjere posebne zaštite*.

mjere koje omogućavaju zaštitu od ekstremnih vremenskih uvjeta i erozije tla, klizišta

Planske mjere zaštite od ekstremnih vremenskih pojava: vjetra, snijega i leda, te toplinskog vala i suše su:

- mjere zaštite od ekstremnog vjetra uključene su u građevinske propise te se svi konstruktivni, obložni i drugi građevinski elementi dimenzioniraju s otpornošću na očekivani vjetar,
- područje obuhvata nije ugroženo od snježnih oborina i poledice pa nije potrebno predvidjeti posebne mjere zaštite, osim primjene protukliznih materijala pri oblaganju vanjskih hodnih površina,

- mjere zaštite od toplinskog vala uključuju projektiranje konstrukcija s adekvatnom toplinskom zaštitom prema važećim propisima,
- mjere zaštite od suše uključuju rekonstrukciju i izgradnju vodoopskrbnog sustava.

Na području obuhvata plana nema registriranih klizišta ni mjesta velikih erozija tla.

mjere koje omogućuju opskrbu vodom i energijom u izvanrednim uvjetima katastrofa ili nesreća (kritična infrastruktura)

Objekti krupne infrastrukture uslijed čijeg prestanka funkcioniranja bi došli do značajnih posljedica su:

- državne ceste D8 i D501,
- lokalna cesta L58057,
- vodosprema Šmrika $V=1.500 \text{ m}^3$ i glavni dovodni vodoopskrbni cjevovod ACC DN 2000 mm, te vodoopskrbni sustav naselja,
- sustav odvodnje sanitarnih otpadnih voda i glavni odvodni kolektor sanitarne kanalizacije,
- elektroopskrbna mreža naselja i nadzemni 20kV elektroopskrbni vod,
- elektronička komunikacijska infrastruktura naselja i elektonički komunikacijski vod više razine,
- magistralni plinovod, MRS Bobuši i opskrbni plinovod.

U izvanrednim uvjetima katastrofa ili nesreća za opskrbu vodom u naselju postoji javna cisterna, više individualnih cisterni i tri bunara, te bunar Vrtače u neposrednoj blizini naselja.

mjere koje omogućavaju učinkovitije provođenje mjera civilne zaštite

Za mjesto okupljanja većeg broja ljudi, centar naselja s građevinama društvenog doma, područne osnovne škole i planiranog dječjeg vrtića i jaslica, definirana je obveza uspostavljanja sustava uzbunjivanja sukladno Pravilniku o postupanju uzbunjivanja stanovništva. U planu je pogodna lokacija za instaliranje sirene za uzbunjivanje stanovništva određena na građevini društvenog doma Šmrika i prikazana na kartografskom prikazu plana broj 3.2. *Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina - zaštita i spašavanje i mjere posebne zaštite.*

Planirane kolne i pješačke prometnice predstavljaju pravce za evakuaciju ljudi i materijalnih sredstava u izvanrednim uvjetima, a prikazane su na kartografskim prikazima plana broj 2.1. *Prometna, ulična i komunalna infrastrukturna mreža – Prometna i ulična mreža* i 3.2. *Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina - zaštita i spašavanje i mjere posebne zaštite*, gdje su označena i mjesta okupljanja ljudi pri evakuaciji i površine za odlaganje materijala od urušavanja.

Mogućnost evakuacije ljudi i pristup interventnih vozila se u okviru ovog plana osigurava određivanjem udaljenosti građevina od prometnica i određivanjem visina građevina.

Razmak građevina od evakuacijskog pravca duž planiranih prometnica propisan je na način da širina eventualnog rušenja ne ulazi u koridor ceste (veći od visine sljemena krovništa većeg objekta, odnosno od $V1/2 + V2/2 + 5,0$ gdje su $V1$ i $V2$ visine vijenca dviju susjednih građevina).

Međusobni razmak građevina na susjednim česticama propisan je na način da širina eventualnog rušenja ne utječe na susjednu građevinu, te neće u većem opsegu ugroziti živote ljudi. Projektnom dokumentacijom dokazuje se:

- da je konstrukcija građevina otporna na rušenje od elementarnih nepogoda,
- da u slučaju ratnih razaranja rušenje građevine neće u većem opsegu ugroziti živote ljudi i izazvati oštećenja na drugim građevinama.

Mjesto sakupljanja za korisnike čitavog područja označeno je na kartografskom prikazu broj 3.1. *Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina.*

Do građevnih čestica omogućen je prilaz interventnim i vatrogasnim vozilima, veoma otežan do Gornjeg sela kojem se prilazi kritičnim dionicama prometnica s nagibom većim od 16% , označenim na kartografskom

prikazu broj 3.2. Za budući propisan kolni prilaz Gornjem selu, planirana je rekonstrukcija sabirne ceste SU-7 i njeno priključivanje na državnu cestu D501.

zaštita od epidemija i pandemija

Planske mjere zaštite od epidemija i pandemija uključuju planiranje obveznih priključaka na sustave vodoopskrbe i razdjelne odvodnje propisanog standarda te zbrinjavanje otpada na propisani način.

Na području obuhvata plana nema odlagališta otpadani divljih odlagališta otpada.

zaštita od poplava

Područje obuhvata nije ugroženo od poplava.

Planom je propisana obveza izgradnje javnog sustava odvodnje oborinskih voda s javnih prometnih površina te obveza zbrinjavanja oborinskih voda u okviru svake pojedine građevne čestice.